

PROTOKÓŁ NR VIII/2019

VIII zwyczajna sesja Sejmiku Województwa Lubuskiego kadencji 2018-2023

24 czerwca 2019 roku, godz. 11⁰⁰

Sala Kolumnowa Sejmiku Województwa Lubuskiego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego w Zielonej Górze

Punkt 1.

Otwarcie obrad VIII zwyczajnej sesji Sejmiku.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Szanowni Państwo, otwieram VIII zwyczajną sesję Sejmiku Województwa Lubuskiego kadencji 2018-2023.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego wita radnych i zaproszonych gości.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Serdecznie witam Panią Elżbietę Teresę Płonkę. W imieniu swoim, Pani Marszałek, Radnych Województwa Lubuskiego i Zarządu gratuluję Pani objęcia mandatu Posła na Sejm i bardzo proszę o wystąpienie.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak wraz z Marszałkiem Województwa Lubuskiego Elżbietą Anną Polak składają gratulacje i wręczają Pani Elżbiecie Teresie Płonce list gratulacyjny i kwiaty.

Poseł na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej Elżbieta Teresa Płonka: Dziękuję bardzo za udzielenie mi głosu. Jest mi niezwykle przyjemnie, bo spotkało mnie takie wyróżnienie, że w czasie trwania kadencji Sejmiku Województwa byłam radną tej kadencji. Spotkało mnie wyróżnienie, że z powodu opuszczenia mandatu przez wygraną Panią Minister Elżbietę Rafalską, która zaszczyciła Europarlament, a zrezygnował też mój kolega z prawa pierwszeństwa – Marek Surmacz, dziękuję bardzo, zostałam zaproszona do udziału w pracach Sejmu w tej krótkiej kadencji, która kończy się w październiku

najprawdopodobniej. Któregoś października będą następne wybory. Wyzwanie było dla mnie bardzo trudne, ponieważ pożegnać muszę, pożegnałam już właściwie urzędowo, uczestnictwo w pracach Sejmiku Województwa Lubuskiego. Wiele lat mam za sobą współpracy z Państwem. Dziękuję Pani Marszałek, także wiele lat współpracy, co prawda w opozycji, ale także pamiętam moje lata tutaj w Zarządzie jako wicemarszałek. 12 lat za sobą uczestniczenia, otrzymałam także Odznaczenie „Zasłużony dla Województwa Lubuskiego”. Także w pełni ukontentowana opuściłam szacowne grono i jestem w Parlamencie, ale będę oczywiście odwiedzać Państwa i uczestniczyć w pracach samorządowych, ponieważ jest to wspólna ojczyzna. Serdecznie dziękuję, cieszę się, że mogę dzisiaj z Państwem się jeszcze pożegnać, ale to nie jest pożegnanie na długo. Po wakacjach pewnie się spotkamy, przy okazji następnej sesji, mam taką nadzieję, dziękuję bardzo za życzenia.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękujemy bardzo, jeszcze raz gratulujemy serdecznie.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego wita pozostałych zaproszonych gości.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Informuję, iż na podstawie art. 21 ust. 1a ustawy o samorządzie województwa - obrady sejmiku województwa są transmitowane i utrwalane za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk. Nagranie obrad jest udostępniane w Biuletynie Informacji Publicznej i na stronie internetowej samorządu województwa. Szanowni Państwo, 3 czerwca w Sali Kolumnowej Sejmiku Województwa Lubuskiego spotkali się dziecięcy radni. Towarzyszyli im dziecięcy dziennikarze, którzy po warsztatach dziennikarskich w sali prasowej Urzędu Marszałkowskiego przygotowali relacje z obrad dziecięcego Sejmiku dla swoich szkół i środowisk lokalnych. Relacje zostały przesłane do Urzędu Marszałkowskiego i ocenione, trzy najlepsze dzisiaj nagrodzimy. Przypomnijmy, że obrady Dziecięcego Sejmiku odbywały się w ramach 15. rocznicy wstąpienia Polski do Unii Europejskiej, pod hasłem: „Warto być mieszkańcem Unii Europejskiej!”. Radni dziecięcy wypracowali uchwałę zawierającą 10 najistotniejszych argumentów potwierdzających tezę, że warto być mieszkańcem Unii Europejskiej. Nagrodę główną za autentyczność i dojrzałość treści, a także oryginalne podejście do tematu zdobyła Karolina Sobieszek z Publicznej Szkoły Podstawowej nr 7 w Żaganiu. II miejsce zajęła Nadziejka Krawiec ze Szkoły Podstawowej w Małomicach, III miejsce zajęła Julia Stepnowska z Ekologicznej Szkoły Podstawowej nr 22 w Zielonej Górze. Proszę o wystąpienie laureatek. Proszę również Panią Elżbietę Annę Polak – Marszałka Województwa Lubuskiego o wspólne ze mną wręczenie upominków.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak wraz z Marszałkiem Województwa Lubuskiego Elżbietą Anną Polak wręczają laureatkom upominki.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Szanowni Państwo, na podstawie listy obecności stwierdzam, że na stan 29 Radnych Województwa Lubuskiego na sesji obecnych jest 27, wobec czego Sejmik władny jest do podejmowania prawomocnych uchwał. Jednocześnie informuję, że protokół z VI sesji Sejmiku Województwa Lubuskiego został umieszczony na serwerze dla radnych, a podczas dzisiejszej sesji jest wyłożony na stoliku Biura Sejmiku. Protokół przyjmujemy w końcowej części obrad sesji. Szanowni Państwo, podczas przerwy w sesji odbędą się posiedzenia następujących komisji: Komisja Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki spotka się w sali 140, Komisja Gospodarki i Rozwoju Województwa w sali 108, Komisja Budżetu i Finansów w sali 108, Komisja Skarg, Wniosków i Petycji w sali 140. Niektórzy radni są członkami kilku komisji, a więc proszę, aby komisje odbyły się w ustalonej po sobie kolejności.

Lista obecności radnych stanowi załącznik nr 1 do protokołu.

Lista obecności zaproszonych gości stanowi załącznik nr 2 do protokołu.

Punkt 2.

Przyjęcie porządku obrad sesji.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Szanowni Państwo, przystępujemy do uchwalenia porządku obrad VIII sesji Sejmiku Województwa Lubuskiego. Panie i Panowie Radni, otrzymaliście Państwo zaproszenie na sesję wraz z porządkiem obrad. Na wniosek Zarządu Województwa Lubuskiego, proponuję rozszerzenie porządku obrad o:

- punkt 14a – Podjęcie uchwały w sprawie podwyższenia wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli – druk nr 141/19;
- punkt 20a – Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie Porozumienia w sprawie podjęcia wspólnych prac nad Studium Przebiegu Międzynarodowej Drogi Wodnej E70 na odcinku Odra-Wisła – druk nr 142/19;
- punkt 22a – Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Miasta Gorzów Wlkp. – druk nr 143/19.

Szanowni Państwo, na wniosek Kapituły „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” proponuję rozszerzenie porządku obrad o:

- punkt 33a – Podjęcie uchwały w sprawie nadania Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu „Nerka” „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 144/19.

Materiały i projekty uchwał będące przedmiotem dzisiejszej sesji dostępne są na serwerze dla radnych. Czy mają Państwo pytania do proponowanego porządku obrad dzisiejszej sesji? W takim razie poddaję pod głosowanie rozszerzenie porządku obrad dzisiejszej sesji o punkt 14a – Podjęcie uchwały w sprawie podwyższenia wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli – druk nr 141/19. Kto z Państwa Radnych jest za rozszerzeniem porządku obrad o punkt 14a, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk.

26 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosu.

Stwierdzam, że w wyniku głosowania porządek obrad dzisiejszej sesji został rozszerzony o punkt 14a.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 3 do protokołu.

Poddaję pod głosowanie rozszerzenie porządku obrad dzisiejszej sesji o punkt 20a – Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie Porozumienia w sprawie podjęcia wspólnych prac nad Studium Przebiegu Międzynarodowej Drogi Wodnej E70 na odcinku Odra-Wisła – druk nr 142/19. Kto z Państwa Radnych jest za rozszerzeniem porządku obrad o punkt 20a, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk.

26 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosu.

Stwierdzam, że w wyniku głosowania porządek obrad dzisiejszej sesji został rozszerzony o punkt 20a.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 4 do protokołu.

Poddaję pod głosowanie rozszerzenie porządku obrad dzisiejszej sesji o punkt 22a – Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Miasta Gorzów Wlkp. – druk nr 143/19. Kto z Państwa Radnych jest za rozszerzeniem porządku obrad o punkt 22a, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk.

26 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosu.

Stwierdzam, że w wyniku głosowania porządek obrad dzisiejszej sesji został rozszerzony o punkt 22a.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 5 do protokołu.

Poddaję pod głosowanie rozszerzenie porządku obrad dzisiejszej sesji o punkt 33a – Podjęcie uchwały w sprawie nadania Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu „Nerka” „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 144/19. Kto z Państwa Radnych jest za rozszerzeniem porządku obrad o punkt 33a, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk.

26 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosu.

Stwierdzam, że w wyniku głosowania porządek obrad dzisiejszej sesji został rozszerzony o punkt 33a.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 6 do protokołu.

Porządek obrad dzisiejszej sesji Sejmiku wraz z przegłosowanymi zmianami, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za przyjęciem porządku obrad wraz z przegłosowanymi zmianami, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk. Kto wstrzymał się, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk.

26 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosu.

Stwierdzam, że w wyniku głosowania porządek obrad dzisiejszej sesji wraz z przegłosowanymi zmianami został przyjęty.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 7 do protokołu.

Rozszerzony porządek obrad stanowi załącznik nr 8 do protokołu.

Punkt 3.

Informacja o złożonych interpelacjach i zapytaniach.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Szanowni Państwo, w okresie międzysesyjnym do Biura Sejmiku wpłynęły: dnia 22 maja br. interpelacja i zapytanie Pani Anny Chinalskiej – Radnej Województwa Lubuskiego w sprawie poprawy bezpieczeństwa na drogach wojewódzkich nr 286, nr 285, nr 289; w sprawie realizacji projektu Internetu szerokopasmowego Polska Cyfrowa w powiecie żarskim. W obu przypadkach udzielono odpowiedzi. Dnia 11 czerwca zapytanie Pani Aleksandry Mrozek – Radnej Województwa Lubuskiego w sprawie przebudowy drogi wojewódzkiej nr 278. Dnia 19 czerwca interpelacja Pana Jerzego Wierchowicza – Radnego Województwa Lubuskiego w sprawie remontu drogi Nietoperek-Kęszyca, Kęszyca-Kęszyca Leśna. Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos? Proszę o zgłoszenia. Szanowni Państwo, głos zabierze Pan Jerzy Wierchowicz.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: Dziękuję bardzo. Wysoki Sejmiku, moja interpelacja dotyczy remontu drogi, jak Pani Przewodnicząca wspomniała, Nietoperek-Kęszycza, Kęszycza-Kęszycza Leśna. Pozwolę sobie krótko odczytać najważniejsze zdanie z tej interpelacji i zadać na koniec pytanie, być może retoryczne. Obie te drogi są lokalne, których zarządcami są władze gminne Międzyrzecza i władze powiatowe, jednakże sprawa wymaga interwencji władz województwa, albowiem wieloletnie staranie mieszkańców od 15 lat by zmienić stan rzeczy, to znaczy wyremontować, poszerzyć wyżej wymienione drogi, czy choćby wprowadzić ruch wahadłowy przy pomocy świateł, ruch regulujący na odcinku drogi biegnącej wąwozem, nie przyniosły żadnego rezultatu. Żadna z władz lokalnych nie uczyniła nic, by poprawić stan bezpieczeństwa na tych drogach, a należy podkreślić, że droga Kęszycza-Kęszycza Leśna jest jedyną łączącą tę drugą miejscowość ze światem zewnętrznym. I moje pytanie, Szanowni Państwo, co władze wojewódzkie, co Sejmik Wojewódzki może zrobić w sytuacji, kiedy władze lokalne ignorują od kilkunastu lat słuszne oczekiwania mieszkańców, ignorują interwencje, nie zwracając uwagi na niebezpieczne sytuacje na drogach lokalnych. A taką sytuację mamy właśnie w sprawie, w której dzisiaj interpeluję. Być może jest to pytanie retoryczne, ale takie pytanie zadaje Pani Marszałek, czy też Pani Przewodniczącej i oczekuję odpowiedzi, niekoniecznie dzisiaj, ale to jest problem, który się nawarstwia, gdyż nie tylko w tej sytuacji, ale w wielu innych sytuacjach władze lokalne nie reagują na oczekiwania mieszkańców, na oczekiwania komitetów obywatelskich, które się związują dla rozwiązania danego problemu. To jest mój niepokój i z takim pytaniem zwracam się do władz naszego województwa. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę Pani Małgorzata Gośniowska-Kola.

Radna Województwa Lubuskiego Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola: Dziękuję bardzo Pani Przewodnicząca. Pani Marszałek, Państwo Radni, mam dzisiaj 3 interpelacje. W nawiązaniu do interpelacji poprzednich chciałbym zapytać Panią Marszałek, dlaczego Zarząd nie reaguje na potrzeby mieszkańców województwa lubuskiego, związane z drogami wojewódzkimi. I w związku z tym kolejna interpelacja związana z remontem drogi wojewódzkiej nr 278. Od wielu, wielu lat w Strategii Województwa i w planach jest ona ujęta do remontu, tym czasem każde następne odpowiedzi wskazują na to, że te remonty będą przedłużane w nieskończoność. Wobec tego ta interpelacja dotyczy właśnie remontu tej drogi wojewódzkiej, na którą ma wpływ Zarząd Województwa. Kolejna interpelacja dotyczy połączeń lotniczych z lotniska Zielona Góra/Babimost, czyli rozwoju tego lotniska. I ostatnia interpelacja dotyczy, w ramach dostępu do informacji publicznej,

wyjaśnienia kwestii wydatków związanych z wydatkowaniem na promocję województwa lubuskiego, a mianowicie wydatek kwoty 500 tys. zł na wydarzenia związane z upamiętnieniem odzyskania niepodległości przez Polskę i to jest budżet 2018 roku, chciałbym prosić o uszczegółowienie. I wyjaśnienie informacji, związanej z wynajęciem autobusu dla byłych parlamentarzystów i tu jest też kwota pokaźna – proszę o uszczegółowienie kwestii, jakiego wydarzenia to dotyczyło, kto brał w tym udział i jacy parlamentarzyści. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Proszę o zabranie głosu Pana Bogusława Motowidła.

Radny Województwa Lubuskiego Bogusław Motowidło: Dziękuję bardzo. Dzisiaj złożyłem 2 interpelacje. Jedna dotyczy przywrócenia Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych pracownikom Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Ciborzu. Dla informacji radnych: 16 lat temu zawarto porozumienie w sprawie nieodprowadzania funduszu socjalnego, ono było związane ze splatą zadłużenia. 16 lat to jest długi okres czasu na to, aby wrócić do tego tematu i zawrzeć porozumienie z pracownikami w tej sprawie. Dotychczas wszystkie propozycje, a ostatnia z zeszłego roku kierowana do kierownictwa szpitala i Pani Marszałek zostały zignorowane. W związku z powyższym zwracam się do Zarządu Województwa i do Pani Marszałek o niezwłoczne podjęcie uzgodnień i przywrócenie tego funduszu socjalnego w szpitalu w Ciborzu. Druga dotyczy też szpitala w Ciborzu: udzielenie informacji i wyjaśnień oraz przywrócenie właściwego stanu prawnego w tym szpitalu, a pytania dotyczą: kiedy zostały ostatnio przeprowadzone konkursy na stanowiska kierownicze, a dotyczy to kierownika zakładu, kierownika oddziału, ordynatora, pielęgniarki oddziałowej i kierowników komórki organizacyjnej, jeżeli nie przeprowadzono, to dlaczego? Drugie, czy gmina Skąpe, za przyłączenie miejscowości do oczyszczalni w Ciborzu miała uczestniczyć w modernizacji tej oczyszczalni, czy to uczyniła? A dlaczego pomimo tego wyrażono zgodę na podłączenie kolejnych miejscowości gminnych do oczyszczalni. Przypominam, że oczyszczalnia jest we władaniu szpitala w Ciborzu. Czy spółka SPIN funkcjonowała pod adresem i numerem telefonu szpitala w Ciborzu, jeżeli tak to na jakiej podstawie? Czy główny księgowy szpitala prowadził księgowość spółki SPIN, a dyrektor szpitala ds. lecznictwa był członkiem tej spółki? Czy lekarze dostają wezwania do zwrotu, zapłaconych przez szpital składek ZUS. Wnoszę o przeprowadzenie kontroli w szpitalu, wyjaśnienie wyżej wymienionych spraw i udzielenie wyczerpujących odpowiedzi oraz przywrócenie właściwego stanu prawnego w szpitalu w Ciborzu. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. O zabranie głosu proszę Pana Wacława Maciuszonka.

Radny Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek: Pani Przewodnicząca, Szanowni Radni, chciałbym kolejny raz poruszyć temat komunikacji publicznej. Próbowałem to robić na komisji. Próbowałem wszcząć dyskusję, ale nieskutecznie, dlatego chciałbym poprosić o wszystkie koszty, nakłady dotyczące kolei. Nie tylko tych bezpośrednich, ale też infrastruktury, nie jeżdżące szynobusy. Chciałbym poprosić o podanie obłożenia na poszczególne linie. Mam takie wrażenie, że niektóre jeżdżą kompletnie puste, obym się mylił. Wszelkie informacje, nie tylko dotyczące komunikacji kolejowej, ale też i samochodowej są w urzędzie, chciałbym poprosić o wykazanie takich obszarów wykluczonych, gdzie nie ma żadnej komunikacji, jeżeli to jest możliwe. Chciałbym prosić o informację, kiedy kończą się umowy z PKP i co dalej? Mam to przygotowane, ponieważ jest to temat rzeka i złożę szczegółowo na piśmie. I drugie, proszę o informację, ponieważ ostatnio były publikacje dotyczące mostu w Miłsku i jakieś kontrowersje związane z obwodnicą, chciałbym poprosić o informację na jakim etapie jest budowa tego mostu i jaki jest pomysł na rozwiązanie tego problemu obwodnicy, bo dajemy bardzo duże środki, a wiadomo, że prawie każda interpelacja, każda komisja dotyczy dróg, każdy radny ma problem z drogami. Wydajemy duże pieniądze, a być może doczekamy się jeszcze strajków albo blokady tego mostu, jeżeli będzie wybudowany. Czy ta publikacja to jest wyłącznie jakieś niedopowiedzenie? Jak ten temat i z obwodnicą, i z mostem wygląda? Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Proszę o zabranie głosu Panią Aleksandrę Mrozek.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Pani Przewodnicząca, Szanowni Państwo, mam pytanie do Zarządu Województwa w związku z niepokojącą sytuacją, dotyczącą ograniczenia dostępu do badań prenatalnych. Do maja bieżącego roku 6 placówek w województwie lubuskim takie badania prowadziło. Od czerwca sytuacja jest trudna, mamy tylko 2 placówki, takich badań nie prowadzi się nawet w naszym szpitalu klinicznym uniwersyteckim. W związku z tym pytanie – jakie działania ewentualnie podjął, podejmie Zarząd Województwa, żeby te badania przywrócić?

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. O zabranie głosu proszę Panią Małgorzatę Paluch-Słowińską.

Radna Województwa Lubuskiego Małgorzata Beata Paluch-Słowińska: Mam dzisiaj 2 interpelacje. Szanowna Pani Marszałek, pierwsza dotyczy opłaty przekazanej Marszałkowi Województwa Lubuskiego za 2018 rok – nawiązując do interpelacji złożonej przeze mnie w dniu 20 maja 2019 roku w sprawie składowania odpadów komunalnych z gmin województwa lubuskiego, obsługiwanych przez Związek Międzygminny Eko-Przyszłość i udzielonej w związku z tym przez Panią Marszałek odpowiedzi, zwracam się kolejny raz z zapytaniem, mianowicie w jakiej wysokości za 2018 rok została przekazana Marszałkowi Województwa Lubuskiego opłata za składowanie odpadów komunalnych w miejscowości Stypułów, gmina Kożuchów, zarządzanym przez Przedsiębiorstwo USKOM w Kożuchowie. Ponadto z informacji, które posiadam wynika, że Przedsiębiorstwo PreZero Service Spółka w Kielczu wybudowało kwatery na składowanie odpadów komunalnych. W związku z tym zwracam się z zapytaniem, od kiedy kwatery te rozpoczęły swoje funkcjonowanie i jakiej jest wielkości, na ile jest przetwarzana. Drugie moje pytanie dotyczy dostępu do Internetu na terenie województwa lubuskiego – firma Orange wraz z samorządem województwa lubuskiego dokonała inwentaryzacji w dostępie do Internetu w województwie lubuskim, następnie firma ta przy dofinansowaniu z LRPO na lata 2007-2013 dokonała dużej inwestycji infrastrukturalnej, polegającej na stworzeniu szkieletu światłowodowego w województwie lubuskim. Szkielet ten został stworzony w oparciu o wykluczenie i zapotrzebowanie w poszczególnych lubuskich miejscowościach. Obecnie trwa proces wykonywania, tzw. „ostatniej mili” w tych miejscowościach, aby proces stał się efektywny należy maksymalnie wykorzystać szkielet światłowodowy. Niestety, z informacji jakie posiadam, nie we wszystkich miejscowościach, szczególnie wiejskich, proces ten przebiega dobrze. Wykonawcy ostatniej mili wykonują przyłącza, np. dla 2, 3 ulic w danych miejscowościach, pozostałe kilkadziesiąt pozostaje bez przyłączy. Takim przykładem jest podnowosolska miejscowość Kielcz, gdzie przyłącza będzie posiadać tylko mniejsza część miejscowości. Wobec powyższego zwracam się z wnioskiem o interwencję w tej sprawie, również proszę o sprawdzenie, czy wszystkie wykluczone miejscowości tam, gdzie została pociągnięta sieć są w pełni podłączone? Czy nie występuje zjawisko tylko częściowego podłączenia, np. na istniejących, starych słupach telekomunikacyjnych, a tam gdzie przyłącze wymaga wysiłku, to po prostu omija się je. Według mnie celem Zarządu Województwa Lubuskiego jest w pełni wykorzystanie potencjału sieci światłowodowej. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. O zabranie głosu proszę Pana Zbigniewa Kościka.

Radny Województwa Lubuskiego Zbigniew Kościk: Pani Przewodnicząca, Pani Marszałek, Szanowni Państwo, dwie interpelacje, zapytania. Pierwsza dotyczy kosztów poniesionych w ubiegłym roku przez Urząd Marszałkowski na różnego rodzaju zlecone ekspertyzy, raporty i badania, chodzi o firmy oczywiście zewnętrzne, jakie to były firmy i na jakie kwoty opiewały te zlecenia. Sytuacja w zasadzie powtarza się co roku, ja jestem zwolennikiem, żeby te hojne bardzo często wynagradzane przez Panią Marszałek badania, zlecenia, ekspertyzy itd. zostawały w regionie, czyli były wykonywane przez albo nasze jednostki, albo poprzez Uniwersytet Zielonogórski. Drugie pytanie: z jaką kancelarią, ja wiem, że ona się nie zmieniła, Urząd Marszałkowski podpisał umowę na pomoc prawną w 2019 r. i na jaką kwotę? I też swego czasu zadawałem podobne pytanie, wiemy, że niektóre departamenty korzystają z dodatkowego wsparcia prawników – jakie to są departamenty i jakie kancelarie świadczą tę pomoc? I czy Pani Marszałek jest zadowolona z takiego dualizmu, że inna kancelaria prawna obsługuje urząd, bo kiedyś tak było, a inni prawnicy obsługują poszczególne departamenty. Dziękuję ślicznie.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę o zabranie głosu Panią Beatą Kulczycką.

Radna Województwa Lubuskiego Beata Katarzyna Kulczycka: Pani Przewodnicząca, Szanowni Radni, przedmiotem mojej interpelacji jest powołanie do życia w województwie lubuskim funduszu inwestującego w start-upy i w firmy w fazie tzw. załóżkowej oraz w fazie rozruchu. U nas w województwie funkcjonują fundusze poręczeniowe, funkcjonują fundusze pożyczkowe, natomiast tego rodzaju wsparcia nie mają firmy na tym etapie. Chciałabym zaznaczyć, że i Komisja Europejska rekomenduje tego rodzaju fundusze, jak i one są niezbędne w województwie z punktu widzenia podniesienia wskaźników innowacyjności w naszym województwie. Dobrymi praktykami w tej dziedzinie chwali się Polska Wschodnia, tam na fundusz start-upowy przeznaczono ponad 65 mln zł i prosi się, aby w województwie takowy fundusz powstał. Chciałabym podkreślić, że do tego rodzaju zaangażowania na pewno trzeba wykorzystać istniejące parki technologiczne i zaznaczam, że park technologiczny w Nowej Soli takim funduszem jest konkretnie zainteresowany. Druga moja interpelacja jest interpelacją ponawiającą, ponieważ w sprawie miast średnich i obszarów marginalizowanych raz wniosko wałam. Wnioskuje raz jeszcze, ponieważ ostatnią odpowiedź uważam za trochę niewyczerpującą. Fakt, że w Polsce jeszcze nie uchwalono Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego nie stanowi podstawy do tego, żeby takowej polityki regionalnej w kontekście miast średnich i obszarów zmarginalizowanych, nie prowadzić w województwie. Chciałabym wiedzieć, jak będą wyglądać w treści

Strategii Rozwoju Województwa miasta średnie, jak one będą definiowane i czy w przyszłości będą dla nich możliwości systemowego wsparcia – mowa jest tutaj o przyszłych programach regionalnych. Myślę, że instytucja ZIT-ów i miasta wojewódzkie, które dotychczas miały wsparcie, ono się sprawdziło i myślę, że miasta średnie i obszary wiejskie, obszary zmarginalizowane, nie mogą być uzależnione w następnej perspektywie wyłącznie od trybu konkursowego i wyłącznie skazani na ocenę ekspertów, bo to nie służy rozwojowi naszego województwa. Trzecia moja interpelacja to jest kwestia Oder Velo, ponieważ w tym momencie ruszyły prace nad programem Oder Velo, wnoszę o uwzględnienie w działaniach inwentaryzacyjnych ciągu ścieżek rowerowych, które na dzień przygotowania owej inwentaryzacji nie są oddane do użytku, ale pozostają w zaawansowanej fazie wykonawczej, bądź w tzw. fazie realnie planowanej, mówią tu o takiej ścieżce rowerowej chociażby jak w Nowej Soli: od Stypułowa do Sławocina. Wnoszę o szczególne uwzględnienie w koncepcji planu budowy ścieżek rowerowych wzdłuż Odry na wałach przeciwpowodziowych oraz do miejsc rekreacyjnych, jakimi są przystanie rzeczne, oczywiście wykorzystując potencjał przyrodniczy, ale również wykorzystując atut tego, że jest to szlak transgraniczny, szlak Doliny Środkowej Odry. Myślę, że do tego zobliguje nawet nazwa tej koncepcji Oder Velo, ponieważ te ścieżki na wałach przeciwpowodziowych po stronie niemieckiej są bardzo mocno promowane i oto wnoszę. Wnoszę również w tej koncepcji o równe traktowanie w planach koncepcyjnych obszarów tzw. trzeciego pasa powiatów, oddalonych od granicy, to jest program INTERREG, dlatego takie powiaty, trzeci pas, chociażby Gmina Kolsko, żeby były równo traktowane, jak pierwszy pas powiatu. Chciałabym zaznaczyć, że w tym projekcie nie ma mowy o działaniach infrastrukturalnych i opracowaniu dokumentacji budowlanych. Marzy się w województwie powołanie funduszu ścieżek rowerowych, takiego funduszu, który będzie wspierał w kontekście inwestycyjnym. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę o zabranie głosu Panią Annę Synowiec.

Radna Województwa Lubuskiego Anna Synowiec: Szanowni Państwo, moja interpelacja będzie dotyczyła polityki senioralnej województwa lubuskiego. Prognozy dotyczące starzenia się społeczeństwa, jak również uwarunkowania z nimi związane, skłaniają do podejmowania kompleksowych działań w celu przygotowania infrastruktury wsparcia dla osób starszych, niezbędnych w nowym układzie demograficznym. Wszyscy wiemy o tym, że społeczeństwo nasze się starzeje, województwa lubuskiego to nie ominęło. Wobec tego, w mojej ocenie, niezbędne jest wspieranie gmin w zakresie polityki senioralnej, w tym też oferty związanej z populacją osób starszych, mowa oczywiście

o domach opieki całodobowej, ale też dziennej w województwie. I w tym zakresie zwracam uwagę na takie usługi doraźne, bo często osoby starsze i ich opiekunowie nie mają się do kogo zwrócić o wsparcie, nawet w formie odpłatnej. Wobec tego bardzo proszę o przedstawienie działań województwa właśnie w tej kwestii. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. O zabranie głosu proszę Pana Łukasza Mejzę.

Radny Województwa Lubuskiego Łukasz Mejza: Szanowna Pani Przewodnicząca, Wysoki Zarządzie, Koleżanki i Koledzy Radni, Szanowni Goście, mam dzisiaj pięć interpelacji. Pierwsza dotyczy ścieżki rowerowej łączącej Zieloną Górę z granicą polsko-niemiecką. Druga dotyczy działań podjętych przez Zarząd Województwa na rzecz przedsiębiorców, działających w branży OZE. Kolejna interpelacja dotyczy ścieżki rowerowej w gminie Gubin. Czwarta interpelacja dotyczy działań Zarządu, mających na celu poprawienie wskaźników innowacyjności i zmniejszenia przepaści, która nas dzieli w tym zakresie w stosunku do innych województw. I chciałbym również złożyć interpelację, której treść pozwolę sobie odczytać, w związku z tym, że obiecałem to wójtom, burmistrzom i starostom, którzy się do mnie z tą prośbą zwrócili: „w związku z założeniami wspólnej polityki rolnej po 2020 roku przestaje istnieć Program Rozwoju Obszarów Wiejskich. Kraje członkowskie są zobowiązane do opracowania Krajowych Programowych Strategicznych, dzięki temu poszczególni członkowie Unii Europejskiej mają mieć większy wpływ na przeznaczenie pieniędzy w ramach I i II filaru WPR. Jednakże nie znane są ciągle zapisy Krajowego Programu Strategicznego, co do delegowania zadań, np. samorządom województw. Należy przypomnieć, że działania wdrażane przez samorządy województw w ramach PROW 2007-2013, czy też PROW 2014-2020 noszą nazwę działań delegowanych. Oznacza to, że są to działania własne Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, oddelegowane do wdrażania m.in. w urzędach marszałkowskich. Do dzisiaj nie wiadomo jakie działania opracowane zostaną w Krajowym Planie Strategicznym i jakim instytucją zostaną one oddelegowane, ale wiadomym jest, że po 2020 roku wdrażane będzie ciągle działanie LIDER, które po pierwsze zapewnia funkcjonowanie Lokalnym Grupom Działania, których mamy w województwie 10, ale także przekazuje tym grupom środki finansowe na wiele działań na obszarach wiejskich. Już w perspektywie 2014-2020 możliwe było rozszerzenie tej formuły, poprzez narzędzie zwanym rozwojem lokalnym, kierowanym przez społeczność, czyli dodanie na pewne inwestycje do środków PROW, środków finansowanych w ramach RPO, ale Zarząd Województwa Lubuskiego nie zdecydował się na takie rozwiązanie. W związku z powyższym, mając na uwadze, że RLKS po 2020 roku może być jedyną szansą na rozwój obszarów

wiejskich i jedyną szansą na pozyskanie środków na inwestycje przez wójtów i burmistrzów oraz, że Konwent Powiatów Województwa Lubuskiego wraz z lubuską siecią Lokalnych Grup Działania skierowały do Zarządu Województwa Lubuskiego swoje stanowisko do podjęcia stosownych działań w kierunku wdrażania RLKS proszę o informację: jakie działania zostały poczynione przez Zarząd Województwa Lubuskiego oraz czy rozpoczęła się debata publiczna z udziałem przedstawicieli Lokalnych Grup Działania i starostów”. Dziękuję bardzo.

Interpelacje i zapytania złożone przez radnych na piśmie stanowią załącznik nr 9 do protokołu.

Punkt 4.

Informacja na temat bieżącej pracy Zarządu Województwa Lubuskiego.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Szanowni Państwo, proszę o zabranie głosu Panią Elżbietę Annę Polak – Marszałka Województwa Lubuskiego.

Informacja na temat bieżącej pracy Zarządu Województwa Lubuskiego stanowi załącznik nr 10 do protokołu.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Szanowni Państwo, w związku z tym, że przekazaliśmy informację na piśmie, proszę o zwolnienie mnie z obowiązku prezentacji, ponieważ za chwilę będę prezentować raport o stanie województwa, wykonanie budżetu, więc myślę, że będą to ważniejsze dokumenty. Natomiast proszę o zapoznanie się z pisemną informacją z prac Zarządu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję. Wydaje się, że ten wniosek jest zasadny, ponieważ za chwilę będziemy w punkcie, w którym Pani Marszałek przedstawi nam raport. Szanowni Państwo, ale ponieważ ten punkt jest w porządku obrad, Państwo, tak jak Pani Marszałek powiedziała, otrzymaliście tę bieżącą informację do wiadomości. W związku z tym, chciałam zapytać, czy w związku z przekazaną informacją macie Państwo pytania? Wobec braku uwag i pytań uznaję, że Sejmik tę informację przyjął do wiadomości. Szanowni Państwo, pragnę poinformować, że na serwerze dla radnych zostały zamieszczone informacje na temat wdrażania programów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej oraz stanu wdrażania Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w województwie lubuskim. Czy Państwo do tej części macie pytania? Nie ma.

Informacje na temat wdrażania programów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w latach 2014-2020 oraz stanu wdrażania Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w województwie lubuskim stanowią załącznik nr 11 do protokołu.

Punkt 5.

Rozpatrzenie raportu o stanie województwa za rok 2018 i podjęcie uchwały w sprawie udzielenia Zarządowi Województwa Lubuskiego wotum zaufania z tytułu rozpatrzenia raportu o stanie województwa:

- a) prezentacja raportu o stanie województwa za rok 2018,**
- b) debata nad raportem,**
- c) podjęcie uchwały w sprawie udzielenia Zarządowi Województwa Lubuskiego wotum zaufania z tytułu rozpatrzenia raportu o stanie województwa – druk nr 121/19.**

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Proszę o przedstawienie raportu o stanie województwa za 2018 rok Panią Marszałek Elżbietę Annę Polak.

Raport o stanie województwa za rok 2018 stanowi załącznik nr 12 do protokołu.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Szanowna Pani Przewodnicząca, Szanowni Radni, Drodzy Goście, Proszę Państwa, w tym raporcie jest sporo informacji i odpowiedzi na Państwa interpelacje i w trakcie pozwolę sobie na komentarz, oczywiście, jeżeli będę mogła udzielić informacji na te pytania, a na pozostałe interpelacje prześlemy szczegółowe odpowiedzi na piśmie. Można powiedzieć, Szanowni Państwo, że to jest taki debiut, ponieważ ustawa wprowadziła obowiązek raportowania o stanie województwa nie tak dawno, także jest to zupełnie nowy dokument. Raport, który Państwo otrzymaliście pisemnie jest bardzo obszerny, ale w prezentacji zamieściliśmy te kluczowe informacje, według właśnie takiego stanu: o sytuacji społeczno-gospodarczej, o tym w jaki sposób realizujemy nasze polityki regionalne, wszystkie nasze dokumenty strategiczne, przeanalizowaliśmy 47 tych dokumentów, jak są realizowane kluczowe zadania, będzie mowa o tych kamieniach milowych oraz praca Sejmiku, czyli stanowienie prawa, stanowienie w tym zakresie, czego dotyczy raport i część budżetu obywatelskiego, te, co jest też najważniejsze dla naszych obywateli. Kluczowe wskaźniki wyglądają optymistycznie, wyraźnie widać, że samorząd województwa rozwija się. Odnotowaliśmy w 2018 roku wzrost PKB i to dosyć znaczny, jednak należy zauważyć, że do średniej krajowej jeszcze zmierzamy, jeszcze musimy sporo zrobić. Ale w nowej perspektywie, już wiemy, że Regionalny

Program Operacyjny będzie o 20% niższy, właśnie w związku z tym wzrostem PKB. Danych liczbowych nie będę wszystkich czytać, macie Państwo to wyświetlone, żeby nie przedłużać. Kolejny bardzo ważny wskaźnik to demografia, z czym musimy się zmierzyć. Nie wszystkie nasze wskaźniki „szybują”, większość, które wybrałam do pokazania dla Państwa są oczywiście optymistyczne, są bardzo dobre i dobrze prognozują na przyszłość dla naszego województwa, ale też trzeba się zmierzyć z deficytami, więc jasno trzeba określić nie tylko potencjały wzrostu, ale również nasze deficyty, żeby tak planować przyszłość i naszą politykę regionalną, żeby te deficyty przynajmniej zmniejszyć. Demografia jest niestety niekorzystna dla naszego województwa, od dekady odnotowujemy spadek ludności, co roku, jeszcze w 2015 roku województwo liczyło 1 mln 18 tys., 1 mln 14 tys. w tej chwili. Warto zwrócić uwagę jak kształtuje się ludność w podregionach, bo często rozliczymy siebie na temat zrównoważonego rozwoju województwa, a trzeba zwrócić uwagę, że w podregionie gorzowskim mieszka 385 tys. mieszkańców w tej chwili, a w podregionie zielonogórskim 629 tys. mieszkańców, więc być może dlatego w niektórych innych wskaźnikach, chociażby budżetowych, nie jest ta równowaga zachowana. Bardzo ważna informacja na przyszłość, do realizacji również naszego programu dla seniorów i polityki społecznej w naszym województwie, to jest starzenie się społeczeństwa, gdzie wyraźnie widać, że osób w wieku poprodukcyjnym, przypadających na 100 osób jest znacznie więcej. Dlatego tak ważne są wskaźniki w sferze społecznej. Odnotowaliśmy w naszym województwie również, nie tylko w kraju, polepszenie sytuacji materialnej, co mierzymy przeciętnym dochodem na osobę. Wiąże się z tym na pewno wydłużenie trwania życia, dla kobiet bardziej korzystne, średnio żyjemy – my kobiety 81 lat, panowie – to jest zła informacja dla panów, musicie dbać o siebie bardziej, my kobiety o was – 73 lata. Mamy stale rosnący, łatwiejszy dostęp do placówek przedszkolnych, do żłobków, to na pewno wpływ interwencji finansowej Europejskiego Funduszu Społecznego, Regionalnego Programu również na infrastrukturę społeczną, ale wskaźnik w tej sferze społecznej negatywny to jest spadek liczby studentów i to taki stały. Od dekady, można powiedzieć, największy odpływ studentów w Polsce odnotowaliśmy w naszym regionie: z liczby w 2015 roku – 16 533, obecnie studiujących łącznie z zaocznymi – 14 037, dlatego w ubiegłym roku, to pokażę w następnych slajdach, przygotowaliśmy zupełnie nowy dokument, również w skali kraju, na podstawie rzetelnej diagnozy, wspólnie z uczelniami, które są przecież autonomiczne, przygotowaliśmy kierunki rozwoju naszych uczelni wyższych, właśnie po to, żeby te niekorzystne trendy odwrócić. I stąd też realizacja programu od 3 lat dla ludzi młodych i duże wsparcie samorządu województwa dla uczelni wyższych. W naszym regionie dla uniwersytetu to dopłata 3 mln dla kierunku lekarskiego, dla Akademii Gorzowskiej – 0,5 mln, już od kilku lat dla utrzymania standardu, poziomu akademii, zatrudniania kadry profesorskiej i Akademia Wychowania Fizycznego tutaj jest co roku 200 tys. dofinansowanie do nowych kierunków, które odpowiadają na

potrzeby studentów. Chodzi o to, żeby nie wyjeżdżali, to jest rehabilitacja, dietetyka, kierunki które cieszą się bardzo dużym zainteresowaniem. I tutaj wszystkie są szybujące wskaźniki. Rynek pracy – bardzo dobre informacje, również w 2018 roku te wskaźniki stale się polepszały. Mamy najszybszy w Polsce spadek bezrobocia, praktycznie nie ma teraz bezrobocia, jest to rynek pracownika, to raczej pracodawcy poszukują pracowników. Wzrost liczby miejsc pracy w naszych firmach, a to wiąże się oczywiście z nowopowstającymi firmami, bo mamy duży wzrost w naszym regionie nowych firm i również tych firm, które po raz pierwszy, czyli te start-upy, te nowe firmy, które po raz pierwszy zakładają działalność. Szybciej rośnie wynagrodzenie w regionie lubuskim niż w kraju, ale myślę, że nie mamy czym się tak naprawdę cieszyć, bo my odrabiamy zaległości, bo w tym wskaźniku nigdy nie byliśmy mistrzami Polski, cóż dopiero mistrzami świata i ta dynamika wzrostu w dekadzie, to jest podwojenie można powiedzieć wzrostu wynagrodzeń z kwoty 2200 do 4400. W 2018 to jeszcze było 4200, ale dzisiaj wiemy w 2019, że to jest już ponad 4400. I te wskaźniki świadczące o dynamice rozwoju gospodarczego, zwykle badamy sprzedaż w przemyśle, w budownictwie, zwiększona liczba przedsiębiorców, ze 111 tys. w 2015 jeszcze roku, obecnie na koniec 2018 mieliśmy zarejestrowanych ponad 113 tys. firm i nowopowstające zarejestrowane podmioty to jest już 10 tys. 470 firm. Wiąże się oczywiście z tym wzrost wartości produkcji sprzedanej, produkcji również w branży budowlanej, tu mamy zawsze bardzo dobre wskaźniki. Jeśli chodzi o rolnictwo, odnotowaliśmy w 2018 roku spadek zatrudnienia, przy jednoczesnym wzroście areałów, w naszym regionie mamy duże gospodarstwa, przekraczamy tą średnią krajową, biorąc pod uwagę porównanie tych wskaźników. I wybraliśmy też taki interesujący wskaźnik, który wiąże się z realizacją naszej misji regionu: zielona kraina nowoczesnych technologii, a nasza inteligentna specjalizacja to: zdrowie i jakość życia. I warto pokazać, że zajmujemy jako region lubuski 5 miejsce w kraju pod względem ekologicznych gospodarstw rolnych. To jest dobra informacja też uzasadniająca powstanie Centrum Produktu Regionalnego w ubiegłym roku, które cieszy się ogromnym zainteresowaniem, uczestniczy w wielu wydarzeniach w naszym województwie, ale też krajowych. W zakresie turystyki odnotowaliśmy w 2018 roku prawdziwy boom turystów, praktycznie nie było żadnych wolnych noclegów, czyli tę bazę mamy jeszcze za małą. Możemy śmiało powiedzieć, że w zakresie turystyki region będzie się rozwijał, bo niezadowolający jest stan wykorzystania miejsc noclegowych, ale mamy też takie sygnały z branży hotelarskiej, że są poszukiwania wyższych standardów. Nie mamy w regionie pięciogwiazdkowych hoteli, dlatego też omijają nas duże wydarzenia międzynarodowe, gdzie taka baza jest warunkiem, ale staramy się też kreować takie wydarzenia, dlatego też w tym roku również będziemy organizować kongres gospodarczy międzynarodowy. W ubiegłym roku mieliśmy 1000 przedsiębiorców, taka duża liczba zgłoszeń również z Europy, izby handlowo-przemysłowe z Francji - Paryża, Hiszpanii, Gruzji, Australii i również w tym roku już mamy

termin 10-11 październik, taki kongres się odbędzie, bo w ten sposób też promujemy mocno region. Na początku września u nas odbędzie się Forum Polska-Chorwacja, przyjedzie 50 przedstawicieli samorządów, żupanów z Chorwacji. Społeczeństwo informacyjne – też odpowiedź na Państwa pytanie – szybki dostęp do szybkiego Internetu. W związku z inwestycjami, które wykonaliśmy w naszym regionie: to światłowody – 1500 km, które zlikwidowały 80% białych plam i według stanu na 2018 r. – 79 gospodarstw domowych na 100 ma szybki Internet, natomiast w firmach jest lepiej 95 na 100. Jesteśmy, można powiedzieć w tym zakresie, w awangardzie. I realizacja polityk, programów i strategii to też jest taki podstawowy rozdział w raporcie. Przeanalizowaliśmy w celu pokazania wskaźników 47 ważnych dokumentów, które realizują naszą strategię. Obowiązują wciąż zapisy w tej strategii obowiązującej – 4 priorytety: poprawa dostępności transportowej, teleinformatycznej, region konkurencyjny, innowacyjny, region zrównoważony pod względem społecznym i terytorialnym i czwarty – region efektywnie zarządzany. W każdym z priorytetów jest określona liczba dokumentów. Najważniejsze prace, które w zeszłym roku realizowaliśmy w obszarze polityk, to jest niesłuchanie ważne, zawsze się z tym spotykam, na wszystkich konferencjach, spotkaniach, konsultacjach. Przedsiębiorcy, mieszkańcy naszego regionu, bardzo sobie to cenią, chcą, żebyśmy byli przewidywalni, dlatego konsekwentnie realizujemy dokumenty strategiczne, takie jak: Strategia Rozwoju Województwa, która jest aktualizowana, w ubiegłym roku przystaliśmy do jej aktualizacji pod nową już perspektywę 2021-2027. Przystąpiliśmy też w ubiegłym roku do aktualizacji naszego Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami i planu inwestycyjnego w tym zakresie. 4 plany mamy związane z ochroną powietrza, ochroną przed hałasem. Przygotowaliśmy, wdrażamy nasz program w zakresie przewozów pasażerskich. Dzisiaj też debiut na lotniku w kierunku Turcji, ruszyły czartery. Mamy też dodatkowe połączenia o przyzwoitych godzinach – 8:35 dodatkowe połączenie. Czyli ten program w tym roku już jest realizowany, a przyjęty był w ubiegłym roku. Przyjęliśmy też Program Rozwoju Kultury już po aktualizacji, Program współdziałania z organizacjami pozarządowymi i na rzecz osób starszych, program również – kierunki rozwoju szkolnictwa wyższego. Jak Państwo widziecie, przygotowujemy takie plany, takie programy, które odpowiadają na problemy, jakie zostały zdiagnozowane w regionie. O tych wskaźnikach wcześniej mówiłam i stąd też prace, które były wykonane, nie tylko z obowiązku ustawowego, jak przyjęcie Planu Zagospodarowania Przestrzennego, bo taki plan w ubiegłym roku przyjęliśmy, ale również przyjmujemy takie programy, które są dla nas tutaj w regionie niesłuchanie ważne dla realizacji naszej polityki regionalnej, a wiemy, że ona jest bardzo zróżnicowana. I oczywiście takim podstawowym narzędziem jest Regionalny Program Operacyjny. Stan zaawansowania jest bardzo dobry – ponad 70%, na koniec 2018 roku to jest prawie 800 umów podpisanych, nie będę dokładnie analizować. Może w tych kamieniach milowych to będzie łatwiej widać, bo kluczowe

inwestycje, które są w kontrakcie terytorialnym, były w 2018 r. kolejne dopinane, podpisywane umowy, bądź też otwierane. I te najważniejsze to: umowa na budowę Parku Technologii Kosmicznych. Centrum Badań Kosmicznych otworzył w marcu, w tym roku swój oddział, to jest warunek, podstawa, żeby inwestycja w ogóle mogła być zrealizowana, więc jak widać to się dzieje, to robimy. Inwestycja największa, podpisana w ubiegłym roku, bo to biorę pod uwagę, podpisana na 60 mln zł – kupiliśmy nowe pociągi, ruszyła modernizacja linii kolejowej na trasie Czerwieńsk-Zbąszynek. Natomiast ta druga inwestycja, bo podpisaliśmy porozumienie z PKP PLK na trasie 203 to jest umowa na przygotowanie dokumentacji i przygotowanie pod elektryfikację, modernizację całej linii. Inwestorem tu jest państwo polskie, poprzez swoją spółkę, tu też od razu odpowiadam, bo też były takie pytania. Wykonaliśmy w ubiegłym roku obwodnicę Drezdenka i Rzepina. Most w Skwierzynie został oddany do użytku, most w Miłsku jest w budowie. Oczywiście są jakieś problemy, Państwo też dzisiaj pyta, bo mieszkańcom nie podoba się, że nie inwestujemy, później się nie podoba, że inwestujemy, więc trzeba się spotykać, rozmawiać. Miałam też taką rozmowę w ubiegłym tygodniu z burmistrzem Jasienia, gdzie też jest planowana duża obwodnica, gdzie jest protest też mieszkańców, bo nie tu trzeba skręcić, a gdzie indziej trzeba skręcić. My jesteśmy od tego, żeby te tematy rozwiązywać i być w terenie. Rozmawiać, słuchać mieszkańców, ale też czasami niestety trzeba podejmować trudne decyzje wbrew. Realizujemy konsekwentnie, odpowiadając na Państwa interpelacje drogowe Wojewódzki Program Budowy i Modernizacji Dróg, tam jest lista podstawowa, rezerwowa i warunkowa. I konsekwentnie, jak są jakieś opóźnienia to oczywiście na piśmie wyjaśnimy – chodzi mi o drogę 278, ale ten program jest znany i realizowany po kolei, bo przecież trzeba zrobić dokumentację, ZRID-y, wykupić ziemię. To wszystko kosztuje, cały etap przygotowawczy jest dosyć kosztowny. I kolejna inwestycja – radioterapia, to są takie kluczowe, ja nie pokazuję wszystkich z tego raportu, bo przecież Państwo doskonale wiecie, co robiliśmy, bo podejmowaliśmy uchwały w tym zakresie. Radioterapia rozliczona na koniec 2018 r., w tym roku czekaliśmy jeszcze na doposażenie, na akredytację. Uruchomiona działa, pracuje. Tak samo baza pogotowia lotniczego, na którą się składaliśmy. Proces inwestycyjny trwał 10 lat od tego pierwszego pisma, od tych starań, a helikoptery już oczywiście latały z bazy tymczasowej, a w tym roku cały obiekt jest oddany do użytku, dzięki temu, że się złożyliśmy z miastem Gorzów Wielkopolski, mieszkańcom dobrze służy, najlepiej w Polsce, jest najwięcej wylotów i powrotów. Centrum Zdrowia Matki i Dziecka – w ubiegłym roku, inwestycja zaawansowana, pierwsze płatności za nami, rośnie to widać, będzie oddana do użytku w roku 2021. I kolejna wielka inwestycja w ochronie zdrowia, potężna za ponad 40 mln to jest termomodernizacja szpitala uniwersyteckiego w Zielonej Górze. Czynimy starania, żeby również termomodernizację wykonać całego szpitala w Gorzowie, pamiętamy o tym zażalenie. Ukończyliśmy tam dwie kluczowe inwestycje, jest zielone światło, czekamy teraz

na zakończenie negocjacji z Komisją Europejską i termomodernizacja, mam nadzieję, również w Gorzowie będzie w takim samym trybie pozakonkursowym. Plan został wpisany do Strategii Ochrony Zdrowia. Zmierzamy już do końca, jeszcze te najważniejsze inne polityki, społeczne, bo nie tylko inwestycje świadczą o rozwoju województwa. Bardzo często te najważniejsze to są właśnie w człowieka, w kapitał ludzki, bez tego potencjału intelektualnego nie ma mowy o rozwoju, ale w ochronie zdrowia. Przede wszystkim programy w zakresie profilaktyki, w ubiegłym roku realizowaliśmy z wielkim powodzeniem, mieszkańcy odpowiedzieli dużym zainteresowaniem – badamy się, myślę, że taką modę wykreowaliśmy już na całą Polskę. To jest profilaktyka raka jelita grubego, piersi, szyjki macicy, rehabilitacja. Mamy program rehabilitacji z akredytacją, nasz wojewódzki program Zdrowe Płuca Lubuszan, również program in vitro. Organizowaliśmy w 2018 r. pikniki zdrowia w każdym powiecie, cieszą się olbrzymim zainteresowaniem. W tym roku już za nami taki piknik zdrowia w Gorzowie i Zielonej Górze – Drzonkowie. W zakresie również tej sfery społecznej, kongres gospodarczy w ubiegłym roku, wielki sukces, 1000 przedsiębiorców. Nowe również otwarcie, rozpoczęcie dialogu o przyszłości 2021-2027, wiemy już jaka będzie przyszłość, jakie jest ukierunkowanie polityki spójności, w tym celu aktualizujemy wszystkie kluczowe dokumenty. Region bardziej inteligentny to inwestycje właśnie w ludzi, w parki naukowo-technologiczne i start-upy, odpowiadam od razu na interpelację Pani Beaty. Chcemy w nowym budżecie umieścić Lubuską Sieć Innowacyjnych Start-upów. Fundusz start-upowy to jest właśnie taki kamień milowy, niesłychanie ważny w naszej polityce regionalnej, który powinniśmy realizować. Również misje gospodarcze, promocja w ubiegłym roku Parku Mużakowskiego w Londynie. Świat się zrobił bardzo mały, one przynoszą efekty. Też Państwo pytacie, czy to słuszne są wydatki? Jestem przekonana o tym, bo inaczej te projekty nie mogły by być rozliczone przez Komisję Europejską. My osiągamy wskaźniki, które sobie założyliśmy. Dla przedsiębiorców one są niezwykle cenne, bo podpisują kontrakty, a dla nas, dla sfery publicznej są to umowy z organizacjami okołobiznesowymi, izbami handlowo-przemysłowymi, tam, gdzie jesteście one są już nawiązane i to przynosi wartość dodaną. W ubiegłym roku też powstało Lubuskie Centrum Produktu Regionalnego. Obchodziliśmy 20-lecie województwa lubuskiego, powołaliśmy Instytut Papyrusy, mieliśmy swoją strefę na Pol'and'Rock Festival. W tym roku również planujemy naszą strefę i pociągi też dojadą, udało się nam wylobbować, można powiedzieć, że pociągi do regionu lubuskiego, dlatego to było dla nas ważne, bo uczestnicy, których jest nawet 800 tys. jak grał Prodigy, to zatrzymują się w naszym regionie i to jest niesłychanie ważne. I w obszarze kultury 2018 r. był rokiem przełomowym, podpisaliśmy umowy na wiele inwestycji, przygotowywanych też od wielu lat. Jest to rozbudowa Muzeum Ziemi Lubuskiej z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, ale wkład własny to są nasze środki, ale też Muzeum w Bogdańcu, w Dobiegniewie – rozbudowa z EWT,

rozbudowa Filharmonii Zielonogórskiej i również modernizacja dwóch teatrów w Zielonej Górze i Gorzowie, czyli czas na kulturę, można powiedzieć. Nie wspomnę już o Regionalnym Centrum Animacji Kultury, gdzie realizujemy już projekty od kilku lat, w 2018 r. też były w realizacji. Rozmawiamy z Komisją Europejską o przyszłości, nie tylko tutaj u nas w Zielonej Górze, również z Fransem Timmermansem we Frankfurcie. Tutaj w regionie odbyło się w ubiegłym roku wiele dialogów z Komisją Europejską, również w tym roku kontynuowaliśmy te rozmowy. Oczywiście promujemy mocno Deklarację Równości, nasz region jest najbardziej otwarty, najbardziej tolerancyjny. W ubiegłym roku 2018 obchodziliśmy nie tylko 100-lecie niepodległości, na co też samorząd wojewódzki przeznaczył 0,5 mln i dokładnie przekażemy informacje na piśmie, w jaki sposób te środki były realizowane. Była też interpelacja dzisiaj na ten temat, na pewno były bardzo dobrze wydane. Oprócz tego, 0,5 mln dla naszych instytucji, też wydaliśmy 1 mln zł na granty obywatelskie dla młodzieży, można powiedzieć, było 100 projektów, młodzi sami wybrali w jaki sposób chcą obchodzić święto 100-lecia niepodległej ojczyzny. Odbyliśmy w każdym powiecie miasteczko kobiet również, żeby zaznaczyć bardzo ważną politykę równościową, którą realizujemy od 10 lat w naszym regionie. Ubiegły rok to był też Samorządowy Rok Odry i też szereg wydarzeń w tym zakresie, które dobrze promują turystycznie nasz region. Przecież jesteśmy zieloną krainą w dorzeczu Odry i razem w Polsce Zachodniej realizowaliśmy kilka bardzo ważnych produktów turystycznych. W zakresie polityki klimatycznej, dotyczącej przyjaznego środowiska, mamy nie tylko specjalny program ochrony powietrza, nie tylko programy zabezpieczenia przeciwpowodziowego, które przejęły Wody Polskie, niestety to stanęło, ale przygotowaliśmy inwestycję, całą dokumentację i nawet zakontraktowaliśmy, przypomnę w Słubicach ponad 100 mln – zabezpieczenie przeciwpowodziowe, ale również przystąpiliśmy w ubiegłym roku do realizacji wymiany „kopciuchów” w celu właśnie realizacji tej idei zielonej krainy. Zamknęliśmy składowisko w Kartowicach i przystąpiliśmy do aktualizacji Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami właśnie też po to, żeby region nie tylko z nazwy, ale faktycznie był tą zieloną krainą nowoczesnych technologii, przyjazną środowisku. Chcemy żyć zgodnie z naturą, która nas hojnie obdarzyła, chcemy to dobrze wykorzystać. I zmierzamy już do końca, proszę Państwa, nowe regiony partnerskie z Krajem Libereckim i z Prowincją Wojwodiną, czyli nowe obszary współpracy. Sejmik miał niezwykle pracowity ubiegły rok, łącznie podjęliśmy 227 uchwał, nie będę wszystkich wymieniać, bo one właśnie dotyczą tych aktywności, które wcześniej omówiłam. I mieliśmy też namiastkę w zeszłym roku, tzw. budżetu obywatelskiego, łącznie przeznaczyliśmy, rozdaliśmy można powiedzieć, ale w niesłychanie ważnym celu ponad 7 mln. Ja nawet policzyłam, że znacznie więcej, bo nie wszystkie umieściliśmy, tylko te najważniejsze w tej prezentacji. To są te środki, które trafiły bezpośrednio do gmin, do organizacji, do grup wolontariackich, rekreacja nad lubuską wodą, dofinansowanie zadań

w obszarze turystyki, w konkursach, dla seniorów przeznaczaliśmy 300 tys., w tym roku już będziemy mieć 0,5 mln, bo zwiększyliśmy tę kwotę. Bardzo dobrze wydane pieniądze na małe granty po 10 tys. Budżet również Regionalnego Ośrodka Pomocy Społecznej ponad 1 mln – 1 mln 304 tys., w zakresie promocji i ochrony zdrowia – małe granty 50 tys. Budżet na promocję województwa – 2 konkursy: w zakresie kultury – 200 tys., w zakresie sportu – 200 tys., to jest na promocję, na integrację europejską – 35 tys. 400. Dla młodych, na realizację Programu Młodzi On-Life, budżet inicjatyw obywatelskich – blisko milion, razem z kosztami obsługi. I też dla obszarów wiejskich na małe granty, na inicjatywy wiejskie wydaliśmy w zeszłym roku 879 tys. Również te budżety są realizowane w tym roku, bo się bardzo dobrze sprawdziły. Niesłuchanie ważna rzecz dla młodych, w związku też z odpływem studentów, to są stypendia: sportowe, naukowe, twórcze, również pomoc materialna dla studentów. To się nazywało pomoc materialna, bo nie mieliśmy podstawy prawnej, tak naprawdę, do wypłacania stypendiów dla studentów I roku, ale w tym roku już się udało, mamy zgodę Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministra Rozwoju i w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, proszę Państwa, wprowadzamy kwotę 10 mln na stypendia. Także będzie to olbrzymia pula pieniędzy właśnie po to, żeby młodych ludzi zatrzymać, bo nie każde województwo taką pomoc świadczy. My już to sprawdziliśmy, przerobiliśmy na stypendiach dla kierunku lekarskiego, gdzie przeznaczaliśmy w ubiegłym roku kwotę 792 tys. zł, wypłacamy po 2 tys. i to spowodowało, że mamy 40 osób na jedno miejsce. Czyli młodzi ludzie chcą studiować w małym województwie, trzeba ich zmotywować do tego, stworzyć odpowiedni kierunek i dać też odpowiednią pomoc. I procedura in vitro, o tym też już mówiliśmy, w ubiegłym roku to był program pilotażowy, w tym roku zwiększyliśmy pulę, podwoiliśmy, cieszy się ogromnym zainteresowaniem, w ubiegłym roku zgłosiło się 28 par. Proszę Państwa, podsumowując ten raport można wyraźnie powiedzieć, że mamy plan, realizujemy naszą misję, wiemy jak to zrobić, bo w tym planie mamy określone wyraźne harmonogramy i cele, również w rocznych budżetach. Na przykładzie 2018 r. starałam się Państwu pokazać, jak konsekwentnie realizujemy naszą misję i konsekwentnie również w rocznych budżetach staramy się, żeby te kamienie milowe, te najważniejsze inwestycje zarówno te materialne, infrastrukturalne, ale również te w kapitał ludzki, żeby były realizowane tak jak to zamierzaliśmy, z korzyścią dla nas wszystkich, dla mieszkańców naszego regionu, bo jak widać region lubuski rozwija się. Dziękuję bardzo.

Prezentowana informacja nt. raportu o stanie województwa za rok 2018 stanowi załącznik nr 13 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo Pani Marszałek. Szanowni Państwo, poznamy teraz opinie komisji Sejmiku Województwa Lubuskiego odnośnie raportu. O przedstawienie opinii Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych proszę Przewodniczącą Komisji Panią Annę Chinalską.

Przewodnicząca Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Anna Chinalska: Komisja Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Sejmiku Województwa Lubuskiego na posiedzeniu w dniu 3 czerwca 2019 r. rozpatrzyła raport o stanie województwa za rok 2018 i w wyniku głosowania, przy 3 głosach za, 1 głosie wstrzymującym się i braku głosów przeciw, pozytywnie zaopiniowała wyżej wymieniony raport. Dziękuję.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 14 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. O przedstawienie opinii Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki proszę Przewodniczącą Komisji Panią Aleksandrę Mrozek.

Przewodnicząca Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki Aleksandra Mrozek: Komisja Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki 3 czerwca rozpatrzyła i zaopiniowała pozytywnie raport o stanie województwa – 6 głosami za.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 15 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. O przedstawienie opinii Komisji Współpracy Zagranicznej i Promocji Województwa proszę Przewodniczącego Komisji Pana Edwarda Fedko.

Przewodniczący Komisji Współpracy Zagranicznej i Promocji Województwa Edward Jan Fedko: Komisja Współpracy Zagranicznej i Promocji Województwa na posiedzeniu w dniu 5 czerwca rozpatrzyła raport o stanie województwa za rok 2018 i w wyniku głosowania zaopiniowała pozytywnie przy 5 głosach za, braku głosów sprzeciwu i wstrzymujących się.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 16 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. O przedstawienie opinii Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska proszę Wiceprzewodniczącą Komisji Panią Małgorzatę Barbarę Gośniowską-Kolę.

Wiceprzewodnicząca Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola: Komisja Rolnictwa i Ochrony Środowiska na posiedzeniu w dniu 5 czerwca br. rozpatrzyła raport o stanie województwa za rok 2018 i w wyniku głosowania, przy 5 głosach za, 1 głosie wstrzymującym się, 1 głosie przeciw, pozytywnie zaopiniowała wyżej wymieniony raport.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 17 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. O przedstawienie opinii Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa proszę Przewodniczącą Komisji Pana Grzegorza Potęgę.

Przewodniczący Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Grzegorz Michał Potęga: Szanowni Państwo, Komisja Gospodarki i Rozwoju Województwa na posiedzeniu w dniu 5 czerwca po rozpatrzeniu raportu i zapoznaniu się ze wszystkimi opiniami komisji, które były tu wymienione przed chwilą, również pozytywnie zaopiniowała wyżej wymieniony raport. Szczegółowe głosowanie: 7 głosów za, bez głosów wstrzymujących się i 1 głos przeciwny.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 18 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Przewodniczącą Komisji Pana Marka Cieślaka.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Komisja Budżetu i Finansów na posiedzeniu w dniu 5 czerwca rozpatrzyła raport. W wyniku głosowania, przy 6 głosach za, jednogłośnie przyjęła opinię pozytywną.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 19 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Szanowni Państwo, czy są wystąpienia klubowe? Bardzo proszę o zgłoszenia. Proszę o zabranie głosu Panią Helenę Hatkę.

Członek Klubu Radnych Prawa i Sprawiedliwości Helena Hatka: Pani Przewodnicząca, Pani Marszałek, Szanowni Państwo Radni, zapoznaliśmy się w klubie z raportem o stanie województwa lubuskiego za 2018 r., który obejmuje podsumowanie działalności Zarządu Województwa Lubuskiego w roku 2018, a w szczególności celem tego raportu jest analiza realizacji polityk, programów i strategii, uchwał sejmiku województwa i budżetu obywatelskiego. Jak Pani Marszałek była uprzejma wcześniej podkreślić jest to raport, który przygotowany został przez Zarząd Województwa po raz pierwszy. Przygotowując ten raport, niewątpliwie Zarząd Województwa, osoby, które przygotowały ten raport, wszyscy Państwo napracowaliście się, ale też wszyscy uczyliśmy się przy przygotowywaniu tego raportu. Jest tam wiele informacji, ale niestety ten raport jest niekompletny, zawiera wiele luk. Jeżeli pamiętamy, że podstawą, co podkreśliła Pani Marszałek, oceny pracy Zarządu w roku 2018 są cztery priorytety, które zawarte są w strategii i z tego punktu widzenia czyta się ten raport, szczególnie koncentrując się na podstawowych problemach, jakie ma województwo lubuskie, a więc ostatnie miejsce, jeśli chodzi o innowacyjność, starzenie się społeczeństwa, migracja, a więc ubywanie mieszkańców województwa lubuskiego, wyjazd młodych ludzi z naszego województwa za granicę, czy też do innych województw, ubywanie studentów, to z tego punktu widzenia przygotowanie takiej fotografii, jaką miał być ten raport, takie wyobrażenie mamy w klubie tego raportu, powinno być dobrą bazą do ustalenia priorytetów na następne lata, żeby mieszkańcom naszego województwa żyło się lepiej, żeby nie wyjeżdżali, nie uciekali od nas. Z tego punktu widzenia, takie lakoniczne, suche przedstawienie, pracochłonne to jest pewne, realizacji strategii i działań Zarządu Województwa w roku 2018 spotkało się z naszym niedosytem. Zresztą prezentacja, którą nam Pani Marszałek była uprzejma pokazać, również to wykazała. Już nie wspominał, że diagnoza sytuacji społecznej województwa, diagnoza sytuacji w ochronie zdrowia jest wysoce niewystarczająca, ale chciałabym się skupić na niewystarczających informacjach, które są w raporcie. W trosce o przyszłe raporty Klub Prawa i Sprawiedliwości, w którego imieniu przemawiam będzie głosował przeciwko, jest przeciwny temu raportowi i wyrazi negatywne stanowisko w tej sprawie, z szacunkiem podchodząc do tej pracy, którą Państwo wykonaliście, ale ten raport ma treść, która nie spełnia naszych oczekiwań. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. O zabranie głosu proszę Pana Sebastiana Ciemnoczołowskiego.

Przewodniczący Klubu Radnych Platforma.Nowoczesna Koalicja Obywatelska Sebastian Sylwester Ciemnoczołowski: Dziękuję bardzo. Chciałbym na początku w imieniu klubu zapowiedzieć, żeby rozwiać wszystkie wątpliwości, że oczywiście klub będzie głosował za uchwałą polegającą na udzieleniu wotum zaufania z tytułu rozpatrzenia raportu o stanie województwa. Już uzasadniam, dlaczego tak się stanie – my równie wnikliwie, a może nawet wnikliwiej, stąd może mniejsze wątpliwości, analizowaliśmy raport przygotowany przez Zarząd Województwa Lubuskiego i bardzo chciałbym z tego miejsca wszystkim członkom Zarządu podziękować za ten rok pracy. Rok trudny, dlatego, że to był rok wyborczy, rok wielu inwestycji, rok dobrego wykorzystania różnych środków zewnętrznych, w tym również środków unijnych, mimo, że to jest narzędzie, to również bardzo ważne z punktu widzenia rozwoju regionu. Natomiast trudno mi się zgodzić ze stanowiskiem, szanując oczywiście koleżankę, która w imieniu PiS-u negatywnie ustosunkowała się do tego raportu, dlatego, że ja skrupulatnie odnotowując sobie te uwagi, tak naprawdę znalazłem cztery. Na tle tak wyczerpującego raportu, który przedstawiła Pani Marszałek, ja wiem, że nie zawsze ilość idzie w jakość, ale według mnie oczywiście i według klubu, nie są to wystarczające powody, żeby nie głosować za pierwszym w historii województwa tego typu raportem, przy którym wszyscy się uczyliśmy nie tylko jak go sporządzać, ale jak na niego patrzeć. Jeśli chodzi o mnie to jestem pewny, że to był dobrze przygotowany raport. Zaznaczyłem sobie cztery takie zarzuty: oczywiście innowacyjność, z którym region ma od wielu lat problemy, starzenie się społeczeństwa, na co region chyba nie ma wielkiego wpływu, bo to są trendy ogólnopolskie, starzejemy się, ale jednocześnie żyjemy dłużej więc jeśli mówimy o ochronie zdrowia, to wydaje się, że tutaj realizujemy bardzo dobrze swoją pracę. Zresztą chyba niespotykaną porównując inne regiony w dotychczasowej historii, nie tylko tego regionu, ale w ogóle Polski, dlatego że mamy największą skalę inwestycji, o których mówiła Pani Marszałek, mówimy o budowanie Centrum Zdrowia Matki i Dziecka, o radioterapii, bazie HEMS, termomodernizacji i wielu innych przykładach, które można podawać. I w przeciwieństwie do starań rządu, czy działalności ministra zdrowia to właśnie samorząd wojewódzki nieproporcjonalnie, i to mówię ze zdecydowaną pewnością siebie, nieproporcjonalnie więcej wkłada finansowo w stosunku do swoich możliwości niż mógłby to robić rząd polski. Tu widzimy ogromny deficyt, nie po stronie województwa lubuskiego, ale po stronie państwa. Kolejna rzecz – ubywanie studentów, też na to województwo ma średni wpływ, choć robi dużo, bo przypomnę utworzenie samego kierunku lekarskiego, finansowanie w dużej części kierunku lekarskiego, finansowanie chociażby bazy dydaktycznej w szpitalu klinicznym i na oddziałach klinicznych w województwie, pokazuje, że tutaj samorząd województwa z tej roli się wywiązuje. A propos młodych ludzi, bo to jest ostatni punkt jaki sobie wynotowałem, to województwo lubuskie od 3 roku uruchomiło fundusze obywatelskie, z których młodzi mogą czerpać i czerpią, robiąc to coraz

lepiej, także się ucząc, jak te środki dobrze wykorzystywać. O tym warto jeszcze kilka słów powiedzieć i zaraz o nich też powiem. Natomiast to są wszystkie, jakby deficyty, które koleżanka zauważyła. Próbując uzasadnić udzielenie wotum zaufania, wypisałem sobie kilka rzeczy, które przedstawiła Pani Marszałek. I tak naprawdę, oprócz spadającej liczby ludności i spadku liczby studentów to w województwie lubuskim wszystkie inne wskaźniki świecą się nie tylko na zielono, ale rosą i to zdecydowanie. Mówimy o wzroście PKB na mieszkańca per capita, o wzroście miesięcznych dochodów na głowę w województwie lubuskim, przypadających na mieszkańca, mówimy o największej dynamice spadku bezrobocia, to też warto podkreślić, większej dynamice niż średnia w Polsce i większym wzroście wynagrodzeń niż też średnia w Polsce. Warto też przypomnieć, że nastąpił w województwie lubuskim znaczny wzrost liczby miejsc pracy, tak jak powiedziała Pani Marszałek, bezrobocia prawdopodobnie nie ma i gdyby nie przyjazd naszych zaprzyjaźnionych krajan z Ukrainy, czy sąsiednich regionów, mielibyśmy ogromny problem gospodarczy, nie mogąc realizować tych zamierzeń inwestycyjnych, które w regionie robimy. Proszę zobaczyć na każdą inwestycję, która jest w tej chwili realizowana, czy przez samorzady tego mniejszego szczebla, czy tego większego szczebla, czy przez inne firmy, brakuje rąk do pracy. Pominę takie rzeczy, o których mówiła Pani Marszałek, jak wzrost produkcji sprzedanej, szczególnie w branży budowlanej. I to są takie twarde fakty, które pokazują, że region od wielu lat idzie w dobrym kierunku i się stabilnie rozwija. Ale żeby to udowodnić, czy poprzeć tym co jest namacalne to proszę bardzo: w tamtym roku województwo zakupiło kolejną bazę pociągów, szynobusów, które wzbogaciły i udoskonaliły realizację połączeń kolejowych. Przekazujemy jako województwo sukcesywnie od wielu lat, w tamtym roku 45 mln zł na połączenia kolejowe, 25 mln zł na dopłatę do biletów ulgowych, bez których spójny rozwój infrastruktury drogowej czy transportowej nie byłby w regionie możliwy. Przypomnę: wybudowane obwodnice Drezdenka i Rzepina, budowa mostu w Skwierzynie i realizowana inwestycja mostu na rzece w Milsku w skali, która do tej pory nie była jeszcze realizowana. O inwestycjach w ochronie służby zdrowia kilka słów wspominałem i one są dalej kontynuowane, jeżeli chodzi o szpital zielonogórski np. w onkologię. Przykładów można by wymieniać jeszcze wiele, dla mnie takim bardzo ważnym aspektem jest inwestowanie w tzw. społeczeństwo obywatelskie i tutaj uruchomiono w zeszłym roku w różnych kierunkach dla młodzieży, dla osób starszych, dla osób niepełnosprawnych, w ramach Lubuskiej Odnowy Wsi wiele milionów złotych, może jako początek i pewien test, ale wydaje się, że bardzo dobrze realizowane nie tylko przez województwo, ale przez organizacje pozarządowe w pierwszej kolejności. I to na co Państwo też dzisiaj zwracali uwagę – jesteśmy jednym z lepszych regionów, a to jeśli chodzi o rozwój współczesnego społeczeństwa jest bardzo istotne, bo tutaj województwo zdało egzamin z budowy sieci teleinformacyjnej, sieci światłowodowej, nawet jeżeli są problemy z realizacją inwestycji,

polegającą na realizacji ostatniej „mili”, na co województwo lubuskie przecież wpływu nie ma. To przygotowało właśnie taki szkielet, który pozwolił innym firmom, czy samorządom tą ostatnią „milę” realizować, pewnie niedoskonale w każdym miejscu. Bez wiedzy, bez otwartości na świat, bez takich narzędzi jak chociażby sieć szerokopasmowa, region lubuski nie będzie się rozwijał. Nie chcę mówić o wszystkim, o czym mówiła Pani Marszałek, bo było tego bardzo dużo i bardzo szczegółowo, za co jeszcze raz chciałabym podziękować i życzyć lepszego jeszcze, przyszłego roku. Może z jedną uwagą, że dobrze wyciągać wnioski z takich raportów jak dzisiaj i w niektórych przypadkach zastanowić się nad przyczynami, leżącymi może po stronie województwa, w których aspektach możemy mieć większy wpływ na poprawę pewnych czynników, jak chociażby zmniejszająca się liczba studentów i myślę, że województwo będzie tutaj służyć pomocą naszym uczelniom wyższym, w tym uniwersytetowi. Jak wspominałem na początku, będziemy głosować za udzieleniem wotum zaufania nad realizacją tego raportu. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Szanowni Państwo Radni, zgłosił się Pan Wacław Maciuszonek, Jan Świrepo, Aleksandra Mrozek, Bogusław Motowidelko i Kazimierz Łatwiński. Czy są to wystąpienia klubowe, bo ja za chwilę otworzę debatę?

Radny Województwa Lubuskiego Jan Świrepo: Klubowe.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Klubowe? Wszyscy Państwo macie wystąpienia klubowe?

Przewodniczący Klubu Radnych Bezpartyjni Samorządowcy Łukasz Mejza: W imieniu Klubu Bezpartyjni Samorządowcy występuje Pan Wacław Maciuszonek.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję. A Pan Jan Świrepo dalej wystąpienie klubowe?

Radny Województwa Lubuskiego Jan Świrepo: W imieniu Klubu PSL-u, tak.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dobrze, a Pani Aleksandra Mrozek?

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Ja jestem bezklubowa i myślę, że jako radna mogę też zabrać głos

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Oczywiście, każdy z radnych będzie miał taką okazję, ponieważ ja za chwilę otworzę debatę. Szanowni Państwo, jesteśmy dalej w punkcie – wystąpienia klubowe. Oddaję głos, Pan Waclaw Maciuszonek.

Członek Klubu Radnych Bezpartyjni Samorządowcy Waclaw Jan Maciuszonek: Pani Przewodnicząca, Szanowni Radni, raport dosyć zgrabny i tak ładnie to wygląda, natomiast wydaje mi się, że żyjemy w zupełnie innych rzeczywistościach. Dla mnie najważniejszy, z czym się spotykam w mojej działalności, jest kontakt z innymi przedsiębiorcami, gospodarką i przede wszystkich ich słucham, jaki to ma wpływ na gospodarkę i odnoszę całkowicie inne wrażenie. Generalnie nie widzę, może hasło jest piękne, żebyśmy byli zieloną krainą i już nie ważne czyja to jest wina, jeśli chodzi o Kartowice, mówiliśmy tutaj często o Sulechowie, pewnie będzie tak ze Słubicami, a wystarczy przejechać się po rogatkach miejscowości, mimo programu, jak to wygląda. Ja mam taką możliwość, że wsiądę na konia i nie muszę dużymi drogami jeździć i nie wygląda to dobrze. Jeśli chodzi o nowoczesne technologie to my jesteśmy gdzieś tam daleko i wydaje mi się, że to nie jest kwestia, ile my na to wydamy pieniędzy, to jest kwestia podejścia do tematu, zrozumienia tego wszystkiego. Kiedy rozmawiam z dużym lubuskim przedsiębiorcą, który chce nowoczesne domy budować w województwie, zgłosił się na uczelnie, było wspólne spotkanie z członkiem zarządu województwa, jaki jest efekt tego – poszedł do Wrocławia, bo tam go od razu przyjęli. Tu mu powiedzieli „nie”. Misje gospodarcze – to też fajnie wygląda, Pani Marszałek, ja jestem za misjami, powiem na swoim własnym przykładzie, że gdy coś powiedziałem krytycznego to już więcej nie jeżdżę. I tak było z przedsiębiorcą, z którym miałem kontakt, pojechał drugi raz tylko dlatego, bo pojechał na firmę żony, która ma inne nazwisko, tak już więcej by nie pojechał, bo wyraził się krytycznie. Mówimy o twardych wskaźnikach, trudno by było, żeby nie było rozwoju, kiedy są takie środki unijne, przede wszystkim jest rozwój gospodarczy, natomiast wydaje mi się, że przed nami ciężkie czasy, jeśli chodzi o gospodarkę, zaczynają się korki płatnicze, część ludzi nie ma pracowników i ten sygnał już pierwszy zaczyna być bardzo nieciekawym. Ja bym się nie chwalił tymi szynobusami, bo kiedyś mieliśmy taką informację, że większość z nich nie jeździ, to po co kupować. To wszystko mi gdzieś nie pasuje. Kongres gospodarczy? Proszę porozmawiać Pani Marszałek tak szczerze z przedsiębiorcami, co o tym sądzą, ta liczba uczestników o niczym nie świadczy, żeby Pani powiedziała, co to dało, jakie przyniosło konkretne efekty, myślę, że niektórzy potańczyli z Chodakowską, ale przecież to nie o to chodzi. Resztę już myślę, że dopowiem przy okazji

absolutorium. W każdym razie to nie wygląda tak różowo, jeśli popatrzymy na infrastrukturę, swego czasu przejechałem się do Wielkopolski, do Dolnego Śląska i powiem szczerze, że dostałem nerwicy, nerwicy z tego tytułu, że szkoda, że nasze drogi nie wyglądają tak jak drogi, którymi tam jechałem. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję. Proszę o zabranie głosu Pana Jana Świrepo.

Członek Klubu Radnych Polskiego Stronnictwa Ludowego Jan Świrepo: Pani Przewodnicząca, Pani Marszałek, Klub Radnych Polskiego Stronnictwa Ludowego pozytywnie ocenia przedstawiony raport. Jest to pierwszy raport, który pozwala ocenić nam dobre i złe strony naszego województwa. I to pokazuje w jaki sposób i gdzie powinniśmy inwestować, żeby uzyskać dobrą przyszłość naszego województwa. Ja bym się nastawił tu trochę na służbę zdrowia, na pewno mamy braki lekarzy, pielęgniarek. Stypendia w jakiś sposób załatwiają sprawę, ale powinniśmy też zwrócić uwagę, bo Polska ma najmniejszy udział w PKB nakładów na służbę zdrowia. To negatywnie wpływa, choćbyśmy nie wiem jak chcieli, żeby nam się polepszyło to, jeżeli pieniędzy będzie mniej, to ta służba zdrowia będzie coraz bardziej kulawa. Cieszymy się wzrostem długości życia, ale już zaczyna pomału spadać długość życia u mężczyzn. I to jest niepokojące, w związku z tym jestem za tym, żeby zwiększyć ilość udziału urzędu marszałkowskiego w finansowaniu służby zdrowia. I tak w porównaniu do innych województw nakłady są u nas duże. Dlatego jako klub będziemy głosowali za przyjęciem raportu, a jednocześnie prosili, żeby uwaga na służbę zdrowia była większa. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Szanowni Państwo, otwieram debatę, czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie porządku obrad, bardzo proszę o zgłoszenia. Bardzo proszę o zabranie głosu Pana Kazimierza Łatwińskiego.

Radny Województwa Lubuskiego Kazimierz Łatwiński: Chciałbym się odnieść do dwóch stwierdzeń Pani Marszałek, jedno jest takie, że usłyszałem, że most w Milsku jest w budowie, otóż według powszechnej wiedzy most w Milsku nie jest w budowie – toczy się procedura, mówiąc kolokwialnie, uzyskania pozwolenia na budowę, czy inaczej, precyzyjnie mówiąc, zezwolenia na realizację inwestycji drogowej i dopiero po uzyskaniu ZRID-u można przystąpić do budowy mostu w Milsku. To jest istotne, bo ktoś może myśleć, że tam już koparki pracują. I druga sprawa, też padło takie stwierdzenie, że remont linii kolejowej Czerwieńsk-Zbąszynek jest w realizacji – żeby ta realizacja mogła nastąpić

niezbędne jest poczynienie przez Zarząd Województwa pilnych uzgodnień z Ministerstwem Inwestycji i Rozwoju oraz Komisją Europejską w tym zakresie. I o to zarząd proszę, żeby te ustalenia pilnie poczynił, bo jeżeli ich nie będzie w odpowiednim czasie, to nie będzie żadnej realizacji w ramach RPO ani na linii 358, ani na linii 203. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Hareźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę Pan Bogusław Motowidełko.

Radny Województwa Lubuskiego Bogusław Motowidełko: Chciałbym na początek zwrócić się do Pani Marszałek, żeby tę prezentację mogli dostać radni, gdyż jest wartościowa, jeżeli chodzi o dane i Pani komentarz do tego, to jest raz i dwa – dane statystyczne, które są tam umieszczone, gdyż one są powtórzeniem tej tezy, którą na posiedzeniu Komisji Gospodarki przedstawiliśmy, a ona jest taka, że te dane statystyczne, zaczerpnięte z Głównego Urzędu Statystycznego, w większości nie odnoszą się do działań zarządu przynajmniej w pewnych częściach. I dlatego też sam raport, tak jak powiedziała Radna Helena Hatka, jest co do danych – interesujący, co do pracy, którą włożyli pracownicy i ci, którzy dostarczyli dane – potrzebny, natomiast z niego nie wynika, że wpływ zarządu na niego był jakikolwiek. Jeszcze jedna sprawa, odnoszę się do wystąpienia Pana Radnego Sebastiana Ciemnoczołowskiego: Pan chyba nie w tej rzeczywistości funkcjonuje, bo ja Panu zadam dwa pytania: jaki to jest program „lubuskie+”, aby zapobiec starzeniu się społeczeństwa w województwie lubuskim, bo Pan powiedział, że to rząd daje mniejsze w tym zakresie pieniądze, a województwo lubuskie dużo większe. To jest pierwsze pytanie, nie znam takiego projektu, gdyż te dane, które zostały przedstawione, one odpowiadają temu, co faktycznie dzieje się w kraju, starzenie się społeczeństwa ogólnie rzecz biorąc, czy to województwo nasze, czy pozostałe województwa, odnoszą się do sytuacji w kraju. Aby to zmienić to powinny być programy rządowe wprowadzane, bo ja nie widzę na razie programu „lubuskie+”, które dotyczyłoby zatrzymania się poziomu starzenia. Drugie, jeśli chodzi o wzrost wynagrodzeń, to Panie Radny, proszę pokazać mi chociaż jeden przykład ponadzakładowego układu zbiorowego pracy, w którym to Zarząd Województwa Lubuskiego jest stroną i zawarł z pracownikami, z przedsiębiorcami taki układ, który mógłby bezpośrednio wpływać na taki wzrost. To co w tej chwili mamy w województwie lubuskim, zgodzę się, jest to zapóźnienie od lat, Pani Marszałek o tym wspomniała. Zadałem pytanie obok mnie siedzącemu przedsiębiorcy, czy brał udział w jakiś rokowaniach na temat jakiś ponadzakładowych układów zbiorowych pracy w województwie lubuskim, w których byłby stroną zarząd i związki zawodowe plus pracodawcy. Nie ma takiego, więc to kolejne zaklinanie rzeczywistości, że mieliście Państwo na to wpływ. I jeszcze jedno, tam gdzie jest wpływ, np. w Ciborzu to Państwo nie

macie empatii, aby z pracownikami podpisać porozumienie kolejne w sprawie jednak utworzenia funduszu socjalnego. Podobna sytuacja jest w Obrzycach, a jeszcze lepszy przykład to stanowisko w sprawie oświaty, gdzie Państwo forsowaliście bardzo tę sytuację podczas strajku, a dzisiaj nie ma z Państwa strony inicjatywy – jak zmienić sytuację w tych jednostkach oświatowych, które podlegają Sejmiku po strajku. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Głos zabierze Pani Aleksandra Mrozek.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Mam takie dwie uwagi. Jedna jest techniczna. Po raz pierwszy jest ten raport przygotowywany i w związku z tym mam pytanie, czy istnieje konieczność rozdrobnienia tych wszystkich opisów dotyczących realizacji zadań polityk regionalnych, gdzie jest między innymi mowa o ochronie powietrza, środowiska, bo czytając ten raport w czterech takich odsłonach nie bardzo klaruje się czysty, jasny obraz. Środowisko wymaga takiego holistycznego, kompleksowego podejścia i myślę, że gdyby tak był przyrządzony w tej części raport byłby czytelny dla tych, którzy się pochylają nad nim, bo tak po tym raporcie, po tych opisach trudno mi jest powiedzieć czy lubuskie odstaje pod względem ochrony środowiska, czy ma się dobrze. Wydaje mi się, że w ogóle koncepcja podchodzenia do oceny środowiska wybiórczo, poszczególnymi elementami nie oddaje obrazu, a wiemy, że to są naczynia połączone. I drugie pytanie dotyczy prezentacji odnośnie rynku pracy w województwie lubuskim, jest on na tyle zadowolający, że Pani Marszałek wspomniała, że praktycznie nie ma bezrobocia. Przypominam sobie sesję budżetową i składane interpelacje dotyczące zasadności funkcjonowania tak rozbudowanego Wojewódzkiego Urzędu Pracy, gdzie jak dobrze pamiętam w budżecie zapisana była kwota 5 mln i chyba więcej nawet między 5 a 6. Skoro nie mamy bezrobocia to ja mam pytanie, czy po przyjęciu tego raportu, będą podjęte działania, które ograniczą aż tak rozbudowaną strukturę, bo jak dobrze pamiętam w odpowiedzi na interpelację uzyskałam tam liczbę osób pracujących i zadania. Skoro kluczowe zadanie, jakim jest pośredniczenie w znalezieniu miejsca pracy, dzisiaj nie jest zasadne, to co dalej w tym kierunku zrobimy? Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Ja jeszcze dla informacji dla Pani Radnej Aleksandry Mrozek, ale również dla innych radnych chcę powiedzieć, że ustawodawca nie zawarł szczególnych zapisów, które miałyby uwzględniać obszary, o których Pani mówi. Natomiast ta debata ma również wskazać w kolejnych latach jak raporty powinny być

przygotowane i o co uzupełnione. I tak potraktujemy wszystkie Państwa uwagi. Bardzo proszę o zabranie głosu Panią Beatę Kulczycką.

Radna Województwa Lubuskiego Beata Katarzyna Kulczycka: Pani Przewodnicząca, Szanowni Państwo, ja usłyszałam z jednej strony, że raport jest zgrabny, a z drugiej niekompletny, więc mam takie pytanie o tę niekompletność, ponieważ nie poznałam niekompletności tego raportu. Rozumiem, że on nie jest satysfakcjonujący w pewnych dziedzinach, pewne wskaźniki są niesatysfakcjonujące, natomiast nie widzę niekompletności, jakie są obszary niekompletności tego raportu chętnie bym poznała. Poza tym, Szanowni Państwo, raport dotyczy obszarów życia tu i teraz. On jest przygotowywany za 2018, a ja chciałam powiedzieć, że to, o czym mówi Pani Marszałek, to jest naprawdę jedna wielka inwestycja w przyszłość. I myślę, że te raporty w przyszłości będą wyglądać chociażby inaczej z punktu widzenia wskaźników, bo bardzo dobrze znamy deficyty w regionie, ale trzeba reagować na te deficyty, trzeba mieć skuteczny plan przeciwdziałania. I myślę, że to, co Pani Marszałek mówi to obrazuje. Po to inwestujemy takie pieniądze w służbę zdrowia, w innowacyjną gospodarkę, by się stać w przyszłości „smart” regionem, a nie „slow”, jak niektórzy sobie mówią. Więc myślę, że nie unikniemy trendów ogólnopolskich, ogólnokrajowych, ogólnoświatowych, ale ten raport obrazuje stan dzisiejszy. Chciałabym się odnieść jeszcze do takiej kwestii studentów, bo ona tu jest newralgiczna, nam spada liczba studentów, ale Szanowni Państwo, to zależy od wielu czynników, ja myślę, że zależy od chociaż takiego faktu, że marszałek województwa, zarząd zwiększa dostępność transportową regionu. Szanowni Państwo, to jest istotny element, żeby studenci w tym województwie, poprzez dojazdy do Zielonej Góry, do Gorzowa mieli szansę studiować, bo będą uciekać i nie po to takie nakłady w województwie są na transport, na kolej, żeby akurat w tym przypadku nie dbać o takie dziedziny. Myślę, że ten raport jest stanem rzeczy tu, teraz i obiektywnie jest właściwy. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę Pan Łukasz Mejza.

Radny Województwa Lubuskiego Łukasz Mejza: Szanowna Pani Marszałek, chciałbym zapytać o kwestię techniczną. Przepraszam za pytanie, ale może ono wynikać tylko z tego, że pewnego elementu nie dostrzegłem, ale jak dobrze pamiętam to już w szkole podstawowej mówi się uczniom o tym, aby w przypadku, gdy powołują się na pewne dane, podawać ich źródło. I tutaj tego źródła nie

dostrzegłem, dlatego chciałbym zapytać o wiarygodność przedstawionych w raporcie wszystkich danych i źródło, z którego te dane wynikają, jeżeli nie zauważyłem to przepraszam. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę o zabranie głosu Panią Helenę Hatkę.

Radna Województwa Lubuskiego Helena Hatka: Dziękuję za polemikę, która wcześniej była prowadzona, szczególnie w temacie ochrony zdrowia. Myślę, że nad tym tematem trzeba się specjalnie pochylić i dziękuję Panu Wojewodzie, że zwrócił uwagę, że to powinien być jeden z najważniejszych priorytetów, jeśli chodzi o władze województwa lubuskiego we współpracy z rządem. Bo wszyscy wiemy doskonale, że zaświadczenia zdrowotne płaci Narodowy Fundusz Zdrowia, a my mamy uprawnienie, żeby inwestować, ewentualnie realizować programy, które są potrzebne mieszkańcom województwa lubuskiego. Jeżeli weźmiemy pod uwagę fakty, na które powołują się autorzy raportu, robiąc wstępną diagnozę stanu zdrowotnego, czy społecznego mieszkańców naszego województwa, po to zakładam, żebyśmy byli województwem bardziej przyjaznym, to o czym wcześniej wspominałam wyraźnie widać, że społeczeństwo naszego województwa starzeje się, będzie się starzało i musi się starzeć, tego nie unikniemy. I ludzie starsi na ogół są osobami, które nie mają dużo pieniędzy i bardzo często chorują. Wszyscy specjaliści i Państwo na pewno wicie o tym, że powyżej 60 roku życia znacząco wzrasta liczba wizyt u lekarza, a wydatki na lekarstwa znacząco wzrastają. Z tego punktu widzenia priorytety, które są nakreślone przez samorząd województwa lubuskiego, winny być uzupełnione o troskę nad ludźmi starszymi. Samo powoływanie tzw. oddziałów geriatrycznych w szpitalach psychiatrycznych nie rozwiąże tego problemu. Państwo na pewno wicie, że oddział szpitalny geriatryczny to jest oddział wysokospecjalistyczny z dostępem do diagnostyki na najwyższym poziomie, bo inaczej to jest pozór leczenia geriatrycznego. Na pewno Państwo wicie, że oddziały wewnętrzne szpitali zamieniły się w oddziały geriatryczne. Na pewno Państwo wicie, że skoncentrowanie się w priorytetach na leczeniu chorych na choroby onkologiczne w ten sposób, że inwestujemy w PET, czy diagnostykę wysokospecjalistyczną, nie rozwiązuje nam problemu chorych na choroby onkologiczne. Na pewno Państwo wicie, że różnego rodzaju imprezy organizowane, żeby ludziom przypomnieć, że mają prawo do badań diagnostycznych, chodzi o zapobieganie nowotworom, nie przynosi większych efektów. Dlaczego ja tak twardo nazywam pewne problemy, które występują w naszym województwie? Bo nie jest problemem w naszym regionie zbyt mała ilość pieniędzy na leczenie, bo można powiedzieć, że ilość pieniędzy, które trafiają do ochrony zdrowia w ciągu ostatnich dwudziestu lat zwiększyła się nawet trzykrotnie, bo przecież tworzyłam Kasę Chorych i pamiętam, jaki był budżet w 1999 r.

Problemem jest w tej chwili, proszę Państwa, nie dostosowanie oferty świadczeń zdrowotnych do potrzeb mieszkańców naszego województwa. Jeżeli tak postawi się problem, to w tym momencie jesteśmy w stanie zacząć myśleć w sposób taki, żeby mieszkańcy naszego województwa nie musieli ostatniej złotówki przekazywać dla lekarzy na leczenie prywatne albo wyjeżdżać do Szczecina, Poznania lub innych województw, żeby się skutecznie leczyć. Przy budowaniu priorytetów, na przyszłość sugerowałabym Zarządowi Województwa Lubuskiego wziąć pod uwagę to, że mieszkańcy naszego województwa się starzeją i każdy z nas będzie musiał pójść do lekarza i tylko pytanie, czy będzie go stać, żeby zapłacić za prywatną wizytę, czy też nie będzie go na to stać. Dlatego proszę Państwa pod tym kątem patrząc na raport, muszę powiedzieć, że nie chwaliłabym się zbyt rezultatami w tym zakresie. I teraz podam fakty. Jeżeli chodzi o ratownictwo w Gorzowie, konkretnie Eurocopter, dziękuję Pani Marszałek, że przejęła od nas pałeczkę i kontynuowała ten temat, który rozpoczęliśmy 10 lat temu i właściwie wszystkie opcje polityczne tym tematem się zajmowały. Jest to sukces wielu ludzi i myślę, że to trzeba eksponować, że wiele osób się starało, żeby Eurocopter stacjonował w Gorzowie i wszystkim chciałabym za to podziękować. Sprawa oddłużenia szpitala w Gorzowie Wielkopolskim, tu jest osoba, która bardzo ucierpiała – Pani Poseł Płonka, która przyczyniła się razem z ówczesnym dyrektorem Narodowego Funduszu Zdrowia do tego, że ten szpital został uratowany. Wszyscy „głową” ryzykowaliśmy. Pani Poseł, dziękuję. Jeżeli chodzi o inwestowanie w infrastrukturę szpitali w Zielonej Górze i Gorzowie, bardzo dobrze, że to się dzieje, ale proszę pamiętać, że są też szpitale, które są w powiatach, które nie mają takiego szczęścia, że bogaty samorząd województwa może takie pieniądze przekazywać. Dlatego też, proszę Państwa sugeruję, jak będziemy w przyszłości prowadzić dyskusję o ochronie zdrowia to pamiętajmy o ludziach starszych, pamiętajmy, że brakuje nam kadry pielęgniarskiej i pamiętajmy, że w tej akurat sprawie ważna jest nie tylko profilaktyka, nie tylko leczenie „ostre” w tych szpitalach, ale ważna jest rehabilitacja i najważniejszy jest pacjent. Także inwestycje w ochronie zdrowia to ruch w dobrym kierunku, ale pytanie, czy akurat w te zadania, które dotychczas były realizowane. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. O zabranie głosu proszę Pana Marka Cieślaka.

Radny Województwa Lubuskiego Marek Cieślak: Szanowni Państwo, tak jak z dyskusji wynika, kluczowym problemem w województwie jest służba zdrowia, czy też ochrona zdrowia, a także struktura wieku. Pozwolę sobie na taką dygresję – każda skuteczna strategia polega na ograniczeniu skutków i likwidacji przyczyn zjawisk niepożądanych. I w tym przypadku mamy chyba do czynienia z taką

sytuacją, gdzie główny nacisk na zdrowie idzie w kierunku likwidacji skutków nabytych wcześniej, często nieodwracalnych. O ile starszemu Panu, takiemu jak ja, a może nawet starszemu, można pomóc na dobrze wyposażonym oddziale geriatrycznym i utrzymać go przy życiu przez następne 48 godzin albo może i dni, o tyle młodemu człowiekowi, który poszedł do wojska jako podobno zdrowy człowiek, bo miał badania lekarskie i na pierwszym sprawdzianie w trudnych warunkach, niestety wiemy o tym, bo była informacja, boleję nad tym, rozstał się z życiem, a inni koledzy po prostu mdleli. Jeśli chcemy, żeby nasze dzieci zdobywały sprawność i zdrowie przy komputerach, grając w różne gry komputerowe, to nadal możemy nie doceniać sprawy sportu i kultury fizycznej jako części profilaktyki. I tutaj z uznaniem dostrzegam i w raporcie była o tym mowa, że zarówno sport, choć może nie został należycie wyeksponowany, choć może to jest kwestia czasu i naszego wspólnego działania, żeby tak się stało, jak i profilaktyka, mają miejsce w działaniach Zarządu. To o czym mówiła Pani Marszałek, pikniki zdrowia, liczne imprezy promujące zdrowy tryb życia i zachęcające do aktywności fizycznej, takie jak turystyka to po prostu wszystko może poprawić nasze zdrowie i wydłużyć życie. Jak na razie to niestety to jest trochę w sprzeczności, im lepsza ochrona zdrowia, im dłuższe życie, tym gorsza struktura społeczeństwa, bardziej niepożądana. Jeśli do tego będziemy oddychali spalonym węglem, a na to się zanosi przez najbliższe dziesięciolecia to naprawdę możemy być spokojni o tę strukturę, ona w pewnym momencie zostanie zachwiana. Zostaną ludzie młodzi, niesprawni, z nabytym brakiem odporności na wszelkiego rodzaju choroby. Dlatego, żeby zakończyć konstruktywnie, to proponowałbym, żebyśmy dołożyli wszelkiego rodzaju starań do rozwoju tej dziedziny życia – sportu, aktywności fizycznej, szczególnie, że w cudzysłowie produktem sportu jest człowiek zdyscyplinowany, pracowity i podporządkowany regułom społecznym. O takich ludzi by nam chodziło, o takich ludzi chodzi przedsiębiorcom. Róbmy coś, żeby tak się stało. Chciałbym przy okazji zgłosić wniosek, żeby jednoroczne umowy, np. z Wojewódzką Federacją Sportu zamienić na umowy wieloletnie, to pozwoli na łatwiejsze prowadzenie bardzo trudnej działalności w sporcie, a także rozważyć możliwość dofinansowania okręgowych związków sportowych, których działanie i organizacja imprez może istotnie ograniczyć koszty klubów, bo będziemy mieć wtedy do czynienia z większą ilością imprez lokalnych, a przez to z większą powszechnością sportu. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. O zabranie głosu proszę Pana Zbigniewa Kościka.

Radny Województwa Lubuskiego Zbigniew Kościk: Moi Państwo, ten raport to fajna rzecz, pozwolę sobie na politykierstwo w tym zakresie, przypomnę, że to inicjatywa rządu Prawa i Sprawiedliwości. Nie

byłbym złośliwy i nie sprawdzałbym, jak głosowali wobec nowelizacji Ustawy o samorządzie województwa przedstawiciele opozycji, ale generalnie fajnie, że to prawo się pojawiło i dało nam możliwość rozmowy, przy najmniej raz do roku, kompleksowej o sytuacji województwa. Mam wątpliwość, czy powinniśmy prowadzić taką rozmowę przy okazji sesji absolutoryjnej, czy wszyscy radni nie odczuwają jednak takiej potrzeby osobnego momentu, żeby wokół takiego raportu po prostu porozmawiać. Jeżeli chodzi o ocenę konkretnie tegoż raportu, to wyjdzie ze mnie troszeczkę belfer, bo z jednej strony zawsze ucznia trzeba pochwalić na początku i myślę, że dobrze, że on się pojawił i dobrze, że został Sejmikowi przedstawiony. Jeżeli chodzi o ocenę taką merytoryczną to tym wszystkim apologetom tego materiału prosiłbym o wsluchanie się w poszczególne pytania. Dlaczego one się pojawiają? Bo po prostu nie ma na nie w tym raporcie odpowiedzi. On nie jest komplementarny, nie jest całościowy. Czy mógłby być? Czy nie byłaby to jakaś obszerna monografia? Tego nie wiem, ale można by było popracować na rzecz jakiegoś szablonu w tym zakresie, bo ja podam Państwu przykłady, że on faktycznie troszkę powstawał na zasadzie „kopiuj, wklej”, gdzieś tam materiały przypadkowo pozbierane. Po pierwsze i to są raczej uwagi metodologiczne, nie o charakterze merytorycznym, brakuje pewnej konkluzji. My właściwie teraz rozmawiamy sobie co się udało, a co się nie udało. Tam nie ma żadnego podsumowania, wskazania priorytetów, tego, co nam się udało osiągnąć, a co może warto byłoby uskutecznić w przyszłości. Każdy z tych punktów nawet jest na swój sposób inaczej opracowany. Jeden cel strategiczny zawiera kolumnę, czy został zrealizowany, inny cel już tej kolumny np. nie zwiera. Jeżeli w materiale możemy znaleźć informację, o ile zdrożała cena wody w ubiegłym roku, ważna informacja, a nie możemy znaleźć informacji o ilości ludności ze Wschodu, która pracuje na terenie województwa lubuskiego i proszę nie mówić, że za to odpowiada rząd, a za to samorząd, bo my, jak mnie pamięć nie myli, za cenę wody też nie odpowiadamy. W pewnej takiej rozterce jestem, z jednej strony dobrze, że taki materiał powstał, daje nam przede wszystkim możliwość rozmowy o województwie i bym prosił Panią Marszałek, byśmy, jeżeli dożyjemy oczywiście w przyszłym roku, rozdzielili taką sesję budżetową z sesją, na której o takim raporcie sobie porozmawiamy. Myślę, że też możemy poprosić Państwa Radnych, nas, o to, żebyśmy wskazali jakie płaszczyzny, jakie kwestie nas w sposób szczególny interesują. Ustawodawca – tak, ale dał Ci szablon do tego? Nie, ale kwestia poruszana przez kolegę Marka, kwestia sportu, to przecież może się znaleźć, jeżeli jest takie oczekiwanie radnego w tym zakresie. Konkluzja, chwaląc, że taki materiał powstał, jednocześnie prośba o rozdzielenie w przyszłości debaty nad tym dokumentem. I prośba, żeby on metodologicznie zbliżał się coraz bardziej do doskonałości. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę Pan Kazimierz Łatwiński.

Radny Województwa Lubuskiego Kazimierz Łatwiński: Pani Beata Kulczycka pytała: powiedźcie Państwo w jakim zakresie uważacie, że ten raport jest niekompletny. Na Komisji Gospodarki wyraziłem takie uznanie, że została duża praca wykonana, żeby ten raport przygotować, natomiast w dyskusji oczywiście wskazywaliśmy, w których miejscach ten raport jest niekompletny. Chociażby brak jest danych w zakresie zatrudnienia, najbardziej istotnych informacji. To nie jest informacja o bezrobociu, bo wszyscy wiemy, że ono spada i to nie jest największy problem społeczny w tej chwili w Polsce. Natomiast, co wypływa w tej chwili od przedsiębiorców to jest brak ludzi do pracy i w ogóle nie mamy tutaj żadnych informacji, a takie twarde informacje można uzyskać w Lubuskim Urzędzie Wojewódzkim, chociażby w zakresie ilości wydawanych zezwoleń na pracę dla cudzoziemców w zakresie zgody na pobyt stały, zezwolenia na pobyt czasowy. Oczywiście ktoś może dostać zezwolenie na pracę i za tydzień być już w Niemczech, ale równie dobrze bezrobotny może się zarejestrować i dorabiać sobie w Niemczech. Na pewnych twardej danych, mając świadomość, że są szacunkowe, można się oprzeć, więc to jest taka nowa sfera dopiero od paru lat, która tutaj nie została podjęta i o tym mówiliśmy na Komisji Gospodarki. Również lakoniczna jest informacja dotycząca przewozów w roku 2018, jak mówi raport, tak samo jak rok wcześniej: pociągami regionalnymi na terenie województwa lubuskiego przewieziono ponad 2 mln 800 tys. pasażerów, to jest wszystko na temat pozycji w budżecie województwa wynoszącej 45 mln zł. Kiedy wszystkie inne dane statystyczne są przytaczane w perspektywie trzyletniej, porównuje się, czy wzrosło czy spadło. Tu można analizować, na której linii wzrosło, np. tam gdzie zwiększono pracę przewozową, na której spadło, bo był remont estakady w Gorzowie, więc przejściowo spadło. Jest to maksymalnie lakoniczna informacja i takich przykładów można jeszcze przytaczać więcej, ale to są akurat takie, o których rozmawialiśmy na Komisji Gospodarki.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Proszę o zabranie głosu Pana Sebastiana Ciemnoczołowskiego.

Radny Województwa Lubuskiego Sebastian Sylwester Ciemnoczołowski: Jeżeli mówimy o tym, czy taki raport jest potrzebny, czy nie, to my nie mamy na to wpływu, bo ustawodawca nam narzucił prezentację takiego raportu. Natomiast, oceniając czy zrobił to dobrze, czy źle, to jest kwestia postawienia sobie pytania, bo dał nam ogromną furtkę do tego jak to prezentować. I zarzucać dzisiaj

Zarządowi, że raport jest niepełny to tak jakby zarzucać, czemu my nie latamy częściej na Księżyc, bo tak naprawdę zawsze znajdzie coś, czego mu brakuje, każdy ze swojej pewnie dziedziny, która jest mu bliższa i żaden raport nie wyczerpie w pełni zapotrzebowań Szanownych Radnych. Oczywiście, my możemy rozmawiać o tym, jak to powinno wyglądać, jakieś swoje propozycje zgłaszać, ale chyba nie dzisiaj i nieszczęśliwie w sytuacji, kiedy nie ma żadnych ram i ustawodawca nie określił, jak to ma wyglądać, o czym Pani Przewodnicząca Hareźlak wspomniała na początku. Ale co jest ważniejsze, ten raport nie tylko ma pokazywać to na co samorząd ma bezpośredni wpływ, jak budowę np. dróg, bo wydaje na to pieniądze i drogę buduje się, czy też nie. Ale on też pokazuje, o czym mówiła Beata Kulczycka, pewien obraz stanu naszego województwa, na co my mamy wpływ lub nie mamy wpływu w pewnych obszarach. I wracając teraz do tego na co mamy wpływ lub nie mamy wpływu, to zostały poruszone dwa bardzo ważne tematy: jeden to jest gospodarka i wysokość wynagrodzeń, o których, nie wiem, co miał na myśli Radny Motowidło, mówiąc, że ja o jakiś programach rządowych wspominam. Nie wspominałem o żadnych programach rządowych, tylko chciałem podkreślić, że województwo miało ogromny wpływ i zrobiło tutaj ponadprzeciętną pracę, jeśli chodzi o inwestycje w ochronę służby zdrowia i oddłużenie naszych jednostek wojewódzkich. Jeżeli już mówimy o wynagrodzeniach, o wystarczy zapytać się naszych dyrektorów, czy prezesów szpitali to nam powiedzą, że średnia płaca pielęgniarki jest 20% wyższa niż w Polsce, więc ma województwo realny wpływ na to, jak chociażby się płace kształtują. A ja miałem na myśli, co innego, bo to, co tak naprawdę może zrobić województwo w ochronie służby zdrowia, to dać pieniądze na inwestycje. Ponadprzeciętnie zrobiono to, że otworzono kierunek lekarski i dalej się na to przekazuje pieniądze, bo wcale takiego zadania województwo nie musiało realizować, i może mieć wpływ na oddłużenie. W tych dwóch, tak naprawdę najważniejszych aspektach, województwo zrobiło bardzo dużo w kraju. Natomiast wszystko to, o czym rozmawiamy i tam gdzie są niedociągnięcia, to nie zależy od samorządu ani powiatowego, gdzie są szpitale, ani wojewódzkiego. To zależy od systemu ochrony zdrowia i jego finansowania. Jeżeli wzrosło to finansowanie trzykrotnie to pytam, dlaczego większość szpitali powiatowych, a także wojewódzkich ma coraz większe długi, bo menadżerowie są niedobrzy? Nie, dlatego, że system finansowania służby zdrowia jest nieefektywny i nie kreuje w sposób prawidłowy ochrony zdrowia, nie tylko w województwie lubuskim. Mówimy o ryczałcie, który jest przeliczany według stawek z lat poprzednich, kompletnie jest nieadekwatny swoją wysokością do tego, jakie są potrzeby szpitali. I co trzeba oczywiście oddać, to większość tych środków, które zostały zwiększone w służbie zdrowia, one poszły na wzrost wynagrodzeń, nie na świadczenia medyczne i nie na budowę infrastruktury i o tym trzeba pamiętać, że tutaj tak naprawdę największą robotę wykonał samorząd i wojewódzki, i pewnie powiatowy. Natomiast, czy województwo ma wpływ na rozwój gospodarczy? Absolutnie ma wpływ i na poziom

wzrostu wynagrodzeń, bo przekazując środki na rozwój stref gospodarczych, dla małych, średnich i mikroprzedsiębiorstw to są przecież milion złotych, uzbrajając tereny gospodarcze, budując drogi, dokładając do nauki, realizując przewozy regionalne, bez których nie byłoby żadnego wzrostu, nie byłoby mowy o jakiejś szansie wzrostu wynagrodzeń per capita, więc pośrednio województwo ma ogromny na to wpływ i to robi. W moim przekonaniu na miarę swoich możliwości robi to dobrze. Jeszcze jedno zdanie na koniec o misjach gospodarczych, bo co chwilę wypowiada się o nich kolega Maciuszonek. Miałem przyjemność ostatnio uczestniczyć w takiej misji i powiem Państwu tak – myślę, że warto będzie zaprosić przedsiębiorców, którzy na tej misji byli, żeby sami powiedzieli, czy te misje są potrzebne, czy nie, bo usłyszałem o tej misji same dobre rzeczy i widziałem, jak się do nich przygotowali. Oni jechali, mając już tam umówione spotkania, partnerów, z którymi współpracowali lub tę współpracę zawarli, wyjeżdżali stamtąd z pewnymi konkretnymi umowami, a co więcej nawet zatrudnili Chińczyków, którzy w Polsce będą pracować. Jeżeli ktoś mówi, że te misje, które są sfinansowane z resztą ze środków europejskich, są wycieczkami radnych to tak naprawdę powinniśmy jako radni zrezygnować z tych wyjazdów, niech jeżdżą sami przedsiębiorcy, którzy powinni tu przychodzić i powiedzieć, jakie to jest efektywne. Natomiast w niektórych krajach, takich jak np. Chiny, które dzisiaj rozwijają się najszybciej, brak w delegacji przedstawiciela szczebla politycznego, jest traktowane jako misja niedobrze przygotowana i bez odpowiedniej rangi. Natomiast z punktu widzenia przedsiębiorców, oni te misje wykorzystują bardzo dobrze, są to bardzo ciekawi ludzie, bardzo ciekawe przedsiębiorstwa. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Bardzo proszę o zabranie głosu Pana Grzegorza Potęgę.

Radny Województwa Lubuskiego Grzegorz Michał Potęga: Dziękuję Pani Przewodnicząca. Ja bym chciał się odnieść do tego, o czym Państwo mówiliście, że ten główny powód, który powoduje to, że ten raport jest przez was nieakceptowalny, czyli ta jego niekompletność. Miałem przyjemność prowadzić tę Komisję Gospodarki, o której mówił Kazimierz Łatwiński, połączoną z Komisją Rolnictwa w Sali 108, tam chyba zabrakło krzeseł w pewnym momencie, kiedy przyszli dyrektorzy wszystkich departamentów, czy ich zastępcy. I już wtedy na tej komisji radni wskazywali na ten aspekt niekompletności, nie przedstawienia wszystkich danych. Tylko ja sobie tak myślę, że mamy do czynienia z dokumentem, który zarówno w sposób pozytywny, jak i może nie do końca doskonały, pokazuje to z czym się mierzymy tutaj na terenie województwa, przede wszystkim przez pryzmat samorządu województwa. O tym, że nie jest on pełny i dokładny to w zasadzie w dużym stopniu, z tego, co słyszymy kwestie

jednak subiektywne. Mam takie obawy, graniczące z pewnością, że nigdy nie uda się wskazać tych wszystkich danych, które będą oczekiwane przez tych wszystkich, którzy by chcieli jeszcze coś tam dolożyć i to niezależnie kto ten raport będzie przygotowywał. Natomiast chciałbym jeszcze raz zwrócić uwagę na to i powtórzyć za tymi wszystkimi osobami, które już o tym dzisiaj mówiły: podejmujemy ten problem po raz pierwszy, wydaje mi się, że bardzo ciekawie dyskutujemy, zwracamy uwagę na liczne ciekawe aspekty i mam nadzieję, że ustawodawcy o to chodziło, wpisując się tutaj w głos kolegi Kościka. Natomiast trudno mi tutaj nie odnieść się do kilku elementów, które tu bezpośrednio padły w rozmowach i chciałbym zwrócić uwagę, jeżeli to właściwa forma oczywiście, koledze Maciuszonkowi, ale z faktami o przedsiębiorcach trudno dyskutować, kiedy w tym raporcie podane są twarde dane, z których dowiadujemy się, że liczba przedsiębiorców rośnie na terenie województwa lubuskiego, kiedy wzrost wartości produkcji jest większy, kiedy mamy najszybszy w Polsce spadek bezrobocia. Wiem, że możemy na to patrzeć z różnych perspektyw, ale to są twarde dane, które wynikają z przekazanych informacji do konkretnych departamentów. Czy w ogóle jest mierzalna efektywność takich przedsięwzięć jak kongres gospodarczy w sposób bezpośredni? Myślę, że nie. I myślę, że Pan Radny o tym doskonale wie. Jeżeli frekwencja jest wysoka, to ja osobiście nie wierzę w to, że tam przyjechali ludzie, żeby posłuchać Pani Marszałek Elżbiety Polak, która wygłosi swoje płomienne, kolejne przemówienie. Chyba nie w tym rzecz i chyba nie po to organizowany jest taki kongres. Tym bardziej, że sam jestem przedsiębiorcom i wiem, ile energii i zaradności muszę włożyć w to, żeby pozyskiwać nowych klientów, nowe podmioty współpracujące. Nie chciałbym być tutaj rzecznikiem kolegi Sebastiana, ale nie wiem, czy dobrze odczytałem to na co zwracał uwagę Pan Bogusław Motowidło, bo chciałbym powiedzieć o tym aspekcie starzenia się społeczeństwa, bo to też jest związane i wydaje mi się, że Sebastian na to wskazywał, z tym, że żyjemy coraz dłużej i to też stąd kształtuje się pewna zależność, która rzutuje na takie, a nie inne dane, które są przedstawiane w tym raporcie. A w związku z tym, że ja nie mam wątpliwości, że województwo lubuskie inwestuje sporo w służbę zdrowia, w takich czy innych aspektach, na czele z takimi generalnymi projektami, jakim było oddłużenie szpitala w Gorzowie, czy też teraz budowa Centrum w Zielonej Górze. A przecież tych projektów jest więcej i mnóstwo inwestowane jest w zdrowie lubuszan, to dlatego też ludzie żyją dłużej, w związku z tym ten efekt starzenia, to jest jakby logiczne. W związku z tym, że jestem związany w sposób szczególny ze światem kultury, bardzo cieszę mnie osobiście te inwestycje, które są realizowane w zakresie rozbudowy Muzeum Ziemi Lubuskiej, Filharmonii Zielonogórskiej, teatrów w Zielonej Górze i Gorzowie, RCAK-u, czy zrobienie Roku Odry w tamtym roku, nie mówiąc już o całej sferze NGO-sów, z którymi ma do czynienia. Uważam, że to ruch w bardzo dobrym kierunku i mając dobrą bazę to następny krok to po prostu inwestycja w ludzi, inwestycja w to, co tam będzie pokazywane. Radna Helena Hatka

przedstawiając opinię i stanowisko Klubu Prawa i Sprawiedliwości zwróciła uwagę, że ma do czynienia z taką, jakby fotografią, która tutaj jest pokazywana. Myślę, że możemy mówić o tym, że fotografia jest raz czarno-biała, raz kolorowa, raz są efekty 3D, to się ciągle rozwija. Myślę, że mamy do czynienia z kolorową jednak fotografią, wykonaną na co najmniej przyzwoitym papierze i na niezłym formacie. Dlatego zdecydowanie więcej dostrzegam tutaj pozytywów niż tych negatywów i niedostatków, o których mówimy i oczywiście będę głosował za przyjęciem raportu. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę o zabranie głosu Panią Annę Synowiec.

Radna Województwa Lubuskiego Anna Synowiec: Szanowni Państwo, po raz pierwszy Zarząd Województwa przygotował raport o stanie województwa, po raz pierwszy prowadzimy też debatę na ten temat. Natomiast, tak w kwestiach formalnych, z ustawy wprost wynika, że jeżeli uważamy, a rzeczywiście padają te słowa wielokrotnie na dzisiejszej sesji, że raport ten jest niekompletny, to ja zachęcam wszystkich radnych, żebyśmy popracowali nad uchwałą, która w sposób szczegółowy, wytyczy wymogi dotyczące raportu. To wynika wprost z ustawy, z art. 34 lit. a, ale też wprost z ustawy wynika, w którym momencie Zarząd Województwa przedstawia taki raport o stanie i kiedy jest prowadzona debata. I o tym właśnie mówi ust. 4 powoływanego artykułu, a ma to miejsce wtedy, kiedy jest podejmowana uchwała sejmiku województwa w sprawie udzielenia, bądź nie udzielenia zarządowi absolutorium. Ustawodawca, co więcej nawet wskazał, że raport o stanie województwa jest rozpatrywany w pierwszej kolejności i w którym momencie prowadzi się debatę. Wobec tego przeniesienie tej dyskusji i przedstawienie raportu, jest w tej sytuacji niemożliwe. To w kwestiach formalnych. Też uważam, że ta debata, którą możemy prowadzić również przy innych okazjach, przy uchwaleniu budżetu, prowadzi też do jakiś wniosków. I nasza dzisiejsza dyskusja, powinna być dyskusją konstruktywną i mam nadzieję, że oprócz tych słów krytyki padną być może dzisiaj jeszcze sposoby rozwiązania pewnych kwestii, bo można być opozycją, można być opozycją totalną, można być opozycją konstruktywną. Więc jeżeli Państwo mają pomysł na lepsze funkcjonowanie województwa to oprócz słów krytyki, dobrze by było usłyszeć wasze propozycje. Natomiast wszyscy my jako radni składamy interpelacje na każdej sesji Sejmiku, proszę zauważyć, że radni klubów koalicyjnych również składają interpelacje. Również mamy uwagi do funkcjonowania województwa, mamy swoje pomysły, na pewno takimi kwestiami są: sprawy młodzieży, seniorów, inwestycji, ale też nie możemy mówić, że w naszych małych ojczyznach, bo wielką ojczyzną jest Polska, województwo lubuskie, ale również też gminy, miasta, że nie widzimy inwestycji, nie widzimy tego co się stało w roku 2018. Ja pochodząc

z Gorzowa, widzę jak wygląda teatr w Gorzowie, radioterapia, codziennie widzę helikopter, zawsze mnie martwi, kiedy się wznosi, bo wiem, że to jest związane z akcją. To, co dzisiaj Pani Marszałek powiedziała – za to jesteśmy odpowiedzialni i to jest wielki sukces zarządu. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. O zabranie głosu prosi Pan Mirosław Marcinkiewicz.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Szanowni Państwo, ten raport powstał tak jak wiemy pierwszy raz, więc pierwszy raz my o tym dyskutujemy i mówimy na różnym poziomie ogólności, co jest może oczywiste, ale też zachęcam, tak jak głos poprzedni, byśmy ewentualnie sformułowali pewne ważne wnioski. Z wniosków, które ja odnotowałem to są właściwie tylko dwa. Pani Radna Mrozek zwróciła uwagę na może trochę inne ujęcie spraw ochrony środowiska i to myślę jest do takiego mocnego przemyślenia. Wręcz wnoszę, żeby na Komisję Gospodarki zaprosić przedsiębiorców, Państwo zaprosicie, skoro zawsze macie tyle uwag, to wy zaprosicie nie my. Niech oni opowiedzą na ile misje są pożyteczne. Przestańmy mówić, że to nie ma sensu. Niech przyjdą ludzie, którzy z tego korzystają i powiedzą nam o tym. Wnioskuje wręcz do Pana Przewodniczącego Komisji Gospodarki, żeby to jak najszybciej zorganizować. To są takie wnioski, które wprost mi się nasunęły. Teraz jeszcze kilka dosłownie uwag. W naturalny sposób ten raport prezentuje pewne dane liczbowe, z którymi trudno dyskutować, bo one są faktyczne w ujęciu wojewódzkim, stąd mowa o placówkach i w ogóle generalnie ochronie zdrowia, placówkach kultury, drogach wojewódzkich. Generalnie też o realizacji Strategii Rozwoju Województwa, po to ta strategia istnieje, żeby była realizowana i to odniesienie jest dla mnie oczywiste. Chciałem tego nie mówić, ale powiem – jeżeli tutaj jeden kolega radny wie, w jaki sposób zapobiec starzeniu się społeczeństwa, ja myślę, że to jest lapsus językowy, to ja bym z chęcią o tym usłyszał, raczej nie chodzi o zapobiegnięcie, bo nie znam kogoś, kto coś takiego wymyślił, więc może mówmy, jak łagodzić to starzenie, w jaki sposób dostosowywać placówki, ale nie wiem czy tylko ja tak usłyszałem. I jeszcze też tylko jedna uwaga, proszę Państwa, o jakim poziomie ogólności my mówimy. Mówimy o rzeczach najważniejszych, ale też jak jeden z kolegów mówi: nie ma budowy w Milsku, bo to dopiero pozwolenie na budowę. To znowu mamy dyskutować? Bez pozwolenia na budowę, łopaty się nie wbije, więc dobrze, że to wystąpienie o pozwolenie na budowę jest, ale pokazuje to, jak bardzo ogólnie mamy o tym dyskutować. A wracając jeszcze do służby zdrowia, niestety nie mogę się zgodzić z Panią Radną Hatką, że inwestowanie w onkologię to jest takie sobie. Zapraszam, żeby zobaczyć co się dzieje w poradniach onkologicznych. Tak to zrozumiałem, tak zapisałem. Akurat te rodzaje chorób przyrastają.

Pacjentów jest coraz więcej. Zapraszam, żeby zobaczyć, jak wygląda poczekalnia. Wydawało się, że w nowym obiekcie radioterapii wszyscy się zmieszczą bez problemu, w tej chwili one są naprawdę wypełnione są po brzegi. Niestety jako społeczeństwo na ten rodzaj chorób zapadamy i to za często. Również w kontekście PET, tak bardzo potrzebne urządzenie, można się umówić, przyjść, myślę, że w porozumieniu z dyrekcją szpitala można zobaczyć pewne statystyki, w jaki sposób to urządzenie dobrze działa. I jeszcze też jedna drobna rzecz: fajnie Radna Hatka wszystkim podziękowała, dziękować zawsze trzeba, ale z jednym muszę zaprotestować. Bardzo, ale to bardzo cenię Panią doktor Płonkę, gratuluję, że została posem, ale była przeciwko powołania spółki, byłem wtedy radnym, nie zaprzeczamy pewnym faktom. Elu przepraszam, ale tak było przecież, wiesz o tym doskonale. Nie mówmy czegoś, co nie miało miejsca. Co do oddziałów geriatrycznych, tu akurat zgadzam się z Panią Radną, ale tu potrzebne są działania państwa. To muszą być takie kontrakty, które spowodują, że szpitale będą chciały te oddziały tworzyć. Tak, oddziały geriatryczne są niezbędne, ale tego nie zrobi sam Zarząd Województwa choćby nie wiadomo jak chciał. Myślę, że to jest pewien obszar właśnie do wspólnego działania. Tyle uwag, tyle pewnych może sprostowań, a zakończenie takim zdaniem, które mi się spodobało i przed chwilą padło: ten raport to fajna rzecz – tak stwierdził Radny Kościak. Podpisuję się pod tym. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Bardzo dziękuję. Proszę o zabranie głosu Panią Elżbietę Annę Polak.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Szanowni Radni, przede wszystkim dziękuję za bardzo dobrą merytoryczną dyskusję na temat stanu województwa. Oczywiście raport możemy uzupełnić, Państwa uwagi to jest takie wskazanie na przyszłość dla Zarządu, w jaki sposób kreować ten dokument i go tworzyć, możemy przecież w trakcie roku, nie tylko na potrzeby tej debaty. Oczywiście ustawodawca określa zakres raportu. To nie jest tak, że marszałek czy zarząd województwa sobie wymyślili, co ma zawierać. Wyraźnie ustawodawca mówi, że w raporcie należy wskazać: realizację polityk, programów, strategii, uchwał sejmiku województwa i realizację budżetu obywatelskiego. Nasz raport rozszerzyliśmy jeszcze o stan społeczno-gospodarczy, ponieważ uznaliśmy, że te wszystkie wskaźniki ekonomiczne, które warunkują, jak gdyby wybór priorytetów, są niezwykle ważne, żeby pokazać w jakim stanie jest województwo, czyli ustawodawca to reguluje, to jest po pierwsze. Po drugie, nie możemy oddzielić debaty nad tym dokumentem od absolutorium, ponieważ to również za nas zrobił ustawodawca, ma się to odbyć na tej samej sesji. Co do metodologii jeszcze, było wiele pytań, ale te kluczowe, dotyczące źródła danych. Oczywiście w raporcie

są wszystkie źródła podane, ponieważ raport jest bardziej obszerny. Ja dziś Państwu przekazałam w pigułce te najważniejsze informacje w prezentacji. Staralam się, żeby ona była dość oszczędna, żeby nie zajmować sobą dużo czasu. Zależało nam bardzo na debacie, na dyskusji i na wysłuchaniu Państwa opinii. Źródłem jest Wojewódzki Urząd Statystyczny, jak również dokumenty rządowe, dokumenty nasze. Odpowiadając na Państwa pytania, czy też wątpliwości nie będę się odnosiła do każdego po kolei, bo to będzie druga część debaty, ale w takim telegraficznym skrócie, myślę też, że jestem zobowiązana, żeby zareagować na komentarze i też pewne Państwa uwagi i propozycje. Oczywiście z tego raportu wynika jakaś diagnoza, wynika obraz województwa lubuskiego. Pokazaliśmy, z premedytacją, nie tylko te dobre wskaźniki, tam gdzie mamy potencjały, które możemy wykorzystać dla rozwoju, ale pokazaliśmy też nasze deficyty, nasze słabości, bo w oparciu o te deficyty takie jak: starzenie się społeczeństwa, co Państwo powtarzaliście, ucieczka młodych z regionu, brak innowacyjności, mamy drogowskaz do inwestowania. Przypomnę jeszcze, powtórzę za Sebastianem Ciemnoczołowskim, to samorząd wojewódzki naprawdę jest rzeczywistym kreatorem polityki regionalnej. My mamy narzędzia do tego, żeby się różnić od innych regionów i się różnymi, i to od nas zależy bardzo dużo, nie tylko od tych czynników makroekonomicznych, które są oczywiście bezwzględne i mają fundamentalne znaczenie dla realizacji naszej polityki, dla rozwoju naszego województwa. Ale to czy my wybierzemy jako numer jeden ochronę zdrowia, czy dostępność transportową to wszystko zależy od tego jaka będzie przyszłość. Przez wiele lat największe środki inwestowaliśmy w regionie właśnie w tą dostępność transportową, teleinformatyczną i mamy efekty, mamy taką właśnie sieć dróg bardzo dobrą na tle innych w kraju. Wszyscy nam tego zazdroszczą, czas na ochronę zdrowia, bo tak zdiagnozowaliśmy potrzeby, bo teraz już rozmawiamy nie tylko o infrastrukturze, o potrzebie realizacji inwestycji infrastrukturalnych, które też pokazałam, nie wszystkie, tylko te kamienie milowe, ale przechodzimy już na ten wyższy stopień wtajemniczenia, można powiedzieć, chodzi o komfort życia, o jakość życia, czyli o tę ochronę zdrowia, o sport, o czym mówił też Marek Cieślak. Przecież zdrowie, jakość życia zależą od nas samych, więc musimy kreować też poprzez mądre inwestowanie w te obszary: w ludzi, w kapitał ludzki, właśnie w programy dla młodych, w budżet obywatelski. Możemy poprzez nasze inwestycje i taki wybór priorytetów sprawić, że będzie lepsze życie w regionie. Pani Helena Hatka, bo to było negatywne stanowisko, co do raportu, zwróciła uwagę właśnie na te deficyty - brak innowacyjności, więc od razu krótko odpowiadam, jak my to chcemy zmienić. Inwestujemy w parki naukowo-technologiczne, nie mieliśmy ich w ogóle, dlatego mamy właśnie taki wskaźnik niskiej innowacyjności, bo w tym algorytmie bierze się pod uwagę nie tylko matury z fizyki, matematyki, kompetencje kluczowe – ich poziom zdawalności jest bardzo dobry w regionie, ale bierze się też pod uwagę jednostki naukowo-badawcze. Nie było ich wcale, ale teraz już mamy i ten wskaźnik

będzie lepszy, bo dzięki temu, że zainwestowaliśmy w parki naukowo-technologiczne, budujemy Park Technologii Kosmicznych, otworzyliśmy oddział Polskiej Akademii Nauk, pierwszy taki oddział, instytut w regionie, więc będzie miało to wpływ na algorytm, który określa stan innowacyjności w naszym regionie. I patenty, żeby mieć więcej patentów, musimy mieć instytuty naukowo-badawcze, gdzie będzie transfer badań do biznesu, gdzie będą mogły również powstawać patenty, a to nie jest takie łatwe. I to jest właśnie wszystko w tym wskaźniku innowacyjności. Starzenie się społeczeństwa – nie ma rady na naturę, ale możemy pomóc, czyli mamy program dla seniorów w naszym regionie. Musimy zwiększać nakłady na komfort życia osób starszych, stworzyć dzienne domy pobytu w każdej gminie, całodobowe domy pobytu. Postawić nacisk na pomoc środowiskową, psychiatryczną pomoc środowiskową i to robimy. Tak właśnie przekładamy z jednej kieszeni, np. przeciwdziałania bezrobociu do drugiej kieszeni na walkę z wykluczeniem społecznym, bo właśnie to jest pomoc dla starzejącego się społeczeństwa. My to zrobiliśmy, też była walka duża z rządem PiS-u niestety, żeby przenieść środki. Potrzebowaliśmy zgody ministra, nie było zgody Ministra Pracy i Polityki Społecznej, żeby w ramach Regionalnego Programu, który jest znakomitym narzędziem, bo to jest wielka kasa, na realizację takiej polityki regionalnej. W końcu dostaliśmy zgodę, po wielu interwencjach, żeby środki z przeciwdziałania bezrobociu i to duże, kilkadziesiąt milionów, przenieść na działania w Europejskim Funduszu Społecznym na przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Ucieczka młodych – dlatego, że mamy dobrze zdiagnozowane, i ja śpię z takim raportem, nie tylko ja, członkowie zarządu też, dobrze mamy zdiagnozowane te deficyty, dlatego wywołaliśmy sami oddolnie u siebie w regionie program rozwoju szkolnictwa wyższego. Stwierdziliśmy, że to jest nasz deficyt, mamy ucieczkę młodych, musimy dla nich zrobić, nie tylko Program Młodzi On-Life, ale również pomoc dla uczelni, wielomilionowa pomoc na stworzenie infrastruktury dla kierunku lekarskiego jest na podstawie właśnie takiego raportu, który nie był publicznie w jednej pigułce ogłoszony raz, ale przecież wielokrotnie rozmawialiśmy o tym, że musimy tworzyć kierunki na naszych uczelniach, które są wybierane przez młodzież. I ta walka się powiodła, 68 mln poszło na infrastrukturę na kierunek lekarski, wspomagamy, 3 miliony co roku, nie musimy, a dajemy i dzięki temu mamy takie duże zainteresowanie tym kierunkiem lekarskim. A też wspomagaliśmy utworzenie prawa, psychologii, dietetyki, rehabilitacji. Profilaktyka, mówiąc o zdrowiu, poprzez wychowanie przez sport musimy zwiększyć nakłady finansowe na stypendia, zachęcić do uprawiania sportu dzieci i młodzieży, zmienić również zachowania, nie będę szeroko już na ten temat mówić, bo Państwo to wszystko powiedzieliście. Jeżeli chodzi o przyjazne środowisko, Pan Radny Maciuszonek też w swojej krytyce zwrócił uwagę na Kartowice, Sulechów itd., więc dlatego pracujemy właśnie w tej chwili, ponieważ są takie zagrożenia, mamy bomby już ekologiczne dziedziczone. Aktualizujemy program gospodarki odpadami, plan inwestycyjny, który jest szeroko

konsultowany. Nie działamy pochopnie, ad hoc, zaprosiliśmy wójtów, burmistrzów, inwestorów również w tym obszarze, żeby popatrzeć im głęboko w oczy i zapytać, czy to jest dla nas potrzebne. Jest nas tylko milion, czy chcemy tu w regionie lubuskim zrobić śmietnik dla Europy. I teraz taka debata toczy się w tym obszarze. We wrześniu dokument stanie na sesji. Jeżeli chodzi o pozostałe Państwa pytania i uwagi, biorę sobie to do serca, jak również członkowie Zarządu, postaramy się, żeby kolejne raporty uwzględniały Państwa uwagi i pytania. A w jakim celu jest ten raport? Jestem przekonana, że właśnie po to, żeby teraz, gdy za chwilę już we wrześniu, usiądziemy do pisania budżetu na 2019 r., żebyśmy wiedzieli jak ukierunkować pieniądze naszego skromnego budżetu samorządu, w jaki sposób też aktualizować nasze dokumenty strategiczne. Przypomnę, że pracujemy teraz właśnie nad aktualizacją Strategii Rozwoju Województwa i piszemy też Regionalny Program Operacyjny. Na te wszystkie deficyty, o których Państwo mówiliście, będziemy na nie szczegółowo w tych dokumentach odpowiadać. Priorytety znamy, będziemy inwestować w innowację, aż 65% w nowym programie pójdzie na region bardziej inteligentny i region bardziej przyjazny środowisku, 65% całej alokacji i pozostałe 3 priorytety to: region, który łączy, czyli w dalszym ciągu infrastruktura, drogi, region silny społecznie, czyli inwestycje w kapitał ludzki, stypendia, w ludzi, zdrowie, w kulturę i region bliżej obywateli, czyli taki budżet nasz wojewódzki, taki Regionalny Program Operacyjny, który również jest oczekiwany przez społeczeństwo województwa lubuskiego. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę Pani Anna Chinalska.

Radna Województwa Lubuskiego Anna Chinalska: Pani Przewodnicząca, Pani Marszałek, Wysoka Rado, ja chciałbym skupić na takich dwóch aspektach, po pierwsze na sprawach demografii. Omawiając sytuację demograficzną naszego województwa z niepokojem stwierdziliśmy, że taki powiat jak żarski, czy żagański mają ujemną demografię, najwięcej ludzi stamtąd odpływa, a to są przecież dynamicznie rozwijające się powiaty naszego województwa lubuskiego, czyli to jest bardzo zastanawiające. Następna sprawa, jeśli chodzi o leczenie, o problem starzejącego się społeczeństwa, który dzisiaj, jak widzę zdominował naszą dyskusję i sprawy związane ze zdrowiem lubuszan. Chciałbym tylko powiedzieć tak, że aktywność i styl życia to nasz indywidualny wkład w nasze zdrowie, ale wcześniej, czy później spotykamy się z lekarzem i duża liczba starszych ludzi spotyka się często z niewydolnym systemem. Nie chodzi mi o fachową, czy kompetentną informację, bo oni otrzymują takie informacje, pacjenci, ale ten starszy człowiek nie umie w tym systemie się poruszać. Jak ma sobie poradzić ta starsza osoba, zdezorientowana, gdy ona nie ma w swoim otoczeniu osoby, która

by ją pokierowała: jakie wyniki, gdzie, do jakiego lekarza, ile się czeka. To jest uważam problem, bo coraz trudniej jest taką pomoc osobie starszej uzyskać z sieci rodzinnej. Teraz druga sprawa, największa przyczyna zgonów w Polsce, to jak tu już słyszeliśmy: nowotwory i choroby układu krążenia. Dla osób z chorobami krążenia i układu oddechowego, naprawdę dodatkową przyczyną zgonów jest smog. I dodam, że smog powoduje w Polsce 50 tys. zgonów rocznie, a my tutaj jako województwo mamy swój wpływ, bo dodajemy do swojej gospodarki niskoemisyjnej i z gmin są pytania, kiedy będzie można i za jakie środki, np. piece wymienić i to jest taka potrzeba chwili, wpływająca też na nasze zdrowie. I już ostatnia rzecz, żeby nie przedłużać. Jest problem z dostępem do służby zdrowia. Podam przykład powiatu krośnieńskiego, gdzie są trzy zakłady dziennej rehabilitacji i na niektóre świadczenia mapa potrzeb wskazuje, że czeka się 500 dni, to jest tragedia, jakby nierozwiązywalna, a starzejemy się wszędzie, w każdym powiecie. W powiecie krośnieńskim też przybywa osób starszych i tu tylko pod rozwagę, że bez większych środków z NFZ, z budżetu państwa, z kontraktacji usług w naszym powiecie, bo przejechałam wszystkie zakłady z tą rehabilitacją dzienną w województwie i aż tak dużych kolejek nigdzie nie było. I to jest na razie węzeł gordyjski trudny do rozwiązania, o którym bardzo proszę pamiętać przy kontraktacjach z NFZ, czyli środków musi więcej spływać na ochronę zdrowia z budżetu państwa.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę Pan Łukasz Mejza.

Radny Województwa Lubuskiego Łukasz Mejza: Szanowna Pani Przewodnicząca, Pani Marszałek, Państwo Radni, chciałbym poruszyć temat misji gospodarczych, które z racji tego, czym się specjalizuję, czym się zajmuje na co dzień, są mi niezwykle bliskie, a także z racji tego, że my politycy, szczególnie politycy samorządowi powinniśmy kierować się dewizą, że rozwój każdej dziedziny życia jest pochodną rozwoju życia gospodarczego. I w tej dyskusji nad istotnym narzędziem, jakim uważam są misje gospodarcze, chyba Radny Marcinkiewicz powiedział, kierując te słowa do opozycji, że powinniśmy to my tych przedsiębiorców zaprosić, to my powinniśmy z nimi porozmawiać. Szanowni Państwo, bardzo chętnie byśmy z nimi rozmawiali, tylko niestety od kilku lat nikt radnych opozycyjnych na te misje nie zaprasza. Jeżdżą tam tylko i wyłącznie radni koalicyjni. W związku z tym uważam, że to wy powinniście sobie odpowiedzieć na pytanie, czy to są misje gospodarcze, czy to jest marszałkowskie biuro podróży, bo jeżeli to są misje gospodarcze to dajcie też radnym opozycyjnym wypowiedzieć się na ten temat. Narzekacie na to, że tutaj występuje krytyka z naszej strony, a zapominacie, że nikt z was nawet nie zaproponował, aby radni opozycyjni również partycypowali.

Albert Einstein powiedział: głupotą jest robić wciąż to samo i oczekiwać innych rezultatów. Wy robicie cały czas to samo i macie do nas pretensje. Śmieszne to jest, sorry.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę o zabranie głosu Panią Helenę Hatkę.

Radna Województwa Lubuskiego Helena Hatka: Szanowni Państwo, naprawdę dziękuję za tą bardzo interesującą dyskusję, którą prowadzimy przy okazji raportu. Proszę zwrócić uwagę, jak przy okazji tej dyskusji mamy okazję wymienić się nie tylko poglądami, które są różne, ale równocześnie Zarząd Województwa ma bezcenną okazję do wzbogacenia programu, czy Strategii Rozwoju Województwa na następne lata. Ta dyskusja, która, cieszę się ogromnie, skupiła się na podstawowym problemie, jaki mamy w województwie, czyli pogarszający się stan zdrowia naszych mieszkańców, bo to wynika ze starzenia się społeczeństwa, wymusza na nas wszystkich uwagę i zmusza do dyskusji na temat przyszłości ochrony zdrowia w województwie. Struktura jednostek ochrony w naszym województwie różni się od innych województw, bo przecież my na naszym terenie nie mamy ośrodków leczenia wysokospecjalistycznych, chociaż szpitale w Gorzowie czy w Zielonej Górze w ostatnich latach zrobiły ogromne postępy, jeżeli chodzi o sprzęt diagnostyczny, czy o kwalifikacje kadry. Sądzę, że to, co usłyszał Pan Marcinkiewicz i napomknął, że nie przywiązuje zbyt wielkiej wagi do leczenia onkologicznego pacjentów tego potrzebujących, to jest lekkie nieporozumienie. Wiadomo, że w komunikacji międzyludzkiej zdarzają się niedoskonałości. Mam pełną świadomość, że to leczenie w tej dziedzinie powinno być priorytetem Zarządu Województwa, NFZ-u i wszystkich polityków, wojewody, ministra, tych wszystkich funkcjonariuszy publicznych, którym zależy na przyszłości mieszkańców. Powiem więcej: w onkologię w naszym województwie trzeba bardziej jeszcze inwestować. Trzeba inwestować w kadrę, która będzie miała najwyższe kwalifikacje, zapraszać do naszego województwa autorytety. I dużo Państwo zrobiliście, naprawdę gratuluję prezesom wojewódzkiego szpitala w Gorzowie Wielkopolskim, ale postawmy sobie poprzeczkę jeszcze wyżej. Nie wiem czy Państwo wiecie, co jest teraz największym problemem, jeśli chodzi o leczenie? Pewnie słyszeliście o tym: pacjenci czują się zagubieni, chcieliby, żeby np. w szpitalach, jednostkach ochrony zdrowia, traktować ich w sposób ciepły i przyjazny. W większości miejsc mają taką pomoc, ale nie zawsze i wszędzie. To tak ad vocem tego nieporozumienia, jeżeli chodzi o onkologię. Oczywiście, jeśli chodzi o priorytety, o których wspomniała Pani Marszałek: innowacyjność, strategia związana ze starzeniem się społeczeństwa, zapobieganie ucieczce młodych. My nie negujemy, Państwo dużo robicie w tym zakresie i tutaj widzimy też w prezentacji, ale naszą intencją, oprócz tego, że chcemy

mieć raport, który pokaże efekty Państwa działań, pokaże jakie rezultaty przynoszą nakłady, jakie się ponosi na określone dziedziny. My też chcemy mieć pewność, że w przyszłości wzbogacimy nasze działania, jeśli chodzi o potrzeby mieszkańców naszego województwa. Jeżeli nasi mieszkańcy, szczególnie przedsiębiorcy dają sygnały, że tutaj nie mają do końca przyjaznych warunków, żeby się rozwijać, mam na myśli mikro przedsiębiorców, małych przedsiębiorców, czy nawet średnich przedsiębiorców, to słuchajmy ich głosów i dowiedzmy się dlaczego. Jeżeli pomoc środowiskowa, program dla seniorów, czy walka z wykluczeniem społecznym nie powoduje, że wszyscy seniorzy są aktywni, a niektórzy większość czasu spędzają przed telewizorami, to moi Państwo spróbujmy ich aktywizować. Szanowni Państwo, więc jeżeli ludzie w małych miejscowościach, w małych miasteczkach są wyalienowani, nie mają takiego dostępu to pomyślmy o nich. Nie mówiliśmy o jednym problemie naszego województwa, nierównomiernego dostępu do zmian, jakie następują. Mieszkańcy dużych miast mogą się cieszyć dostępem do kultury, do cywilizacji, a w małych miejscowościach są ludzie, którzy po prostu nie mają samochodu, nie dojeżdża do nich pociąg, autobus i są wyalienowani. Ta nasza dyskusja jest ciekawa, bo te nasze sugestie to jest podpowiedź dla Państwa, dla koalicji rządzącej, żebyście wzbogacili swoje pomysły, żebyście wzięli pod uwagę nasze podpowiedzi i myślę, że wszyscy będą nam wdzięczni za to wszystko. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę Pan Wacław Maciuszonek.

Radny Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek: Pani Przewodnicząca, Szanowni Radni, na wstępie chciałbym podziękować Pani Marszałek, że jednak można liczyć na merytoryczną dyskusję. Często głosu nie zabieram, ale mimo wszystko chciałbym się jednak pewnymi uwagami podzielić tutaj, mimo, że to już dużo czasu zabrało. Nie podoba mi się tytuł, który tutaj jest: debata nad raportem, wolałbym, żeby to była debata nad stanem województwa. Raport taki czy inny, a województwo jest konkretne. Raport można zmieniać, natomiast stan jest stanem tu i teraz. Brakuje mi też tutaj, Radny Marcinkiewicz mówił o tym, żeby zaprosić przedsiębiorców, nie wiem, czy to jest przypadek, czy już sezon urlopowy, ale generalnie mało mamy gości. Dyskutujemy o gospodarce, o stanie województwa, o rolnictwie, nie ma nikogo, chleba z tego nie będzie. Dyskutujemy nad stanem województwa, a nie nad raportem. Ten jest pierwszy, następny pewnie będzie lepszy, ale to nie o to chodzi. Dużo się mówi na temat służby zdrowia, ja co prawda nie wiele w tym uczestniczyłem, ale mam doświadczenie, od kilku kadencji jestem szefem Rady Społecznej szpitala, jakąś tę wiedzę na ten temat mam. Tego, czego mi brakuje, to konkretnej polityki województwa, jeśli chodzi o służbę zdrowia.

Generalnie powinien to robić fundusz narodowy, bo on dzieli środki, ale mogę Państwu wiele przypadków pokazać, gdzie po prostu te pieniądze są marnotrawione. Chyle czoła przed wielkim doświadczeniem Pana Wojewody, ale jeśli damy więcej środków to nie wiem, czy przyniesie efekt, bo środki to będzie jakiś mały procent tego, co idzie na służbę zdrowia, natomiast my mamy w nazwie wojewódzkie szpitale, nic z tego nie wynika. Myślę, że bardzo często oddziały z powiatowymi rywalizują, konkurują. Myślę, że nie było kiedyś celowej wizji, gdzie były środki dzielone z funduszy na też m.in. służbę zdrowia, gdzie też pobudowano „na bogato” potężne przychodnie, które teraz wyciągają rękę o kontrakty z funduszem. To chyba nie o to chodzi, żeby dawać potężne pieniądze, żeby oni teraz rywalizowali ze szpitalami, te powiatowe, które „klepią” biedę. Wiadomo pieniądze dosypimy, ale lekarzy kształcić będziemy jeszcze długo i wydaje mi się, że musimy się nastawić na to, żeby pewne rzeczy koncentrować, żeby były wykorzystane. Chciał dyrektor zlikwidować ginekologię i położnictwo w Żaganiu, ledwie ostał się na stanowisku. 1,5 mln trzeba dołożyć w budżecie co roku. To jest kosztem innych świadczeń. Wschowa czy Sława, też dzisiaj są dyskusje, obrona też chyba tego typu. To niczemu nie służy, mówi się tam o jednym porodzie chyba w ciągu roku, to po prostu zawsze będzie przynosiło straty. Ile tych pieniędzy byśmy nie dawali, to zawsze służba zdrowia będzie taka, jaka jest. Jako taki jaskrawy przykład podam utworzenie gabinetu gastrologicznego w Stargardzie Gubińskim. Odebrano lekarzy, zrobiono gabinet, tylko po co, jeśli nie ma nawet sprzętu. Po to tylko, żeby wypisać skierowanie do innego oddziału, poszły pieniądze, jest kontrakt realizowany. Szanowni Państwo, chciałbym na koniec powiedzieć, dlaczego w ogóle dyskutuję, bo ja często głosu nie zabieram, wolałbym to robić na komisjach, gdzie nie ma mediów, bo mi nie jest potrzebne – radio ani telewizja. Można dyskutować, Radny Marcinkiewicz mówi, że jeśli zabieram głos to jest to wyłącznie moje zdanie, mogę sobie je włożyć do kieszeni. Jeżeli zabieram głos to w sprawach, na których myślę, że się znam, mam jakieś doświadczenie, a Radny Marcinkiewicz mówi to jest twoje zdanie i sobie je zachowaj. Jeżeli nie można dyskutować, to trzeba to mówić głośniej, bo w końcu nawet szanowny szef kolegi Marcinkiewicza mówi, że będziemy ze wszystkimi rozmawiać. Kolega nie chce, to jak nie chce to myślę, że to się zmieni. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Hareźlak: Dziękuję bardzo. Pani Anna Synowiec.

Radna Województwa Lubuskiego Anna Synowiec: Obiecuję, że bardzo krótko. Dlatego, że wielokrotnie słyszę o misji gospodarczej. Mówimy tu o misji do Chin, do Kantonu i może rzeczywiście nie dopowiedzieliśmy tutaj jednej rzeczy, bo firmy, które brały udział w tej misji zadeklarowały chęć

udziału w Komisji Gospodarki, ale odbędzie się to po wakacjach, więc taka deklaracja jest. Czuję się trochę osobiście urażona przez Radnego Mejszę, który twierdził, że skorzystałam z biura podróży. Nie, reprezentowałam województwo lubuskie, myślę, że godnie. Myślę, że godnie reprezentowałam je również w konsulacie RP w Kantonie, na targach, ale też na rozmowach B2B z przedsiębiorcami chińskimi. Rzeczywiście jest tak, że tam do rangi takiego przedsięwzięcia istotne jest to, żeby byli przedstawiciele województwa lubuskiego. Chciałbym też powiedzieć, że takie firmy jak Perceptus, Agacki – Szymczak, czy Ekoenergetyka chyba są znane w Zielonej Górze. Miałam przyjemność rozmawiać z tymi przedsiębiorcami i uważam, że ich wystąpienie na Komisji Gospodarki powinno rozwiązać wątpliwości, co do słuszności takich właśnie wyjazdów. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę Pani Małgorzata Gośniowska-Kola.

Radna Województwa Lubuskiego Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola: Rzeczywiście misje rozbudzają emocje, ale proszę Państwa, tak naprawdę to chciałam zapytać, żebyście Państwo Radni zdali relację, jakie mieliście tam cele, jak je zrealizowaliście dla rozwoju gospodarki województwa. I jeszcze raz zaznaczam, że my wielokrotnie wyrażaliśmy stanowisko, nawet w 2017 roku jako klub, że tak często powołujecie się Państwo na Konstytucję. Wobec tego w ramach tego powoływania się, przywołam tekst tego naszego stanowiska: „za nieakceptowalne uważamy marginalizowanie, czy wręcz eliminowanie możliwości wszystkich radnych w zakresie wpływu, nawet konsultacyjnego na sposób realizacji misji. Dlatego wzywamy Zarząd Województwa do uwzględnienia konstytucyjnego obowiązku kierowania się dobrem wspólnym wszystkich obywateli – art. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej i nie ignorowania głosu radnych przy podejmowaniu decyzji dotyczących misji. Opracowania przejrzystych reguł doboru przedstawicieli samorządu, biorących udział w misjach, zarówno na etapie planowania, jak i realizacji”. I ostatnie słowo, proszę wybaczyć, gdybyśmy mieli sobie my fundować wyjazd turystyczny, to zrobilibyśmy to z towarzystwem, z rodziną, z osobami, które byśmy wybierali. Wobec tego spotkania z przedsiębiorcami, my już to przerabialiśmy, o ile pamiętam Pan Radny Maciuszonek organizował takie spotkanie, ale chciałabym wiedzieć, jakie cele zostały zrealizowane przez Państwa Radnych. A my jako opozycja nie braliśmy w tym udziału, nie jest naszym zamiarem turystyka, ale chociażby dopominaliśmy się o kwestie związane z organizacjami tych misji. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Niestety nie udzielam Panu Marcinkiewiczowi głosu. Trzeci raz głosu nie udzielam.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Nieprawda. Protestuję, drugi raz i niestety, ale zabiorę głos, to jest moje prawo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Wyłączam Panu mikrofon. Absolutnie.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Do protokołu poproszę, że mi głos odebrano.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Szanowni Państwo, Pan Sebastian Ciemnoczołowski drugi głos w dyskusji. Proszę Pana Przewodniczącego, żeby nie krzyczał na mnie.

Radny Województwa Lubuskiego Sebastian Sylwester Ciemnoczołowski: Krótko. Widzę też, że Pan Mirosław Marcinkiewicz ma drugi głos, ale to ok. Z jednej strony Państwo wzywacie do przestrzegania Konstytucji, łamiąc ją notorycznie, to jest po prostu chichot historii. Natomiast kolego Mejza, jeżeli chciałbyś Łukasz posłuchać, jakie konkretne wartości czerpią z tych wyjazdów przedsiębiorcy, to ok możesz to pewnie sprawdzić na misji, ale chyba lepiej dowiedzieć się od nich, jak tutaj przyjadą na komisję i po konkretnych efektach tych misji, bo będzie już na to czas, dowiedzieć się tak naprawdę, po co ta misja była i co oni robili. Chyba, że chcesz naprawdę jechać na wycieczkę to ok, to powiedz wprost i uczciwie. Natomiast my chętnie powiemy, jako radni co tam robiliśmy i jakie efekty przyniosła ta misja oraz w jaki sposób reprezentowaliśmy nasze województwo, w jaki sposób promowaliśmy naszych przedsiębiorców i pomagaliśmy im tam zafunkcjonować na miejscu, w jaki sposób nawiązywaliśmy relacje w konsulacie, jakie mieliśmy ustalenia z firmą, która chroni zagraniczne patenty na miejscu itd. Prośba była, żebym mówił krótko i nie będę już mówił dłużej na ten temat, tylko posłuchajcie tak naprawdę przedsiębiorców, a jeżeli chcecie jeździć na wycieczki to rzeczywiście ze swoją rodziną.

Projekt uchwały w sprawie udzielenia Zarządowi Województwa Lubuskiego wotum zaufania z tytułu rozpatrzenia raportu o stanie województwa stanowi załącznik nr 20 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Wobec braku zgłoszeń zamykam dyskusję nad raportem. Wszystkim radnym pragnę przypomnieć, że zgodnie

z ustawą o samorządzie województwa w debacie nad raportem o stanie województwa mieszkańcy województwa mogą zabrać głos, poprzez pisemne zgłoszenie poparte podpisami mieszkańców. Informuję, że nie wpłynęły zgłoszenia o zabranie głosu przez mieszkańców województwa lubuskiego. W uzupełnieniu wszystkich przepisów dotyczących raportu o stanie województwa, pragnę przypomnieć radnym, że zapis w art. 34a mówi o tym, że sejmik województwa może określić w drodze uchwały szczegółowe wymogi dotyczące raportu. Szanowni Państwo, w związku z tym, że zakończyła się debata nad raportem o stanie województwa, przechodzimy do kolejnej części, czyli podjęcia uchwały w sprawie udzielenia Zarządowi Województwa Lubuskiego wotum zaufania z tytułu rozpatrzenia raportu o stanie województwa – druk nr 121/19. Zgodnie z art. 34a ust. 9 ustawy o samorządzie województwa, po zakończeniu debaty nad raportem o stanie województwa sejmik województwa przeprowadza głosowanie nad udzieleniem zarządowi województwa wotum zaufania. Projekt uchwały Sejmiku Województwa Lubuskiego w sprawie udzielenia Zarządowi Województwa Lubuskiego wotum zaufania z tytułu rozpatrzenia raportu o stanie województwa, został sporządzony zgodnie z § 48 ust. 4 pkt 2 Statutu Województwa Lubuskiego przez Komisję Gospodarki i Rozwoju Województwa, po zapoznaniu się z opiniami w sprawie raportu wszystkich komisji. Projekt uchwały został Państwu rozdany. Czy w tej sprawie są wystąpienia klubowe? Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Wobec braku uwag, projekt uchwały w sprawie udzielenia Zarządowi Województwa Lubuskiego wotum zaufania z tytułu rozpatrzenia raportu o stanie województwa – druk nr 121/19, poddamy pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk.

17 radnych za, 10 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosu.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 21 do protokołu.

Uchwała Nr VIII/114/19 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie udzielenia Zarządowi Województwa Lubuskiego wotum zaufania z tytułu rozpatrzenia raportu o stanie województwa stanowi załącznik nr 22 do protokołu.

Punkt 6.

Sprawozdanie roczne z wykonania planów finansowych za 2018 r. w poszczególnych jednostkach organizacyjnych Województwa Lubuskiego:

- a) instytucji kultury,**
- b) jednostek ochrony zdrowia,**

c) Wojewódzkich Ośrodków Ruchu Drogowego w Zielonej Górze i Gorzowie Wlkp.

Informacja o przebiegu wykonania planu finansowego instytucji kultury za 2018 rok stanowi załącznik nr 23 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Szanowni Państwo, jeżeli chodzi o instytucję kultury, na sesji obecny jest...

Radny Województwa Lubuskiego Marek Tomasz Surmacz: W sprawie formalnej Pani Przewodnicząca?

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Tak, bardzo proszę.

Radny Województwa Lubuskiego Marek Tomasz Surmacz: Pani Przewodnicząca była łaskawa użyć sformułowania, że głosowaliśmy nad przyjęciem raportu, a to było głosowanie w sprawie udzielenia zarządowi wotum zaufania.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Szanowni Państwo, projekt uchwały, który otrzymaliście, był w sprawie udzielenia Zarządowi Województwa Lubuskiego wotum zaufania z tytułu rozpatrzenia raportu o stanie województwa.

Radny Województwa Lubuskiego Marek Tomasz Surmacz: Wydawało mi się, że Pani powiedziała w sprawie raportu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Bardzo dziękuję za tę uwagę, wolę dwa razy powiedzieć, żebyście Państwo nie mieli wątpliwości. Wracamy do porządku obrad, przypomnę, że na sesji obecny jest Pan Mirosław Glaz – Dyrektor Departamentu Infrastruktury Społecznej. O przedstawienie opinii Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki proszę Panią Przewodniczącą Aleksandrą Mrozek.

Przewodnicząca Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki Aleksandra Mrozek: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 24 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję. O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Przewodniczącego Pana Marka Cieślaka.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 25 do protokołu.

Sprawozdanie z wykonania planu finansowego za rok 2018 jednostek ochrony zdrowia – Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej, dla których podmiotem tworzącym jest Województwo Lubuskie stanowi załącznik nr 26 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję. Jeśli chodzi o jednostki ochrony zdrowia, na sesji obecny jest Pan Tomasz Wróblewski – Dyrektor Departamentu Ochrony Zdrowia. O przedstawienie opinii Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych proszę Panią Przewodniczącą Annę Chinalską.

Przewodnicząca Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Anna Chinalska: Opinia komisji pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 27 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję. O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Przewodniczącego Marka Cieślaka.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 28 do protokołu.

Sprawozdania z wykonania planu finansowego za rok 2018 Wojewódzkich Ośrodków Ruchu Drogowego w Zielonej Górze i Gorzowie Wlkp. stanowią załącznik nr 29 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Jeśli chodzi o Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego w Zielonej Górze i Gorzowie, na sesji obecny jest Pan Sławomir Kotylak – Dyrektor Departamentu Infrastruktury i Komunikacji. O przedstawienie opinii Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa proszę Przewodniczącego Komisji Pana Grzegorza Potęgę.

Przewodniczący Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Grzegorz Michał Potęga: Opinia Komisji Gospodarki jest pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 30 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję. O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Przewodniczącego Komisji Pana Marka Cieślaka.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 31 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję. Czy mają Państwo Radni pytania dotyczące przedstawionych sprawozdań? Wobec braku pytań i uwag uznaję, że Sejmik przyjął sprawozdania do wiadomości.

Punkt 7.

Rozpatrzenie sprawozdania finansowego Województwa Lubuskiego za 2018 rok oraz sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2018 rok wraz z informacją o stanie mienia Województwa Lubuskiego i podjęcie uchwały w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Województwa Lubuskiego za 2018 rok oraz sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2018 rok:

- a) przedstawienie sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2018 rok wraz z opinią Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze o sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2018 rok,

- b) przedstawienie sprawozdania finansowego Województwa Lubuskiego za 2018 rok wraz ze sprawozdaniem niezależnego biegłego rewidenta z badania rocznego sprawozdania finansowego Województwa Lubuskiego za 2018 rok,
- c) przedstawienie informacji o stanie mienia Województwa Lubuskiego,
- d) debata nad sprawozdaniem rocznym z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2018 rok oraz sprawozdaniem finansowym Województwa Lubuskiego za 2018 rok,
- e) podjęcie uchwały w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Województwa Lubuskiego za 2018 rok oraz sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2018 rok – druk nr 128/19.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Szanowni Państwo, jeżeli chodzi o przedstawienie sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2018 rok wraz z opinią Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze o sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2018 rok, proszę o zabranie głosu i przedstawienie sprawozdania Panią Marszałek Elżbietę Annę Polak.

Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2018 rok stanowi załącznik nr 32 do protokołu.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Pani Przewodnicząca, Szanowni Radni, Drodzy Goście, proszę Państwa, większość informacji dotyczących realizacji zadań w 2018 r. mamy za sobą, były przedstawione w raporcie. Skupimy się teraz na informacji finansowej, dotyczącej realizacji budżetu. Dochody planowaliśmy w wysokości prawie 440 mln zł, wykonaliśmy na poziomie prawie 98%. Państwo z pewnością zwróciliście uwagę, że dochody są niższe, bo mieliśmy już takie sięgające ponad 500 mln zł, a to w wyniku odbierania kompetencji samorządowi. Duże inwestycje, wielomilionowe, kilkudziesięciomilionowe – Lubuski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych przeszedł do Polskich Wód do administracji rządowej i stąd ten spadek w dochodach, co również skutkuje spadkiem zdolności kredytowej i wskaźników dla województwa. Widać, proszę Państwa, ten rozwój gospodarczy, bo dochody w PIT, mamy porównanie, zarówno od 2015 r. po stronie planu jak i po stronie wykonania. W 2015 r. nasze udziały w PIT wynosiły 27 mln, a już na koniec 2018 r. po stronie wykonania 36,8 mln, w porównaniu do planu też wzrost, co świadczy o rozwoju gospodarczym. Podobnie w CIT, podatek od firm, mamy więcej firm, więc mamy więcej tego podatku, za 2015 to było 81 mln, a w 2018 już ponad 104 mln zł. Wydatki zrealizowaliśmy na poziomie 93% -

452 mln. Widać, że to jest większa kwota niż dochody. Od razu widać, że mieliśmy deficyt, za chwilę w następnym slajdzie do tego dojdziemy. W wydatkach majątkowych plan wynosił 164 mln ponad, wykonanie 146, ta różnica to są niewykonane wydatki majątkowe w przypadku realizacji niektórych inwestycji. Omawiając departamentami realizację zadań, omówię. Już mogę zasygnalizować, że nie wszystkie koszty były wypłacone za termomodernizację, niektóre projekty nam się opóźniły takie jak: e-urząd, e-zdrowie, z uwagi na protesty, dotyczące prawa zamówień publicznych, także przesłanki obiektywne. Porównanie 2015 do 2018 to jest właśnie różnica inwestycji w obszarze - zabezpieczenie przeciwpowodziowe, tych zadań już nie mamy, nie realizujemy i stąd ten spadek w wydatkach majątkowych. Przypomnę, że tylko zabezpieczenie Słubic to była kwota prawie 110 mln zł. I ten deficyt, który planowaliśmy dosyć wysoko z uwagi na potrzebę realizacji zadań inwestycyjnych, które wpisaliśmy do Wojewódzkiego Planu Inwestycyjnego i Wojewódzkiego Planu Finansowego, jest mniejszy – 24,6 mln, pokryty częściowo z kredytu, częściowo z wolnych środków. Mogliśmy zmniejszyć ten deficyt z powodu przesunięcia realizacji niektórych inwestycji. I rezerwa była realizowana w miarę potrzeb, nie w pełnej wysokości, uruchamiania też była w zależności od realizacji inwestycji z udziałem funduszy unijnych, bo tutaj mieliśmy też w rezerwie środki na wkłady do projektów inwestycyjnych. Teraz już bardziej szczegółowo naszymi obszarami wydatków. Biuro Sejmiku praktycznie na tym samym poziomie co w poprzednim roku – 1,13 mln wykonanie na potrzeby bieżące. Departament Administracyjno-Gospodarczy i tu widzicie Państwo niewykonane 2 mln, 37,3 to właśnie dotyczy płatności za termomodernizację, realizację tego zadania zakończyliśmy w tym roku. Departament Organizacyjno-Prawny to są podstawowe zadania związane z obsługą Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego. W administracji pokazuję już zawsze wynagrodzenia, wyprzedzając Państwa pytania. Jest wzrost wynagrodzeń w urzędzie, stopniowo, pamiętam były takie wnioski i to ze strony opozycji – PiS-u, apel o wzrost wynagrodzeń dla pracowników, z uwagi na rynek pracy, jaki mamy, dlatego przygotowaliśmy porównanie. Od 2015 r., gdzie wynagrodzenia łącznie z pochodnymi, z ZUS-em wynosiły 22 mln, a za 2018 r. – 28,3 mln, wzrost o 2 mln w stosunku do 2017, znaczny w stosunku do 2015. Widać wyraźnie, że wynagrodzenia w urzędzie co roku są wyższe, co nie dotyczy wynagrodzenia Zarządu Województwa, ponieważ zarówno wynagrodzenia marszałka jak i członków zarządu jest na tym samym poziomie od 11 lat, bez żadnych podwyżek, bez nagród, a u pracowników jak widać ten wzrost jest pokazany. W tym departamencie realizowane były inwestycje związane z termomodernizacją, jak również zakupem agregatu prądowórczego, oprogramowaniem i zakupem dwóch samochodów za 158 tys. Departament Geodezji miał plan 2,8 mln, wykonanie 2,7 mln, zapłaciliśmy za Plan Zagospodarowania Przestrzennego, który został przyjęty w zeszłym roku i aktualizację bazy danych obiektów topograficznych. Biuro Projektów Własnych w naszym urzędzie

realizuje duże projekty inwestycyjne: e-urząd, e-zdrowie, termomodernizację. Wydatki w ubiegłym roku to ponad 5 mln na termomodernizację, natomiast jak już powiedziałam wcześniej, w tej części braku realizacji dochodów, gdzie były również wpisane na e-urząd i e-zdrowie duże dwa projekty – 20 mln zł, przesunięcie realizacji, w związku z protestami, brakiem możliwości rozstrzygnięcia w terminie przetargów, jest to związane z prawem zamówień publicznych. Ale projekt nie jest zagrożony, jest termin realizacji 2021, to są dwa projekty: e-urząd i e-zdrowie. Natomiast Departament Infrastruktury i Komunikacji ma największą część w budżecie wojewódzkim, plan wynosił 87,5 mln, wykonanie 85,5 mln i tak jak to już omawialiśmy w raporcie, są to środki przeznaczone na finansowanie przewozów regionalnych w wysokości ponad 45,6 mln, dopłaty również do biletów ulgowych w ramach PKS-u 25,1 mln, realizacja połączeń lotniczych ponad 7 mln – 7,1 mln. Zarząd Dróg Wojewódzkich plan 143 mln, wykonanie 141,5 mln. I realizujemy cały czas nasz Wojewódzki Program Budowy i Modernizacji Dróg, mostów, obwodnic. Te inwestycje, które zostały zakończone w 2018 r. to jest przebudowa: drogi nr 130, całkowita wartość 3,25 mln, częściowa płatność w 2018 r. – 0,36, to jest również droga nr 296 Kozuchów-Żagań, całkowita wartość 7,3 mln, płatności w 2018 r. 1,33 mln, rozbudowa drogi 297 w miejscowości Wrociszów, płatności w roku 2018 – 5,12 mln, poprawa transgranicznej sytuacji komunikacyjnej Gubin-Guben, realizacja finansowa w 2018 r. – 2,51 mln, to zdanie jest realizowane w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej. Departament Rolnictwa miał plan 9,2 mln, wykonanie 6,9 mln. W ramach promocji województwa lubuskiego poprzez organizację dożynek prezydenckich, dożynek wojewódzkich, konkursów związane z promocją produktów regionalnych 211 tys., dotacje celowe ze środków na wyłączenia gruntów 1,8 mln. Departament Środowiska, plan 1,2 mln, realizacja prawie 100%. I to była aktualizacja Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami, programu ochrony powietrza, ochrony środowiska przed hałasem. Zarządzanie Regionalnym Programem Operacyjnym, mamy podpisanych prawie 800 umów, zaangażowanie naszego programu to jest 2,7 mld, cały program to jest 906 mln euro, czyli jakieś 4 mld w zależności od kursu euro. Departament Ochrony Zdrowia, dużo uwagi dzisiaj w debacie poświęciliśmy na temat ochrony zdrowia, plan 35,4 mln, wykonanie 30,1 mln. I w zakresie tego planu ponieśliśmy koszty, wydatki związane z wyposażeniem ośrodka radioterapii, który już pracuje, wyposażeniem sali hybrydowej w szpitalu klinicznym w Zielonej Górze, utworzeniem Centrum Zdrowia Matki i Dziecka. To będą już takie co roku płatności związane z realizacją inwestycji, której termin mija w przyszłym roku 2021, cały koszt to 112 mln. W Ciborzu została też oddana do użytku nowa izba przyjęć, w zasadzie to nie tylko izba przyjęć, bo to jest cały budynek z laboratorium, z pracowniami, za kwotę 1,3 mln, zakończona budowa bazy HEMS – ostatnie rozliczenia 1,9 mln i co roku dopłata do kierunku lekarskiego 3 mln zł. Departament Infrastruktury Społecznej duży budżet 84,2 mln, wykonanie 78,1 mln

i tutaj środki przeznaczone były na stypendia w różnych obszarach, nie tylko kompetencje kluczowe, ale również sportowe stypendia, realizacja inwestycji termomodernizacji obiektów w Drzonkowie, realizacja dużego projektu „Rekreacja nad lubuską wodą” 355 tys., również stypendia, naukowe, twórcze, artystyczne, pomoc materialna dla studentów i dotacje dla naszych uczelni. Te, którymi zajmuje się właśnie ten departament: 0,5 mln Akademia Jakuba z Paradyża i dotacja dla Akademii Wychowania Fizycznego w Gorzowie 200 tys., jest to wsparcie dla takich kierunków, o których już mówiłam: rehabilitacja, dietetyka. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej realizował kilka projektów własnych, systemowych z dużym powodzeniem, też za spore kwoty: Projekt Efekt Synergii, Projekt Kooperacja efektywna i skuteczna, Projekt Azymut samodzielność, Projekt Otwórz się na pomoc. Są to projekty, które przeciwdziałają wykluczeniu społecznemu, ale również tworzą takie fundamenty, podstawy dla realizacji działań w kierunku pomocy dla starzejącego się społeczeństwa seniorów, niepełnosprawnych. Departament Przedsiębiorczości i Strategii Marki, realizacja 9,6 mln, natomiast cały budżet ponad 10 mln. W tym zakresie realizujemy strategię promocji marki, klasyczne narzędzia reklamy to: produkcja spotów, udział w targach ogólnopolskich, nie tylko gospodarczych również turystycznych, ale też tych europejskich. Departament przygotował też duże projekty systemowe w zakresie promocji gospodarczej. Jesteśmy takim beneficjentem w trybie konkursowym, każdy może realizować projekty, dotyczące pomocy gospodarczej, jest szeroki zakres beneficjentów, także moglibyśmy tego nie realizować, bo dużo mówimy o tych misjach, ale chyba warto, skoro potrafimy się dobrze rozliczyć, realizujemy wskaźniki. Nigdy Komisja Europejska nie miała uwag co do realizacji naszych projektów w zakresie promocji gospodarczej, otwarcia regionu lubuskiego dla przedsiębiorców naszych na świat. Udział również w różnych eventach gospodarczych nie tylko w Polsce, świecie, produkcja filmów promocyjnych, emisja na antenie również ogólnopolskiej. W ramach tego departamentu realizujemy również działania w zakresie takiego budżetu obywatelskiego, nie tylko dla młodzieży 1 mln zł, ale również w obszarze kultury, czyli promocja województwa poprzez wydarzenia kulturalne o dużym znaczeniu, wydarzenia sportowe, bo nie raz one bardzo dobrze promują region i kreują wizerunek i warto, tak jak Radny Marek Cieślak powiedział też pomyśleć o takich wieloletnich umowach w zakresie sportu. Sprawdza nam się to bardzo dobrze, jeżeli chodzi o promocję naszego regionu w wieloletnich umowach w obszarze kultury. I tutaj mamy Muzykę w raju w Paradyżu w ten sposób realizowaną, również jesteśmy wieloletnim partnerem Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy i też z Lubuskim Latem Filmowym mamy taką umowę wieloletnią. I budżet obywatelski, nie będę już omawiać szczegółowo, ponieważ w raporcie pokazałam te kwoty za 2018 r. Biuro Współpracy Zagranicznej to są też dwa nowe regiony partnerskie i najważniejsze zadania, które finansowaliśmy w ramach budżetu, to projekt Regionalny Punkt Kontaktowy, Święto Województwa Lubuskiego z udziałem delegacji zagranicznych,

którzy również w tym roku licznie uczestniczyli. Departament Rozwoju Regionu, plan 2,3 mln, realizacja 2,2 mln, finansowaliśmy aktualizację programów rewitalizacji, myślimy też o zbudowaniu takiego programu rewitalizacji. Mamy, proszę Państwa, ponad 240 mln, w ramach funduszu krajowego, funduszu inwestycyjnego. Realizacja tych środków nie przebiega zbyt energicznie, możemy tak powiedzieć i prowadzimy rozmowy w tym celu, żeby stworzyć własny fundusz rewitalizacyjny dla gmin po to, żeby te programy rewitalizacyjne, które my też finansowaliśmy, mogły być realizowane, ponieważ w ramach Regionalnego Programu praktycznie środków już dostępnych nie ma już tam alokacji. Dziękuję Państwu na uwagę, w takim telegraficznym skrócie. Jesteśmy otwarci na pytania, gotowi do dyskusji.

Prezentowana informacja nt. wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2018 r. stanowi załącznik nr 33 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. O odczytanie uchwały Nr 252/2019 Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze z dnia 25 kwietnia 2019 r. w sprawie wydania opinii o przedłożonym przez Zarząd Województwa Lubuskiego sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2018 rok, proszę Pana Mirosława Marcinkiewicza – Wiceprzewodniczącego Sejmiku Województwa Lubuskiego.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz odczytuje uchwałę. Uchwała stanowi załącznik nr 34 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. O przedstawienie sprawozdania finansowego Województwa Lubuskiego za 2018 rok proszę Panią Józefę Chalecką – Skarbnika Województwa Lubuskiego.

Skarbnik Województwa Lubuskiego Józefa Chalecka: Szanowna Pani Przewodnicząca, Wysoki Sejmiku, sprawozdanie finansowe Województwa Lubuskiego składa się z: bilansu wykonania budżetu Województwa Lubuskiego, sporządzonego na dzień 31 grudnia 2018 r. oraz łącznego bilansu 19 jednostek budżetowych i samorządowego zakładu budżetowego, łącznego rachunku zysków i strat, sporządzonego na dzień 31 grudnia, także 19 jednostek i samorządowego zakładu oraz łącznego zestawienia zmian funduszu jednostki, sporządzonego na dzień 31 grudnia 2018 r. także tych 19 jednostek i samorządowego zakładu budżetowego oraz informacji dodatkowej, na którą składa się

wprowadzenie do sprawozdania finansowego oraz dodatkowe informacje i wyjaśnienia. Sprawozdanie finansowe województwa lubuskiego jest ewidencyjnym, księgowym odzwierciedleniem wykonania budżetu Województwa Lubuskiego, zgodnie z art. 268 podlegało badaniu biegłego, opinie Państwo dostaliście pozytywną i w związku z powyższym proszę Wysoki Sejmik o przyjęcie sprawozdania finansowego za 2018 r. i udzielenie absolutorium Zarządowi Województwa Lubuskiego. Dziękuję.

Sprawozdanie finansowe Województwa Lubuskiego za 2018 r. stanowi załącznik nr 35 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. O odczytanie sprawozdania niezależnego biegłego rewidenta z badania rocznego sprawozdania finansowego Województwa Lubuskiego za 2018 r. proszę Pana Mirosława Marcinkiewicza – Wiceprzewodniczącego Sejmiku Województwa Lubuskiego.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz odczytuje sprawozdanie.

Sprawozdanie stanowi załącznik nr 36 do protokołu

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Przewodniczącego Pana Marka Cieślaka.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Opinia pozytywna.

Opinia stanowi załącznik nr 37 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. O przedstawienie informacji o stanie mienia Województwa Lubuskiego, proszę Pana Romana Bąka – Dyrektora Departamentu Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Planowania Przestrzennego. Pan będzie również zgłaszał autopoprawkę, tak?

Dyrektor Departamentu Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Planowania Przestrzennego Roman Bąk: Chciałbym zgłosić, stwierdziliśmy dwa błędy pisarskie na stronie pierwszej i piątej. Do zapisu wkradła się data 2019 a powinna być data 2018 i wszystkie dane dotyczą 2018 roku. Pani Przewodnicząca, Pani Marszałek, Panie i Panowie Radni, Województwo Lubuskie posiada 38 jednostek

organizacyjnych, w tym 10 jednostek opieki zdrowotnej, 7 edukacji i oświaty, 10 kultury i sportu oraz innych 11 jednostek. W ramach tych jednostek wyróżniamy 10 samodzielnych, 9 jednostek kultury, 18 jednostek budżetowych i 1 zakład budżetowy. Wartość mienia województwa lubuskiego na dzień 31 grudnia 2018 r. wynosi 4 18 379 914,75 zł. Jeśli idzie o strukturę to generalnie główną pozycją, jeśli chodzi o mienie są drogi wojewódzkie i 1506 km dróg, które województwo posiada, to wartość 3 174 895 312,96 zł. Oprócz nieruchomości województwo również posiada akcje i udziały. Wartość akcji wynosi 6 979 000,00 zł natomiast udziały w spółkach to jest 116 645 500,00 zł. Jeśli chodzi o zmiany wartości mienia w stosunku do roku 2017 to wynoszą one 176 520 842,34 zł. i wynikają one z inwestycji ponoszonych przez jednostki. Jeśli chodzi o Zarząd Dróg Wojewódzkich to inwestycje w wysokości 130,6 mln zł, a inną taką dużą inwestycją poczynioną to jest Wojewódzki Ośrodek Sportu i Rekreacji w Drzonkowie, gdzie wartość inwestycji wyniosła 27 mln zł.

Informacja o stanie mienia Województwa Lubuskiego stanowi załącznik nr 38 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Proszę o przedstawienie opinii Komisji Sejmiku Województwa Lubuskiego w sprawie rozpatrzenia sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2018 r. wraz z opinią Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze o sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2018 r. oraz informacji o stanie mienia Województwa Lubuskiego. O przedstawienie opinii Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych proszę Przewodniczącą Panią Annę Chinalską.

Przewodnicząca Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Anna Chinalska: Komisja Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych w wyniku głosowania przy 3 głosach za, 1 głosie wstrzymującym, braku głosu przeciw, pozytywnie zaopiniowała sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2018 r. oraz informację o stanie mienia Województwa Lubuskiego, według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 39 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję. O przedstawienie opinii Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki proszę Przewodniczącą Komisji Panią Aleksandrę Mrozek.

Przewodnicząca Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki Aleksandra Mrozek: Komisja Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki Sejmiku Województwa Lubuskiego na posiedzeniu w dniu 3 czerwca 2019 r. rozpatrzyła sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2018 r., opinię Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze o sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2018 r., informację o stanie mienia Województwa Lubuskiego według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. Komisja Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki w wyniku głosowania przy 5 głosach za, 1 głosie wstrzymującym się i braku głosu przeciw, pozytywnie zaopiniowała sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2018 r. oraz informację o stanie mienia Województwa Lubuskiego, według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. Dziękuję.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 40 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. O przedstawienie opinii Komisji Współpracy Zagranicznej i Promocji Województwa proszę Przewodniczącego Pana Edwarda Fedko.

Przewodniczący Komisji Współpracy Zagranicznej i Promocji Województwa Edward Jan Fedko: Komisja Współpracy Zagranicznej i Promocji Województwa na swym posiedzeniu w dniu 5 czerwca w wyniku głosowania przy 5 głosach za i 1 głosie wstrzymującym się, bez głosów sprzeciwu, pozytywnie zaopiniowała sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2018 r. oraz informację o stanie mienia Województwa Lubuskiego, według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 41 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. O przedstawienie opinii Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska proszę Wiceprzewodniczącą Komisji Panią Małgorzatę Gośniowską-Kolę.

Wiceprzewodnicząca Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola: Komisja Rolnictwa i Ochrony Środowiska w wyniku głosowania, przy 4 głosach za, 3 głosach przeciw, braku głosów wstrzymujących, pozytywnie zaopiniowała sprawozdanie roczne z wykonania

budżetu Województwa Lubuskiego za 2018 r. wraz z informacją o stanie mienia Województwa Lubuskiego, według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 42 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. O przedstawienie opinii Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa proszę Przewodniczącego Komisji Pana Grzegorza Potęgę.

Przewodniczący Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Grzegorz Michał Potęga: Komisja Gospodarki i Rozwoju Województwa w dniu 5 czerwca, w wyniku głosowania przy 6 głosach za, bez głosów wstrzymujących się i 2 głosach przeciw, pozytywnie zaopiniowała sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2018 r. oraz informację o stanie mienia Województwa Lubuskiego, według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 43 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Przewodniczącego Pana Marka Cieślaka.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Komisja Budżetu i Finansów na posiedzeniu w dniu 4 czerwca br. rozpatrzyła sprawozdanie finansowe Województwa Lubuskiego za 2018 r., sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta z badania rocznego oraz informację o stanie mienia województwa. Wynik głosowania: 6 głosów za, brak głosów wstrzymujących się i brak głosów przeciw. Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 44 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Szanowni Państwo, czy są wystąpienia klubowe nad sprawozdaniem rocznym z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2018 rok oraz sprawozdaniem finansowym Województwa Lubuskiego za 2018 rok? Jest wystąpienie, bardzo proszę Pani Małgorzata Gośniowska-Kola.

Przewodnicząca Klubu Radnych Prawa i Sprawiedliwości Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola:

Szanowna Pani Przewodnicząca, Pani Marszałek, Szanowny Zarządzie, Szanowni Państwo Radni, myślę, że to jest ważny moment, kiedy skupiamy się nad realizacją budżetu za 2018 r., ale mamy także w perspektywie raport, nad którym dzisiaj debatowaliśmy. Bo ten raport ma przecież bezpośrednie odzwierciedlenie w jaki sposób jest kreowana polityka przez Zarząd Województwa, jakie są jego efekty, jaki ma wpływ na stan województwa, na jego strategię, markę, rozpoznawalność. I to są te pytania, które są związane z tą naszą dyskusją, jaki jest obraz rzeczywisty naszego województwa. Pozwolę sobie przypomnieć, ponieważ już wielokrotnie miałam zaszczyt występować i reprezentować Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości, pozwolę sobie na takie uaktualnienie tego, że każdy budżet wiąże się z pewną historią i właściwie rozpatrywany stan tego województwa, i realizacja budżetu powinny być rozpatrywane właśnie jako pewna kontynuacja historii, zwłaszcza, że ten Zarząd bierze odpowiedzialność od wielu lat i kreuje politykę w tym województwie. Wobec tego przypomnę tylko Państwu, że mamy wiele dokumentów strategicznych związanych z planowanym rozwojem województwa: aktualizacja obecnie Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego, Strategia Rozwoju Polski Zachodniej, to jest wiele różnych dokumentów, w sumie jak wejdziemy na stronę to jest ich około 50, to są różnego rodzaju aktualizacje, plany, strategie, tak jak wspomniałam. Te strategie powinny być analizowane w jaki sposób budżet jest realizowany i czy jest on spójny właśnie z tymi założeniami, z polityką. Myślę, że wiele osób z nas, którzy są kolejny raz radnymi, przepraszam, ale ma takie większe doświadczenie, bo to, że się skupiamy w wielu momentach na regionach, skąd pochodzimy, gdzie mieszkamy i to się wszystko oczywiście przekłada na interpelację to jedno, ale z czasem mamy obraz tego województwa i widzimy, jak to wszystko funkcjonuje. Pozwolę więc sobie zaprezentować Państwu pewne wyniki, które są wynikiem pracy mojej analizy budżetu od dłuższego okresu. I mianowicie to, co była uprzejma przedstawić Pani Marszałek, proszę zauważyć to są dane, oczywiście korzystałam z danych dostępnych dla wszystkich radnych, to są sprawozdania Regionalnej Izby Obrachunkowej, a także wszystkie dokumenty związane z budżetami województwa lubuskiego. I tu widzimy na przestrzeni czasowej taki okres od 2013 roku do 2018 roku jako wykonanie i to też, co usłyszeliśmy wartości dochodów województwa były różne. Było i ponad 600 mln, było i 500, 400 i 440, i ostatnie wykonanie plan jest 437,5, a mamy wykonanie 428. I słyszeliśmy też często, że budżety mieliśmy wielkie, ale wielokrotnie padała tu taka informacja, że te budżety były kreowane przez fundusze unijne. To, że się mówi, że zabrano pewne zadania, bo melioracje odeszły do Wód Polskich, to proszę Państwa, dobrze, zadania odebrane, ale wydatki wobec tego też, zadania były i poszły, więc ten budżet jeszcze raz to potwierdza, że te wartości są kreowane funduszami unijnymi. Jeżeli chodzi o wydatki województwa, to tu jest rzecz podobna. Wartości są różne, ale na przestrzeni lat 2013 i 2018

widzimy w jaki sposób te wydatki, liczby dają obraz, w jaki sposób te pieniądze były wydatkowane. I oceniany obecnie rok 2018, realizacja według planu miała być 486 ponad milionów, a jest ponad 452. Z różnych względów realizacja właśnie w takim stopniu występuje. Ale proszę zwrócić uwagę w jaki sposób te wielkości się kształtowały na przestrzeni tego okresu. I oczywiście czuję się zaszczycona, że mogę powiedzieć, że to dzięki radnym opozycji pracownicy urzędu marszałkowskiego, dostają wyższe wynagrodzenia, naprawdę jesteśmy z tego powodu bardzo uradowani, bo Państwo tutaj ciężko pracujecie i z pewnością są tu potrzebni fachowcy, a usłyszeliśmy dzisiaj, że to opozycja, wobec tego gratulacje i cieszymy się bardzo. Ale ponieważ jesteśmy przy wydatkach, to są wydatki na administrację i też pozwalam sobie Państwu przedstawić pewien obraz, jeżeli chodzi o okresy. I mamy tu, proszę Państwa, 2013 rok, kiedy jest 10 mln, 2014 ponad 12, w 2016 jest prawie 17 i mamy 2018, i to jest ponad 18 mln, prawie 19. Bardzo dziękuję Panie Wojewodo to są oczywiście procenty, ale wobec tego przechodzimy także do liczb i tu jest wskazana kwota i procentowa, i dokładna, wydatkowanie na administrację, to jest ponad 85 mln, to jest w skali do wydatków prawie 19%. Ale chcę zwrócić Państwu uwagę na jeszcze jedną sprawę, nie będę przytaczała tutaj wszystkich liczb, ale wszyscy wiemy, bo demografia jest znana, jaki jest spadek liczby ludności w województwie lubuskim i w związku z tym łatwo jest sobie przeliczyć jaka to jest kwota, jeżeli chodzi o administrację na jednego mieszkańca. Oczywiście jeszcze jest taka sprawa związana z dochodami, z PIT-ów i z CIT-ów, to co przedstawiała Pani Marszałek, jest wzrost w dochodach województwa. Ale jeżeli ten wzrost w dochodach województwa, pozwolę sobie sięgnąć tutaj do moich analiz, jeżeli w roku 2018 wpływy z CIT-ów i PIT-ów to jest 141 mln, to proszę zauważyć, że procentowo to jest, jeżeli chodzi o administrację, 19% to udział kosztów administracji, a z CIT-ów i PIT-ów to jest 40 w dochodach, więc łatwo sobie wyobrazić jaka skala jest wydatków, jeżeli chodzi o administrację. I to jest rzecz, która jest bardzo istotna, a mianowicie często skupiamy się na tych informacjach, które oczywiście zdajemy sobie sprawę, jakiej wielkości mamy budżet, wiemy, jakie są potrzeby województwa, wszyscy kładziemy nacisk na to, co się dzieje w naszych małych ojczyznach. I oczywiście wszyscy też wiemy, że każda złotówka włożona na drogi to jest rozwój gospodarczy, wszyscy wiemy też jak bardzo chcemy zatrzymać młodzież w naszym województwie. Wszyscy wiemy, co to znaczy demografia, zdrowie. Wiemy co to znaczy, zwłaszcza mając na uwadze region, charakter turystyczny, brak ścieżek rowerowych, wszyscy to wiemy, ale proszę zwrócić uwagę na stan zadłużenia województwa, bo przy tym całym pijarze, którym jesteśmy non stop karmieni niemalże, proszę zwrócić uwagę, w jaki sposób na przestrzeni tych lat, wygląda stan naszego zadłużenia. I proszę Państwa w 2013 r. to było ponad 191 mln ponad, w 2014 – 172, w 2015 ponad 170 i jesteśmy w roku 2018 – stan zadłużenia, przy tym wielkim pijarze i rozwoju naszego województwa, to jest niemalże 177 mln. Jak to się ma do tego

rozwoju, do tego wzrostu dochodów z podatków PIT i CIT, do rozwoju gospodarczego, do tych wszystkich pieniędzy, do których państwo kreujecie politykę i bierzecie za to odpowiedzialność, jak to się ma do stanu zadłużenia. Oprócz tego warto zwrócić uwagę na kwoty związane z obsługą zadłużenia i proszę bardzo w 2013 r. to jest ponad 9 mln, w 2014 prawie 8 itd. i w 2018 r. mamy ponad 6, to jest rok roczne obciążanie kwestią obsługi zadłużenia. I teraz stopień zadłużenia w relacji do dochodów, proszę Państwa, z pewnością macie fachowców, od wielu lat zajmujecie się samorządem, myślę, że zdajecie sobie sprawę, jaki jest stopień zadłużenia w relacji do dochodów. Często słyszymy, że Państwo z opozycji wszystko krytykujecie – nieprawda, proszę wreszcie zrozumieć, że wynika z tego troska, bo my w tym województwie mieszkamy. Wszyscy pewnie medialnie słyszeliście, że jesteśmy Stanami Zjednoczonymi Polski, proszę Państwa, nie wiem jak to potraktować, nie czuję się, wiem, że są stany pod Nową Solą, ale żebyśmy byli Stanami Zjednoczonymi Polski to jest już daleko idąca sugestia. I proszę Państwa, stopień zadłużenia w relacji do dochodów, wystarczy spojrzeć na rok 2018 to jest ponad 41%. I ten pijar województwa, bo zaczynam od czegoś takiego jak marka, z czego jesteśmy znani. Oczywiście nie jesteśmy totalną opozycją, wielokrotnie to powtarzamy. Korzystamy z lotniska w Babimoście, rok 2018, to jest kwota, którą Państwo widziecie przeznaczona na kampanię reklamową, związaną z promocją województwa lubuskiego, realizowaną przez Polskie Linie Lotnicze LOT, ale proszę zauważyć, że jest także dokument strategiczny, jesteśmy w II etapie tego dokumentu i to są lata 2017-2026, kiedy powinno zostać odprawionych między 320 a 470 tys. pasażerów. To są Państwa dane, które są Państwu znane, bardzo wiele osób z nas korzysta z tego lotniska i chcemy, żeby ono się rozwijało, tylko czy cały czas polityka prowadzona względem lotniska i zaangażowanie zarządu w rozwój tego lotniska jest adekwatne do strategii zapisanej. I oczywiście wspomniane dzisiaj misje – słyszymy, że podbijamy Europę, Amerykę i Azję, że przedsiębiorcy jadą. Proszę Państwa, nie sztuka zaprosić 5 czy 10 przedsiębiorców, my braliśmy w tym już udział, pytam, jakie misje gospodarce mają przełożenie na rozwój tego województwa. Słyszymy o tych tysiącach. Proszę Państwa Radnych, którzy uczestniczyli w misji do Chin – to że Państwo godnie reprezentowaliście województwo nie wątpię, ale czy myślicie, że inne osoby mniej godnie będą je reprezentowały? Na czym polegało Państwa zadanie? Chcę usłyszeć o efektach, bo Państwo pojechaliście tam jako samorządowcy. A tak, żeby złapać dystans, ponieważ nie byłam na ostatniej sesji, to proszę Państwa mamy nagrodę dziennikarską. Nagrodę dziennikarską otrzymała Pani Maja Sałwacka – dziennikarka, redaktorka zielonogórskiej wyborczej, to jest taka nagroda – samorząd lubuski w mediach. I proszę Państwa w tym artykule jest mowa o polexicie, jak to wygląda na granicy. W podtekście pod głównym tytułem jest taki zapis: „w naszej wsi nikt nie zagłasuje na PiS, chyba by oszaleli”. Proszę Państwa, proszę sprawdzić, bo ja z ciekawości sprawdziłam sobie wyniki wyborów:

lista nr 3 Koalicyjny Komitet Wyborczy Koalicja Europejska PO, PSL, SLD, Zieloni – 53 głosy, Prawo i Sprawiedliwość – 83 głosy. Chcę powiedzieć Państwu o pewnej rzeczywistości. Ten pijar, który Państwo uprawiacie ma krótką ławkę i po prostu ludzie wiedzą. I jeszcze jedna sprawa, bo mówimy o tym, jak zatrzymujemy młodzież, o czymś powiem jeszcze jednym, bo przecież mówiliśmy o raporcie. W tym raporcie jest diagnoza, że młodzież ucieka z województwa lubuskiego, bo demografia. To o tym dzisiaj mówiliśmy, żeby zanalizować sytuację tej młodzieży, dlaczego oni uciekają, tylko z powodu demografii? To, że jest prawie 50% spadek liczby studentów to się dzieje od wczoraj, czy od roku, czy od wielu lat? Może by tak przyjąć szerszą perspektywę? Jest Program Młodzi On-Life i to proszę Państwa była komisja doraźna ds. młodzieży, już jej nie ma, ale został w ramach tego programu Młodzi On-Life przedstawiony budżet inicjatyw obywatelskich. Był 1 milion, teraz jest 920 tys., ale pytałam w swoich interpelacjach, czy Państwo analizujecie to, dlaczego jest taki spadek zainteresowania tym konkursem? Odpowiedź jest taka, że przedtem to były grupy nieformalne, teraz są stowarzyszenia itd., ale do mnie zwróciła się grupa młodzieży i powiedziała mi tak: Pani Radna chętnie byśmy wzięli w tym udział, ale proszę sobie wyobrazić, że w warunkach tego konkursu, w kryteriach, chociaż Pani Marszałek chce aktywizować młodzież i słyszeliśmy jak mówiła słowa papieża Franciszka: młodzi wstańcie z kanapy, zostawcie swój ślad, w tym konkursie, Pani Marszałek, w warunkach jest zapis, że nie mogą brać udziału w tym konkursie stowarzyszenia, czy młodzież, które działają w ramach konkursów związanych z religią, to jest ten myk, skoro papież Franciszek, to dlaczego nie religia Pani Marszałek? Dziękuję bardzo.

Przedstawiona informacja stanowi załącznik nr 45 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. O głos prosiła Pani Anna Chinalska.

Członek Klubu Radnych Polskiego Stronnictwa Ludowego Anna Chinalska: Szanowna Pani Przewodnicząca, Pani Marszałek, Szanowni Goście, co roku dokonujemy oceny wykonania budżetu za poprzedni rok, tak więc dziś oceniamy prawidłowość wykonania działań finansowych Zarządu Województwa Lubuskiego za 2018 r. Członkowie Klubu Polskiego Stronnictwa Ludowego zapoznali się z uchwałą Zarządu Województwa w sprawie sprawozdania rocznego z wykonania budżetu, informacją o stanie mienia, opinią Komisji Rewizyjnej Sejmiku Województwa Lubuskiego, sprawozdaniem niezależnego biegłego rewidenta oraz opinią Regionalnej Izby Obrachunkowej. W wyniku analizy sprawozdania rocznego z wykonania budżetu województwa lubuskiego za 2018 r. pod kątem: celowości

wydatków, gospodarności i prawidłowości realizacji uchwał związanych z budżetem, stwierdzamy że budżet ten był zrealizowany prawidłowo. Plan dochodów został zrealizowany w wysokości ok. 98%. Zamknął się on kwotą 428 mln zł. Wydatki były natomiast na poziomie ok. 453 mln i deficyt wyniósł ok. 25 mln. Została zachowana równowaga dochodów i wydatków zgodnie z ustawą o finansach publicznych. Dochody, jak słyszeliśmy ze sprawozdania to głównie udział w podatkach PIT i CIT. Najwyższe wydatki poniesiono w dziale transport i łączność, na łączną kwotę 220 mln zł, były to głównie wydatki na: przewozy kolejowe – 52 mln zł i inwestycje drogowe w województwie lubuskim pochłonęły dużą kwotę 142 mln zł. Inwestycje w tym dziale są bardzo właściwe, patrząc na wygodę i bezpieczeństwo podróżnych, choć tu ciągle odczuwamy niedosyt, z uwagi na zły stan techniczny jeszcze wielu dróg wojewódzkich, choćby niezbędne jest w tym dziale dalsze zwiększanie dostępności komunikacyjnej regionów oddalonych od centrum naszego województwa, np. przez uruchamianie nowych linii szynobusów. Klub Radnych Polskiego Stronnictwa Ludowego pozytywnie ocenia nakłady na profilaktykę zdrowotną i ochronę zdrowia w 2018 r. Wydatki te wyniosły bowiem ponad 30 mln zł, to bardzo cieszy, że nasze szpitale ciągle się rozbudowują, rozwijają i poprawiają standard świadczonych usług zdrowotnych. Takie sztanदारowe inwestycje jak ośrodek radioterapii, baza pogotowia lotniczego ratunkowego, pracownia leku cytostatycznego w Gorzowie, czy też otwarcie nowoczesnej stacji dializ i budowa Centrum Zdrowia Matki i Dziecka w Zielonej Górze, i oczywiście wiele innych. Poprzez uruchomienie środków w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, następuje aktywizacja tych miejsc, w różnej formie tworzone są nowe miejsca pracy, nowe grupy producenckie, następuje też odnowa i rozwój wsi w zakresie infrastruktury technicznej. W 2018 r. po raz pierwszy uruchomiono budżet inicjatyw obywatelskich dla seniorów, który sprawdził się i jest kontynuowany w roku bieżącym, co nas bardzo cieszy. Może tak króciutko, że wydatki na wynagrodzenia pracowników, co tutaj postawiono jako zarzut, że są zbyt wysokie – już dziś, dodam, że odczuwamy w samorządach gminnych i powiatowych brak wykwalifikowanych kadr pracowniczych w administracji. Trzeba zapłacić godnie, bo dziś przy tym rynku pracownika jest taki syndrom średniej płacy i powinniśmy płacić dobrze, bo pracownicy urzędu marszałkowskiego odejdą, a zadań w związku z administrowaniem naszym województwem jest bardzo dużo. Zdajemy sobie sprawę, że realizacja niektórych założeń zawartych w budżecie na 2018 r. była zadaniem niezwykle trudnym i wymagała dokonania zmian, które nie odbyły się często bez naszej ostrej dyskusji. Rok 2018 był rokiem rozwoju województwa lubuskiego, rokiem nasyconym obywatelskością. Klub Radnych Polskiego Stronnictwa Ludowego będzie głosował za udzieleniem absolutorium Zarządowi Województwa Lubuskiego za 2018 r.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę Pan Waław Maciuszonek.

Członek Klubu Radnych Bezpartyjni Samorządowcy Waław Jan Maciuszonek: Pani Przewodnicząca, Szanowni Radni, po tym wystąpieniu naszej miłej koleżanki, gdzie wszystko miodem i winem płynie, to teraz nie wiem, co powiedzieć. Odnosząc się tak na początku do wypowiedzi naszej koleżanki z Klubu PiS, to nie wiem, czy stan zadłużenia to jest dobrze, czy źle, bo w końcu musimy coś realizować, są środki unijne, na pewno to nie jest dyskusja czy to dobrze, czy źle. Myślę, że ci, którzy dużo robią i nie zadłużają się też nie robią źle. Natomiast chciałbym zwrócić uwagę na te najważniejsze rzeczy, które od lat są tematem tabu, czy tematem ciężkim, których nikt nie chce ruszyć, mówię chociażby o Drzonkowie. Mam nadzieję, że nowy wicemarszałek z energią, którą widać nada do tego Drzonkowa kierunek. Do tej pory się nic nie dzieje i sami wiemy, że to tak trochę bez steru. Jeżeli nie będziemy nad takim czymś dyskutować to nie możemy za to brać odpowiedzialności też co się dzieje tutaj w województwie. Też już wcześniej składałem interpelacje, jeśli chodzi o komunikację, nie chwalmy się ile wydajemy, wydawać jest prosto, ale czy to dobrze funkcjonuje, nie dyskutujemy. Ponoć to nie jest temat na Komisję Budżetu, specjalnie nie będę się zapisywał na Komisję Gospodarki, bo ponoć tam była dyskusja, a nic z tego nie wynika. Kolejne lata, wydajemy mnóstwo pieniędzy, a ja bym chciał, żeby ktoś powiedział: kolego Maciuszonek nie masz racji, jest dobrze, ale ja mam wątpliwości czy jest dobrze. Podobnie Babimost, coś się zmieniło tylko, że myślę, że to nie jest jeszcze przełom, być może te czartery do Turcji, ale my mówimy jeszcze o roku 2018. Ktoś jest biedny i ma 50,00 zł i swój majątek pomnoży o 100% dalej będzie biedny, to się nie zmieni, to nie jest przełom moim zdaniem. Koleżanka z PiS-u mówiła o środkach na promocję, niektórzy mówią, że jestem złośliwy, ale to tak trochę kocioł garnkowi przygaduje, bo po tej drugiej stronie tych pieniędzy, może nie wojewódzkich, na promocję też idzie dużo. Na pewno tutaj za dużo, nie chcę jeszcze przewidywać, chociaż mamy kolejne wybory. Uważam, że pod tym kątem środki są marnowane. Dzisiaj dużo mówiliśmy o szpitalach, ja bym tylko zwrócił uwagę, akurat nie mogłem być na ostatniej Komisji Budżetu, ale nie podoba mi się i nie akceptuję, choć na dzisiaj też nie powiem, jakie mam rozwiązanie, finansowanie szpitali w ten sposób – w formie dotacji. Myślę, że można znaleźć lepsze rozwiązanie, zwłaszcza w przypadku szpitala zielonogórskiego, bo Gorzów mamy 100%, ale w przypadku zielonogórskiego szpitala, gdzie ja nie mogę usłyszeć, kto za ten szpital odpowiada, bo przepychanka była na ostatniej sesji, kto wybrał prezesa, bo jeżeli nikt się do tego nie przyznaje, chyba, że jest za co się wstydić, bo jeżeli nie mamy za co się wstydić. Ja nie jestem też za formą konkursu, bo i tak wygra ten, kto ma wygrać, a zdejmowanie odpowiedzialności, bo to komisja konkursowa... Pani Marszałek można to powiedzieć,

kto podjął taką decyzję, jeżeli prezes się sprawdza, jeżeli się nie sprawdza to może trzeba się wstydzić. Podczas naszej wcześniejszej debaty o stanie województwa, w zasadzie Pani Marszałek przyznała, że z tą naszą innowacją jest kiepsko, moim zdaniem to dość późno, bo czas ucieka szybko. Tak samo, jeśli chodzi o szkoły wyższe, ja dzisiaj nie podobam recepty na to, co zmienić, żeby było lepiej, ale też z drugiej strony nie chcę mieć takiej gorzkiej satysfakcji tak jak mam dzisiaj, kiedy 20 lat temu mówiłem, że to nie działa. To było akurat wtedy, kiedy łączyły się nasze uczelnie. Nie dawno mieliśmy takie spotkanie jako Rada Regionu, że nie mamy już kogo kształcić. Dzisiaj jest płacz na uczelniach. Nie o to chodzi, by dokładać pieniądze, ale żeby jakość szkolenia była właściwa, kiedy mówię 20 lat temu ja i inni przedsiębiorcy mówili, o co chodzi, jak kształcić, my potrzebujemy ludzi otwartych, którzy potrafią sobie poradzić na rynku, którzy chcą coś zrobić. To jest istotne jak to zrobić, nie chcę tego krytykować, bo może dzisiaj też bym nie wiedział, ale jest to problem. Jeśli chodzi o misje, mimo jakiś tam uwag, nie powiem, żeby ich nie robić, to zawsze, gdzieś tam przynosi swój efekt, może nie zawsze będzie widoczny we wskaźnikach, ale to też jest jakaś tam realna pomoc dla przedsiębiorców, bo skoro zapłacą tam jakieś 15% i mogą skorzystać z jakiś tam targów, ale to też nie może być tak, że to niektórzy jadą na wycieczkę. Z doświadczenia wiem, że niektórzy tam zakwalifikowani, nie mają szans, żeby jakiś tam biznes tworzyć, to też tak nie powinno być. Z własnych doświadczeń wiem, że to ani wycieczka, ani misja, bo to szkoda czasu. Trzeba to dobrze zorganizować i na pewno nie rezygnować, bo to na pewno nie ma sensu. Myślę, że generalnie niewiele by brakowało, żebyśmy my jako Bezpartyjni poparli to absolutorium, ale niestety, jeżeli nie chcecie z nami dyskutować, jeżeli tak dalej będzie, to musimy być przeciw. Jeżeli cokolwiek krytykujemy to nie po to, żeby coś wytknąć, tylko po to żeby rozwiązywać problemy, rozmawiać merytorycznie, może nie zawsze mamy rację. Jeżeli nie ma dyskusji to z wielkim żalem musimy głosować przeciwko. Mam nadzieję, że to ostatni raz. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Proszę o zabranie głosu Pana Sebastiana Ciemnoczołowskiego.

Przewodniczący Klubu Radnych Platforma.Nowoczesna Koalicja Obywatelska Sebastian Sylwester Ciemnoczołowski: Pani Przewodnicząca, Pani Marszałek, Wysoki Zarządzie, Szanowni Radni, można by po raz kolejny przytaczać wszystkie liczby budżetowe, które zostały zaprezentowane za 2018 r., choć Państwo pewnie je doskonale znacie, ale budżet generalnie w takim krótkim okresie czasu jest pewną emanacją strategii Zarządu, którą trzeba w szerszym kontekście zawsze usytuować. I tak samo ten budżet ma swoje konsekwencje związane z decyzjami Zarządu tego i poprzednich z lat ubiegłych. To nie tylko dotyczy zadań inwestycyjnych, to nie tylko dotyczy środków unijnych, ale pewnej

takiej strategicznej misji, która jest zawarta w różnych strategicznych dokumentach. Mówiliśmy dzisiaj o tym bardzo dużo i chyba nie ma sensu tego powielać, dyskusja była bardzo szeroka przy okazji przedstawiania raportu. Natomiast, w sumie nie miało to być częścią mojego wystąpienia, bo nie raz lepiej mówić o faktach i o liczbach, a jeżeli mamy mówić o nich prawdziwie to nie wprowadzajmy w błąd. Powiem tak za kolegą Wackiem Maciuszonkiem, bo prosił, żeby mu tak powiedzieć: kolego nie masz racji, a przede wszystkim racji nie ma Pani Radna Małgorzata, która zaczęła swoją wypowiedź od tego, że dochody budżetu województwa się zmniejszają, niezależnie od decyzji rządu, która część tych dochodów województwu lubuskiemu zabrała, po prostu zabrała. I to są fakty, to nie jest propaganda, to po pierwsze. Po drugie, jak Pani analizuje budżet to bym prosił, żeby zdobyć taką bardzo podstawową wiedzę, że w ramach budżetu województwa nie ma środków unijnych, tam nie ma środków z Regionalnego Programu Operacyjnego, natomiast są pochodne wdrażania tego programu. Proszę sobie to sprawdzić, proszę zapamiętać, proszę posłuchać, co mówiła Pani Marszałek i Zarząd o liczbach, o wykorzystaniu środków unijnych w województwie, jakie to są liczby i jak ma się to do tych liczb budżetowych. To jest taka dosyć podstawowa wiedza. Natomiast te wydatki na własne szczególnie projekty, czy to na drogi, czy na szpitale, gdzie urząd marszałkowski musi generować swoje pieniądze na wkłady własne, powoduje często, że mamy większy deficyt. Tylko, Szanowni Państwo, jak mamy rozwijać region, jak mamy skutecznie wykorzystywać środki zewnętrzne, które w niespotykanej skali wjechały do naszego województwa, nie dokładając się do nich, to jest niemożliwe. Pani mówiła o zadłużeniu województwa, moim zdaniem każdy samorząd jest dzisiaj zadłużony i to zadłużenia na różnego rodzaju szczeblach samorządu są wyraźne, z tego chociażby powodu, że każdy z samorządów chce wykorzystać tę historyczną szansę, którą mu dano, czyli wykorzystać środki zewnętrzne, które powtórzę spłynęły w ogromnej ilości do nas, a po drugie my je dobrze wykorzystujemy. Dzięki temu mamy drogi, dobrą kolej, dobrą infrastrukturę światłowodową, dobrą infrastrukturę w ochronie zdrowia. To nie jest za darmo. Chciałbym zadać może inne pytanie, jak w tej chwili wygląda deficyt państwa polskiego, bo nie wiem jak spłacicie te wszystkie pieniądze, które rozdajecie „od czapy”. Co do propagandy, to przepraszam bardzo, to ja nie wiem, jak miałbym porównywać środki, nawet proporcjonalnie do ilości mieszkańców w Polsce, a to co jest w województwie, żeby dać telewizji polskiej 1,3 mld zł na tanią propagandę, to właśnie jest propaganda, nie mówiłbym o tym, to nie ma związku z budżetem, ale jeżeli Państwo posługujecie się bezczelnie takimi porównaniami to za każdym razem będziemy wam to przypominać, jak zadłużacie kraj i jaką tanią propagandę w telewizji pisowskiej realizujecie.

Radny Województwa Lubuskiego Marek Tomasz Surmacz: Pani Przewodnicząca, proszę przywołać Pana Radnego do rzeczy.

Przewodniczący Klubu Radnych Platforma.Nowoczesna Koalicja Obywatelska Sebastian Sylwester Ciemnoczołowski: Wracają do rzeczy, chociaż to też było do rzeczy, jak Państwo z tamtej strony, po pierwsze posługujecie się nieprawdziwą informacją i w ogóle nie mówicie do rzeczy, o nagrodzie dziennikarskiej w kontekście budżetu, nie przesadzajcie. Kolejna rzecz, nie wiem, czy Państwo zauważyliście, ale mimo, że deficytu, który w tym budżecie jest przecież mniejszy niż był planowany, obsługa, co pokazała Pani Gośniowska-Kola, jest tańsza niż w latach poprzednich. Moim zdaniem to zadłużenie jest na stabilnym poziomie, a nawet spadało, nie wiem czy Państwo zauważyliście. Co roku zaciągamy mniejsze zobowiązania z tego tytułu. Ja rozumiem, że można statystykę uprawiać dowolnie i czytać sobie liczby, i je interpretować jak się tylko chce, ale róbmy to z jakimś przyzwoitym umiarem. Lotnisko, bo też ten temat został poruszony, najłatwiej zlikwidować. Jest z nami Pan Marszałek Fedko, Pan Marszałek Jabłoński, którzy pamiętają i ja też trochę pamiętam boje o utrzymanie tego lotniska i o spore pieniądze, które tam zainwestowaliśmy, bo to też się wiąże z rozwojem gospodarczym. Nawet jeżeli te przewozy nie są takie, jak byśmy chcieli, jeżeli Państwo krytykujecie i nie wiążecie tego z rozwojem regionu, to proszę o jakąś alternatywną propozycję, bo można powiedzieć, że tak naprawdę wasza ocena tego budżetu nie jest obiektywna, polega na tym, żeby dowalić. Jak jest lotnisko to lotnisko, może jakiś artykuł w gazecie się komuś nie spodobał, to jest propaganda sukcesu. A może zacznijcie patrzeć na rozwój tego regionu w sposób uczciwy, zobaczcie ile się udało zrobić także w 2018 r. O misjach gospodarczych już mi się nie chce mówić, bo jeśli ktoś tego nie rozumie, czemu one służą i w jaki sposób nie tylko pomagają przedsiębiorcom zawierać kontrakty, budować fabryki, ale budują prestiż regionu, pozwalają zdobywać wiedzę przedsiębiorcom i nam. Mówiliśmy o pewnej diagnozie, bez wiedzy nie ma dobrej diagnozy. Te misje w stosunku do efektów, jakie przynoszą – zapytajcie się i przedsiębiorców i aktywnych samorządowców, którzy potrafią zdobywać inwestycje zagraniczne – te koszty są po prostu niewspółmiernie niskie do efektów. Zresztą Departament Marki przygotował konkretne efekty takich wyjazdów, konkretne liczby i konkretne inwestycje, czy kontrakty, które za tym poszły. Biorąc to wszystko pod uwagę, co zrobił Zarząd w 2018 r. w kontekście planów strategicznych, dokumentów strategicznych, Strategii Rozwoju Regionu, środków unijnych, które musi wdrażać, uważam, że ten budżet skroił w sposób nie tylko konstruktywny, ale też i bardzo zrównoważony. Ja się czuję bezpiecznie, wiem że stać nas na obsługę tego budżetu, mamy większe dochody z CIT-u i PIT-u, mamy paradoksalnie tańszą obsługę tego kredytu i jako klub

Szanowni Państwo, klub będzie głosował za udzieleniem absolutorium, a Zarządowi dziękuję za pracę w 2018 r.

Projekt uchwały w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Województwa Lubuskiego za 2018 rok oraz sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2018 rok stanowi załącznik nr 46 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Szanowni Państwo, wobec braku pytań i uwag uznaję, że Sejmik przyjął sprawozdania oraz informacje o stanie mienia do wiadomości. Projekt uchwały jest dostępny na serwerze dla radnych, będziemy powiem przyjmować uchwałę w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Województwa Lubuskiego za 2018 rok oraz sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2018 rok – druk nr 128/19. Poddaję pod głosowanie projekt uchwały w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Województwa Lubuskiego za 2018 rok oraz sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2018 rok – druk nr 128/19. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk.

17 radnych za, 10 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosu.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 47 do protokołu.

Uchwała Nr VIII/115/19 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Województwa Lubuskiego za 2018 rok oraz sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2018 rok stanowi załącznik nr 48 do protokołu.

Punkt 8.

Rozpatrzenie i podjęcie uchwały w sprawie udzielenia absolutorium Zarządowi Województwa Lubuskiego z tytułu wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2018 rok:

- a) wniosek Komisji Rewizyjnej Sejmiku Województwa Lubuskiego w sprawie udzielenia absolutorium Zarządowi Województwa Lubuskiego z tytułu wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2018 rok,**

- b) opinia Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze w sprawie wydania opinii o wniosku Komisji Rewizyjnej Sejmiku Województwa Lubuskiego o udzielenie Zarządowi Województwa Lubuskiego absolutorium z tytułu wykonania budżetu Województwa za rok 2018,
- c) dyskusja,
- d) podjęcie uchwały w sprawie udzielenia absolutorium Zarządowi Województwa Lubuskiego z tytułu wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2018 rok – druk nr 129/19.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Szanowni Państwo, o przedstawienie wniosku Komisji Rewizyjnej Sejmiku Województwa Lubuskiego w sprawie udzielenia absolutorium Zarządowi Województwa Lubuskiego z tytułu wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2018 rok wraz z załącznikiem – opinią Komisji Rewizyjnej proszę Panią Helenę Hatkę - Przewodniczącą Komisji Rewizyjnej.

Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej Helena Hatka odczytuje wniosek komisji.

Wniosek Komisji Rewizyjnej wraz z opinią Komisji Rewizyjnej – załącznikiem do wniosku, stanowi załącznik nr 49 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Szanowni Państwo, przechodzimy do opinii Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze w sprawie wydania opinii o wniosku Komisji Rewizyjnej Sejmiku Województwa Lubuskiego o udzielenie Zarządowi Województwa Lubuskiego absolutorium z tytułu wykonania budżetu Województwa za 2018 r. O odczytanie uchwały Nr 405/2019 Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze z dnia 14 czerwca 2019 r. w sprawie wydania opinii o wniosku Komisji Rewizyjnej Sejmiku Województwa Lubuskiego o udzielenie Zarządowi Województwa Lubuskiego absolutorium z tytułu wykonania budżetu Województwa za rok 2018, proszę Pana Mirosława Marcinkiewicza – Wiceprzewodniczącego Sejmiku Województwa Lubuskiego.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz odczytuje uchwałę. Uchwała stanowi załącznik nr 50 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Szanowni

Państwo, otwieram dyskusję. Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie porządku obrad? Bardzo proszę Pan Grzegorz Potęga.

Radny Województwa Lubuskiego Grzegorz Michał Potęga: Pani Przewodnicząca, tak się stało, że w poprzednim punkcie Pani Gośniowska-Kola, kończąc wystąpienie stwierdziła, jest mi to dość bliskie, więc postanowiłem to skomentować, że stowarzyszenia religijne są dyskryminowane w konkursie Młodzi On-Life, co jest oczywiście absolutną nieprawdą i zaraz to udowodnię. Oczywiście konkurs jest obwarowany pewnymi kategoriami i tutaj mamy w punkcie 11: dotacja w szczególności nie może być przeznaczona na działalność polityczną i religijną, ale w rozstrzygnięciu konkursu możemy znaleźć takie stowarzyszenia, organizacje, które otrzymały wsparcie: Stowarzyszenie św. Eugeniusza de Mazenoda z Gorzowa Wlkp. – 10 tys. zł, np. mamy Stowarzyszenie Rodzin Świebodzińskich „Ars Familia” ze Świebodzina – 9,5 tys. zł, np. Caritas Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej w Zielonej Górze – 10 tys. zł. Już nie mówię o pełnym pakiecie chorągwi ziemi lubuskiej ZHP z różnych miast. Także prosiłbym, żeby naprawdę ważyć słowa i nie mówić takich rzeczy, które mają duże znaczenie dla wielu ludzi.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. O głos prosi Pani Marszałek Elżbieta Anna Polak.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Bardzo dziękuję. Szanowni Radni, proszę Państwa, chciałabym się odnieść do wystąpień klubowych, dotyczących wykonania budżetu. I tak Pani Radna, Przewodnicząca Klubu Radnych PiS, w swoim wystąpieniu przedstawiła dane statystyczne można powiedzieć, liczby, jednak prezentacja i analiza budżetu wymaga umiejętności czytania ze zrozumieniem. Ja wcześniej mówiłam już o tych samych liczbach i tłumaczyłam, dlaczego naszego dochody i wydatki spadły od 2015 r. Zmniejszenie zarówno dochodów jak i wydatków jest wprost proporcjonalne do odbierania kompetencji i zadań przez rząd PiS-u. Niestety słusznie Przewodniczący Klubu Platformy nazwał tę prezentację hipokryzją, ponieważ 460 mln utraciliśmy z naszych dochodów i te środki były wpisane do Wieloletniego Planu Finansowego i do Wieloletniego Planu Inwestycyjnego. Były wynegocjowane z Banku Gospodarstwa Krajowego i bardzo bym chciała, żeby pozostały, ponieważ mieliśmy przygotowaną dokumentację i realizację tych inwestycji, zdążyliśmy podpisać jedną umowę na zabezpieczenie przeciwpowodziowe Słubic na kwotę 113 mln. Zatem prezentacja i wytykanie błędów dla Zarządu, bez prezentacji wiedzy na ten temat, którą przedstawiłam, prezentując raport o stanie województwa, nie uważam, że są na miejscu, zwłaszcza, że to właśnie rząd

PiS-u odebrał nam środki finansowe i te kompetencje. Następne uwagi dotyczące wykonania budżetu, dotyczące wzrostu zadań i kosztów administracji też wymagają komentarza, a w części opisowej, nie tylko liczbowej, bo budżet należy czytać całościowo, nie tylko część liczbową, ale też opisową, wyraźnie pokazujemy jakie inwestycje w tym czasie są realizowane. W ramach administracji jest realizowany duży projekt w zakresie termomodernizacji i również w kosztach administracji te środki się znajdują: wymiana sprzętu komputerowego, systemów, oprogramowania, wymiana agregatora, ja o tym mówiłam. Także nie tylko same liczby mówią, w jaki sposób jest budżet zrealizowany. Również bardzo ważna jest ta część opisowa. Stan zadłużenia, który został poddany takiej krytyce, też wymaga wyjaśnienia i szerokiego komentarza, ponieważ nie zaciągamy kredytów na zadania bieżące, są to zadania inwestycyjne. Jak również, uważam, że to też jest bardzo nierozważne, artykułowanie w tak mocny sposób i zaakcentowanie tego stanu zadłużenia, w sytuacji, gdy to właśnie PiS przyczynił się do takiego zadłużenia województwa, emitując obligacje w kwocie ponad 80 mln zł. Czyli na ten stan 176 mln to właśnie Pani Radna Płonka wniosowała o takie zadłużenie województwa, emitując obligacje, którymi spłacono część zadłużenia szpitala. My nie zadłużaliśmy naszego województwa, żeby oddłużyć jednostki ochrony zdrowia, pozyskiwaliśmy dotację z rządu Platformy Obywatelskiej i PSL-u. Natomiast ten stan zadłużenia odziedziczyliśmy po Państwa działaniach. W 2008 roku, ale to wchodzi w zadłużenie, to jest właśnie ten stan. To nie jest propaganda, to są fakty, biorę odpowiedzialność za słowa, które wypowiadam. Gdyby nie to, że tak silnie Pani akcentowała, dlatego wyjaśniam, co wchodzi w stan zadłużenia. Stan zadłużenia 176 mln, w ten stan wchodzi wyemitowane obligacje, które najbardziej obciążają również budżet w części dotyczącej obsługi zadłużenia, bo są bardzo drogie, droższe niż kredyty.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Przepraszam Panie Radny Surmacz, ja nie udzieliłam Panu głosu. Głos ma Pani Elżbieta Polak.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Kolejny atak na realizację budżetu dotyczy rozwoju portu lotniczego. Są to również uwagi bardzo nietrafione, ponieważ port lotniczy, może Państwo nie wiecie, ale prowadzimy wspólnie ze spółką rządową, a rządzi PiS w tym kraju w tej chwili. I wspólnie realizujemy zadanie, dotyczące rozwoju portu lotniczego. Za zarządzenie portem lotniczym odpowiada spółka Skarbu Państwa. My natomiast, jako samorząd wojewódzki, odpowiadamy za organizację połączeń lotniczych. Myślę, że realizujemy to skutecznie i dobrze, zwiększa się liczba pasażerów, mamy coraz bogatszą siatkę połączeń. Natomiast niestety spółka „Porty Lotnicze” Skarbu Państwa nie zbudowała jeszcze terminala odlotów, jest on w planie inwestycyjnym, z czego się bardzo

cieszymy, ale trzeba oceniać tę sytuację sprawiedliwie. Jeżeli chodzi o promocję, już nie będę powtarzać tego, co powiedział Radny Ciemnoczołowski, nie wydajemy miliardów na promocję, tak jak to robi rząd PiS-u, nie finansujemy też instytucji religijnych i nie będziemy finansować ani telewizji, ani Radia Ojca Rydyka, także na pewno tych uwag nie weźmiemy do realizacji. Natomiast, jeśli chodzi o nagrodę dziennikarską to niezależna kapituła oceniała, nie Zarząd Województwa, kto dostanie nagrodę dziennikarską, więc więcej nie będę komentować. Jeżeli chodzi o wystąpienie Radnego Maciuszonka, to faktycznie wypada mi powiedzieć te słowa, na które zwrócił uwagę kolega radny: kolego Maciuszonek nie masz racji, ponieważ ośrodek w Drzonkowie ma ster i realizuje konsekwentnie swój plan rozwoju, dzięki temu stał się jednym z głównych ośrodków pięcioboju nowoczesnego w Europie, nie tylko w Polsce. Zapraszam na zawody, nie tylko rangi krajowej, ale również światowej. Odbývają się tam Mistrzostwa Świata w Pięcioboju Nowoczesnym. Jeżeli chodzi o finansowanie szpitali, to myślę, że to bardzo dobra uwaga Radnego Maciuszonka, dotycząca dotacji dla naszych szpitali. Myśleliśmy o tym, żeby zwiększać kapitał zakładowy naszych spółek, nie współfinansować inwestycji, ale podnosić wartość kapitału. W przypadku szpitala w Zielonej Górze niestety nie jest to możliwe, bo 51% ma uniwersytet, który nie jest w stanie zrównoważyć kapitału, dlatego są to dotacje, ale uwaga jest jak najbardziej celna. Gdyby były kontrakty wyższe, gdyby składka na ochronę zdrowia była w końcu wyższa niż 6,5% od lat taka sama – myślę, że wtedy nasze dotacje byłyby zbędne, a nasze środki moglibyśmy skierować na profilaktykę, na badania i realizować programy prozdrowotne, chociażby wychowywać przez sport, byłoby to tańsze, ale niestety wciąż nie możemy doprosić się zwiększenia składki na ochronę zdrowia i udziału w budżecie państwa na Narodowy Fundusz Zdrowia, bo naprawdę są potrzebne większe środki. Nigdy nie mieliśmy tak złej dostępności do lekarzy jak obecnie. Jeżeli chodzi o finansowanie innowacji i uczelni wyższych, celem naszych dotacji, które mamy w 2018 r., bo odnoszę się tylko do wykonania budżetu, jest chęć zainteresowania młodzieży nowopowstałymi kierunkami. Myślę, że jest to dobra pozycja w budżecie, która przyczynia się do zatrzymania młodzieży, bo zarówno na rehabilitacji, dietetyce, jak i na kierunku lekarskim wyraźnie widać olbrzymie zainteresowanie i to są dobrze wydane środki finansowe. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Mamy zgłoszenie Pana Kazimierza Łatwińskiego. Bardzo proszę Panie Kazimierzu.

Radny Województwa Lubuskiego Kazimierz Łatwiński: Muszę się odnieść do słów Pani Marszałek, która zamiast zabiegać o rozwój portu lotniczego i doceniać zaangażowanie spółki państwowej „Porty Lotnicze”, atakuje tę spółkę. Chciałem przypomnieć Pani Marszałek, że pod koniec rządów Platformy

Obywatelskiej w latach 2014-2015 ta sama spółka rządzona przez Platformę, chciała w ogóle się wycofać. Wtedy już się mówiło się oficjalnie, że ta państwowa spółka dopłaca rocznie ponad 5 mln zł. Nie jestem upoważniony, żeby podawać w jakim zakresie Port Lotniczy w Zielonej Górze jest obecnie dotowany przez państwową spółkę, w obecnych warunkach, ale nieoficjalnie się mówi, że jest to kwota większa niż zaangażowanie finansowe województwa lubuskiego. I teraz pytam, o co Zarządowi Województwa chodzi bardziej, czy o rozwój portu lotniczego, docenienie tego, że jest teraz inna polityka państwowa, która widzi pewną przyszłość strategiczną dla Portu Lotniczego Zielona Góra/Babimost, czy też o doraźną walkę za każdym razem z PiS-em, czy rządem PiS-u? Bo mam wrażenie, że zostawiła już Pani port lotniczy w tej swojej wypowiedzi, a najważniejsze jest „walić” w PiS. Trzeba to doceniać, bo Państwo przedstawicie się jako podmiot, który staje się niekompatybilny z rządzącymi w państwie, z tymi, którzy w trosce, również o mieszkańców województwa lubuskiego, dotują corocznie ten port lotniczy kwotami większymi niż województwo lubuskie. Jak byłem na kongresie w Katowicach, właśnie za rządów Platformy, pytałem, czy narodowy przewoźnik, czyli LOT nie mógłby latać do Babimostu, bo wtedy nikt nie chciał latać do Babimostu, to mnie pouczono na panelu dyskusyjnym, że nie ma teraz narodowego przewoźnika, że teraz decyduje niewidzialna ręka rynku i to jest podejście, jakie było za Platformy i podejście jakie jest teraz. Gdyby Pani Marszałek i Zarząd Województwa dbali o port lotniczy, to docenialiby to zaangażowanie, ale tu przeważają emocje, krótkotrwała perspektywa, „walić” w rząd PiS-u, nieważne, że to jest ważny partner, który wspiera ten port lotniczy. Tak się nie współpracuje, tak się nie szanuje partnerów, którzy naprawdę angażują się w ten port lotniczy, a jest dużo rzeczy, które są jeszcze do zrobienia, np. realizacja ilości pasażerów i przewoźników, zgodnie z założoną przez województwo strategią.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Pan Waclaw Maciuszonek.

Radny Województwa Lubuskiego Waclaw Jan Maciuszonek: Króciutko, tylko dwa zdania. Pani Marszałek, mimo wszystko pozostanę przy swoim, jeśli chodzi o Drzonków. Chodzi o dyskusję – albo ja Panią przekonam, albo Pani mnie, to wtedy zmienię zdanie i publicznie „odszczękam”, a na dzień dzisiejszy pozostanę przy swoim. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Pani Marszałek Elżbieta Anna Polak.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Kilka słów ad vocem do Pana Kazimierza Łatwińskiego: właśnie o to mi chodziło, że my wspólnie realizujemy to zadanie – rozwój portu lotniczego, a Pana koleżanka z klubu krytykowała nas za zadania realizowane w ramach portu lotniczego.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Mamy zgłoszenie jeszcze, Pani Małgorzata Gośniowska-Kola, bardzo proszę.

Radna Województwa Lubuskiego Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola: Pani Marszałek, wspominałam o tym, że większość z nas korzysta z Portu Lotniczego Babimost i bardzo sobie to cenimy, bo to jest bardzo potrzebne połączenie z Warszawą. Chodzi o sposób realizacji tej strategii związanej z portem lotniczym. I przepraszam, bo nie chciałabym, żeby to zabrzmiało jako złośliwość, ale odczytałam pod moim adresem Pani sugestię – „ze zrozumieniem”, wobec tego proszę ze spokojem Pani Marszałek.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Szanowni Państwo, nie ma już głosów w dyskusji, zatem przystępujemy do kolejnej części – podjęcie uchwały w sprawie udzielenia absolutorium Zarządowi Województwa Lubuskiego z tytułu wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2018 rok – druk nr 129/19. Szanowni Państwo, zanim podejmiemy uchwałę w sprawie udzielenia absolutorium Zarządowi Województwa Lubuskiego z tytułu wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2018 rok, odczytam treść projektu tej uchwały.

*Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak odczytuje projekt uchwały.
Projekt uchwały stanowi załącznik nr 51 do protokołu.*

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Szanowni Państwo, poddaję pod głosowanie projekt uchwały w sprawie udzielenia absolutorium Zarządowi Województwa Lubuskiego z tytułu wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2018 rok – druk nr 129/19. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk.

17 radnych za, 10 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosu.

Stwierdzam, że Sejmik Województwa Lubuskiego udzielił absolutorium Zarządowi Województwa Lubuskiego.

Szanowni Państwo, przypominam, że dzisiaj muszą się jeszcze spotkać komisje i przypomnę, że Komisja Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki w Sali 140, Komisja Gospodarki i Rozwoju Województwa w Sali 108, Komisja Budżetu i Finansów w Sali 108, Komisja Skarg, Wniosków i Petycji w Sali 140. Szanowni Państwo, jest godzina 16:03, ogłaszam przerwę do godziny 17:00. Szanowni Państwo, po przerwie przekazuję prowadzenie obrad Wiceprzewodniczącemu Panu Mirosławowi Marcinkiewiczowi. Dziękuję bardzo.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 52 do protokołu.

Uchwała Nr VIII/116/19 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie udzielenia absolutorium Zarządowi Województwa Lubuskiego z tytułu wykonania budżetu Województwa Lubuskiego za 2018 rok stanowi załącznik nr 53 do protokołu.

przerwa

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Wznawiam obrady Sejmiku. Na sali jest kworum, zaraz jeszcze dojdą radni. Kontynuujemy obrady.

Punkt 9.

Informacja o sytuacji finansowej jednostek ochrony zdrowia i podmiotów leczniczych za okres od 01.01.2019-31.03.2019.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Jest z nami Pan Tomasz Wróblewski – Dyrektor Departamentu Ochrony Zdrowia. Członkowie Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych oraz Komisji Budżetu i Finansów zapoznali się z informacjami i przyjęli je do wiadomości. Czy mają Państwo pytania do przedstawionych informacji? Proszę o zabranie głosu Panią Radną Helenę Hatkę.

Informacja o sytuacji finansowej jednostek ochrony zdrowia i podmiotów leczniczych za okres od 01.01.2019-31.03.2019 stanowi załącznik nr 54 do protokołu.

Radna Województwa Lubuskiego Helena Hatka: Panie Przewodniczący, Szanowni Państwo, zapoznałam się z tą informacją i nie kryje, że dosyć mnie zaniepokoiła w kontekście pogarszającej się sytuacji jednostek ochrony zdrowia w naszym województwie. Strata jaką łącznie wygenerowały jednostki wynosi 1 066 619,97 zł, przy czym najwyższą stratę wygenerował szpital w Ciborzu – 983 258 zł. Wprawdzie z tego materiału wynika, że ta jednostka jest w stanie z własnych pieniędzy pokryć stratę, ale jest to sytuacja wysoce niepokojąca. Po drugie, jak się analizuje finanse szpitali, które są pod nadzorem Zarządu Województwa Lubuskiego, to też widać wyraźnie, że też rosną zobowiązania wymagalne. I tu mam pytanie do Zarządu Województwa, czy ma podobny pogląd jak ja, że sytuacja jest bardzo niepokojąca i czy ma koncepcje wybrnięcia z tych kłopotów finansowych, jakie mają szpitale w naszym województwie. Sądzę, że tutaj potrzebne są działania ratunkowe.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Pozbieramy te pytania po to, żeby podsumować, Pani Radna Anna Chinalska.

Radna Województwa Lubuskiego Anna Chinalska: Dyskutowaliśmy o zadłużeniu szpitali wojewódzkich właśnie tych trzech placówek, trzech jednostek podczas obrad Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych i była mowa właśnie, że Narodowy Fundusz Zdrowia zabrał kontrakt na neurologię w szpitalu w Ciborzu. I po prostu koszty stałe w tym szpitalu zostały i szpital się teraz nie bilansuje, chociaż ma świetną bazę. Gdyby NFZ nie zabrał tego kontraktu, to z pewnością dług tego szpitala nie byłby tak wysoki. Można byłoby założyć jakieś poradnie i wykorzystać to miejsce, bo tam jest świetna baza, a na razie ta część właśnie stoi pusta. Dziękuję bardzo.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję. Czy są jeszcze jakieś pytania? Proszę wciskać przycisk, dobrze? Dziękuję.

Radny Województwa Lubuskiego Bogusław Motowidło: Ja mam pytanie do Pani Chinalskiej – jaka była przyczyna odebrania kontraktu przez Narodowy Fundusz Zdrowia w Ciborzu?

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dobrze, pytanie padło, czy jeszcze są jakieś pytania? Czy Pani Marszałek czy Pan Dyrektor Wróblewski?

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Jeżeli Pan Przewodniczący pozwoli to razem się podzielimy wiadomościami. Jeżeli chodzi o straty w szpitalach to faktycznie odnotowujemy

coraz większe, jest to skutek wprowadzenia nowego systemu finansowania ochrony zdrowia, systemu ryczałtowego, być może też szpitale adaptują się do nowej sytuacji, nie jest to jednak korzystne dla naszych jednostek. Zwłaszcza w sytuacji, gdy wciąż finansowanie określonych procedur jest na takim samym poziomie, jeżeli chodzi o np. szpitale psychiatryczne, my jesteśmy takim zagłębieniem, można powiedzieć, szpitali psychiatrycznych: Zabór, Nowy Dworek, Cibórz, Obrzyce i to powoduje trudną sytuację finansową w tych jednostkach. Do tego dochodzi to, co zauważyła Pani Radna Chinalska, odebranie części kontraktu, który pozwalał na bilansowanie się jednostki wcześniej. Nie znamy tak naprawdę przyczyny, ponieważ bardzo mocno zainwestowaliśmy w neurologię w Ciborzu, to nie tylko sprzęt wysokospecjalistyczny, tam jest zakupiony tomograf, również poprawa warunków hospitalizacji. Myślę, że tak naprawdę to zmiana polityki kontraktowania funduszu i utworzenie takiego oddziału w Świebodzinie, spowodowały utratę części naszego kontraktu w Ciborzu, gdzie w Świebodzinie w szpitalu powiatowym, nie wojewódzkim, od zera powstała neurologia i nowy kontrakt. My odpowiadamy za ochronę zdrowia, za realizację Strategii Ochrony Zdrowia, natomiast pieniądze są na leczenie po stronie narodowego funduszu i to on może dowolnie kreować tę politykę kontraktowania. Tak wygląda sprawa neurologii i sprawa kontraktowania, i też utrzymywania na tym samym poziomie kosztów wszystkich procedur jest przez nas monitorowana i sygnalizowana. My cały czas przyjmujemy stanowiska na Konwencji Marszałków w tej sprawie. Dwa konwenty w tym roku były poświęcone wyłącznie na temat ochrony zdrowia i grożącej nam zapaści, przy takim finansowaniu, co widać już w braku dostępności do świadczeń, do leczenia, wydłużające się kolejki do specjalistów, gdzie się czeka nawet latami, można powiedzieć, na realizację procedur. W lipcu, bodajże 22 lipca, mamy tu zaplanowany okrągły stół w sprawie ochrony zdrowia, z lekarzami, z izbami okręgowymi izb lekarskich, z konsultantami wojewódzkimi, naszymi prezesami i dyrektorami naszych jednostek po to, żeby nie tylko dyskutować na temat problemów, ale żeby wypracować konkretne wnioski i je skierować zarówno do strony rządowej, jak też samorządowej, bo też czujemy się współodpowiedzialni za realizację regionalnych strategii ochrony zdrowia.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję. Zgłoszenia kolejne, proszę kolejne pytania, Pan Radny Zbigniew Kościk.

Radny Województwa Lubuskiego Zbigniew Kościk: Pani Marszałek, dwie kwestie, a jak się do tego mają sprawy związane z wynagrodzeniem, szczególnie ta kwestia bulwersująca, czyli wysokości kontraktów, na ile one się zmieniają i tutaj ten aspekt wpływa na taką kondycję, a nie inną, bo przecież przechodziliśmy przez to na przełomie grudnia i stycznia, przez chirurgię w Gorzowie. A także

ta kwestia, o której ktoś dzisiaj wspomniał, że wynagrodzenia pielęgniarek są o 20% wyższe niż średnia w kraju. I druga sprawa, a teraz nawiąże do standaryzacji obsługi średniego personelu medycznego, Pani na ostatniej sesji powiedziała, że stoimy przed perspektywą ograniczania liczby łóżek w naszych dwóch szpitalach w Zielonej Górze i w Gorzowie Wielkopolskim. Czy to z kolei nie przełoży się, nie na konieczność dostosowania liczby pielęgniarek, bo to o nie przede wszystkim chodzi na poszczególnych oddziałach, tylko czy dochody z NFZ-u za świadczone usługi po prostu nam spadną? Mniej łóżek jak pomnożymy przez każdego pacjenta to dochody mogą być po prostu mniejsze.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję. Pan Radny Marek Cieślak.

Radny Województwa Lubuskiego Marek Cieślak: Szanowny Panie Przewodniczący, Pani Marszałek, Radni, na którejś z Komisji Budżetu i Finansów rozmawialiśmy o kwestii zadłużania się podmiotów leczniczych i chciałbym, żebyśmy się poważnie przymierzyli do dalszej komercjalizacji jednostek ochrony zdrowia. Dlaczego? Nie dlatego, że będzie więcej pieniędzy, ale będzie relatywnie więcej możliwości ich uzyskania, chociażby ze świadczeń prywatnych, czego szpitale publiczne robić nie mogą, stąd byłoby łatwiejsze zagospodarowanie tej powierzchni, która jest nieczynna w tej chwili, w związku ze zmianą kontraktu. Po prostu taki mój wniosek, żeby się przyjrzeć tej sprawie, temu aspektowi. Dziękuję.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję. Czy są jeszcze jakieś pytania? Ja tylko na prawie głosu powiem taką rzecz, według dostępnych dla mnie informacji: sytuacja szpitali niektórych powiatowych pogarsza się z miesiąca na miesiąc, jest to właśnie związane z wysokością i sposobem realizacji ryczałtów, stąd mnie bardzo cieszy ta informacja o okrągłym stole, poważnej dyskusji specjalistów w tej sprawie, bo chyba żyjemy w takim czasie, że najwyższa pora o tym porozmawiać i to w gronie kompetentnych ludzi. Pani Marszałek jeszcze odniesie się do zadawanych pytań.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: To, że wynagrodzenia pielęgniarek u nas są wyższe o 20% to nas bardzo cieszy, chciałabym, żeby były jeszcze wyższe. Pielęgniarki świadczą bardzo fachową pomoc, wysokospecjalistyczną, a jest przepaść pomiędzy wynagrodzeniami lekarzy a pielęgniarek. Być może wtedy będziemy mieć w zawodzie więcej pielęgniarek, jeżeli te wynagrodzenia będą satysfakcjonujące. Standardy musimy spełniać, stąd też decyzje w sprawie

ograniczenia liczby łóżek są koniecznością, ponieważ nie zakontraktujemy przy takiej liczbie pielęgniarek optymalnej dla nas liczby łóżek na danym oddziale. Taka jest standaryzacja, my dyskutujemy na ten temat, staramy się to jakoś obejść, ale jednak musimy się dostosować do przepisów. W niektórych już przypadkach mamy do czynienia z dużym ograniczeniem liczby łóżek. Monitorujemy wysokość wynagrodzeń lekarzy, każdego personelu, również niemedycznego w każdym naszym szpitalu, porównujemy, a nasi prezesi i dyrektorzy renegocjują kontrakty, stąd też czasami mamy do czynienia z taką sytuacją jak w Gorzowie na chirurgii, gdy te negocjacje są trudne, a oczekiwania bardzo wygórowane. Jednak jak ten przykład pokazuje, jest możliwość obniżenia tych wynagrodzeń, stopniowego przynajmniej obniżania. Jeżeli chodzi o komercjalizację to myślę, że już w naszym województwie sporo zrobiliśmy, mamy 4 spółki, które działają na podstawie kodeksu spółek handlowych i to są dobre przykłady. Natomiast, jeżeli chodzi o pozostałe jednostki, gdzie mamy do czynienia ze świadczeniem usług dla dzieci, to bym się jednak wstrzymała. To wymaga jednak jakiejś stabilizacji przepisów w tym zakresie, a ciągła ich zmiana, zwłaszcza w zakresie psychiatrii jest dla nas niepokojąca i nie tworzy jakiejś trwałej platformy do przekształcania jednostek. Myślę, że po prostu jest to temat otwarty. Możemy łączyć nasze jednostki i szukać w ten sposób oszczędności, poprzez tworzenie centrów zdrowia psychicznego, taki kierunek jest przygotowywany, będzie wtedy taniej, bo obniżymy koszty zarządzania. Też poprzez monitoring udało się wygospodarować środki finansowe w ramach Społeczeństwa Informacyjnego w tym drugim priorytecie, gdzie możemy skutecznie też wdrażać narzędzia inteligentnego wsparcia w zarządzaniu jednostkami ochrony zdrowia, poprzez wykorzystanie systemów już dostępnych w Polsce, gdzie dla nas, dla organu prowadzącego, dla zgromadzeń wspólników jest to bardzo dobre narzędzie, które się sprawdza, a mianowicie można sprawdzić, co jeszcze możemy uzyskać w ramach tych możliwości jakie są. Na czym jeszcze można zaoszczędzić, może to być: wspólny portfel zakupowy, energii, ubezpieczeń, są jeszcze duże możliwości, jeżeli chodzi o zarządzanie ochroną zdrowia.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję. Pani Marszałek, rozumiem, że w spotkaniu, które Pani zapowiedziała, zainteresowani radni będą mogli uczestniczyć?

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Oczywiście, zapraszamy na pewno bardzo dobra debata. Odpowiedziały okręgowe izby lekarskie, również pielęgniarskie, więc tutaj ten okrągły stół odpowie nam na wiele pytań, a sami zainteresowani będą mogli więcej powiedzieć na temat tego, co się tak naprawdę wewnątrz dzieje, co ich nie pokoi, ale też jakie mają propozycje rozwiązań,

jakie mają konkretne wnioski rady nadzorcze, więc będzie to również okazja do pogłębienia wiedzy w tym punkcie na temat sytuacji w naszych jednostkach ochrony zdrowia.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję. Czy są jeszcze pytania, czy temat jest wyczerpany? Wobec braku pytań uznaję, że Sejmik przyjął informację do wiadomości.

Punkt 10.

Sprawozdanie za 2018 rok z wykonania Uchwały Nr XXXVII/270/2005 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 19 grudnia 2005 r. w sprawie określenia zasad wnoszenia wkładów, a także obejmowania, nabywania i zbywania udziałów i akcji w spółkach prawa handlowego przez Województwo Lubuskie.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Na sesji obecny jest Pan Wojciech Filipczak – Dyrektor Biura Audytu, Kontroli i Nadzoru Właścicielskiego. O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Przewodniczącego Komisji Pana Marka Cieślaka.

Sprawozdanie za 2018 rok z wykonania Uchwały Nr XXXVII/270/2005 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 19 grudnia 2005 r. w sprawie określenia zasad wnoszenia wkładów, a także obejmowania, nabywania i zbywania udziałów i akcji w spółkach prawa handlowego przez Województwo Lubuskie stanowi załącznik nr 55 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Komisja przyjęła do wiadomości sprawozdanie dotyczące jednostek ochrony zdrowia pracujących w oparciu o kodeks spółek handlowych, z udziałem procentowym województwa lubuskiego.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 56 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję. Czy mają Państwo pytania dotyczące przedstawionego sprawozdania? Nie widzę. Wobec braku pytań i uwag uznaję, że Sejmik przyjął sprawozdanie do wiadomości.

Punkt 11.

Sprawozdanie z realizacji „Strategii Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2014-2020” w 2018 roku.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Na sali obecny jest Pan Jakub Piosik – Dyrektor Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Zielonej Górze. O przedstawienie opinii Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych proszę Przewodniczącą Komisji Panią Annę Chinalską.

Sprawozdanie z realizacji „Strategii Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2014-2020” w 2018 roku stanowi załącznik nr 57 do protokołu.

Przewodnicząca Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Anna Chinalska: Komisja Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych zaopiniowała sprawozdanie pozytywnie.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 58 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję. Czy są pytania do przedstawionego sprawozdania? Nie widzę. Uznaję, że Sejmik przyjął sprawozdanie do wiadomości.

Punkt 12.

Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2018 i rekomendacje na 2019 rok dla województwa lubuskiego.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Na sali obecny jest Pan Jakub Piosik – Dyrektor Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej. O przedstawienie opinii Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych proszę Przewodniczącą Komisji Panią Annę Chinalską.

Informacja nt. oceny zasobów pomocy społecznej za rok 2018 i rekomendacje na 2019 rok dla województwa lubuskiego stanowi załącznik nr 59 do protokołu.

Przewodnicząca Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Pani Anna Chinalska: Komisja Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych zaopiniowała pozytywnie.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 60 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję. Czy mają Państwo pytania dotyczące przedstawionej informacji? Nie widzę. Uznaję, że Sejmik przyjął informację do wiadomości.

Punkt 13.

Sprawozdanie z realizacji w roku 2017 i 2018 „Programu opieki nad zabytkami województwa lubuskiego na lata 2017-2020”.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Na sali obecny jest Pan Mirosław Glaz – Dyrektor Departamentu Infrastruktury Społecznej. O przedstawienie opinii Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki proszę Przewodniczącą Komisji Panią Aleksandrę Mrozek.

Sprawozdanie z realizacji w roku 2017 i 2018 „Programu opieki nad zabytkami województwa lubuskiego na lata 2017-2020” stanowi załącznik nr 61 do protokołu.

Przewodnicząca Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki Aleksandra Mrozek: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 62 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję. Czy są pytania dotyczące przedstawionego sprawozdania? Nie widzę pytań. Uznaję, że Sejmik przyjął sprawozdanie do wiadomości.

Punkt 14.

Podjęcie uchwały w sprawie określenia wykazu zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, może być

dokonywana refundacja kosztów wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne poniesionych przez pracodawcę – druk nr 122/19.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Na sali obecny jest Pan Łukasz Chudziak – Wicedyrektor ds. rynku pracy i doradztwa zawodowego Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Zielonej Górze. Czy są wystąpienia klubowe? Nie widzę. O przedstawienie opinii Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa proszę Przewodniczącego Komisji Pana Grzegorza Potęgę.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 63 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Grzegorz Michał Potęga: Komisja Gospodarki wydała pozytywną opinię dotyczącą tego projektu uchwały.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 64 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję. Czy ktoś z Państwa Radnych ma pytania, uwagi? Nie widzę. Wobec braku uwag, projekt uchwały w sprawie określenia wykazu zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, może być dokonywana refundacja kosztów wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne poniesionych przez pracodawcę – druk nr 122/19, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę i nacisnąć zielony przycisk. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk czerwony. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę i nacisnąć niebieski przycisk.

23 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosu.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 65 do protokołu.

Uchwała Nr VIII/117/19 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie określenia wykazu zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, może być dokonywana refundacja kosztów wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne poniesionych przez pracodawcę stanowi załącznik nr 66 do protokołu.

Punkt 14a.

Podjęcie uchwały w sprawie podwyższenia wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli – druk nr 141/19.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Na sali obecna jest Pani Tatiana Janiak – Zastępca Dyrektora Departamentu Infrastruktury Społecznej. Czy są wystąpienia klubowe? Nie widzę. O przedstawienie opinii Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki proszę Przewodniczącą Komisji Panią Aleksandrę Mrozek.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 67 do protokołu.

Przewodnicząca Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki Aleksandra Mrozek: Szanowni Państwo, Komisja Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki, która w przerwie sesyjnej pochyliła się nad tym projektem uchwały, ten projekt uchwały pozytywnie opiniuje, jednocześnie zwracając się do Zarządu Województwa z takim o to wnioskiem aby podwyższyć to wynagrodzenie z dniem od 1 czerwca. Jeżeli można, to do tego wniosku, który składam w imieniu komisji, pozwolę się odnieść i uzasadnić ten wniosek. Szanowni Państwo, pochylił się dopiero dzisiaj nad tym wnioskiem z uwagi na to, że termin został tak akurat niefortunnie złożony, że członkowie komisji otrzymali go w środę, w czwartek Boże Ciało, w piątek okres weekendowy. Stąd, dopiero dzisiaj spotkaliśmy się. Uważamy, jako członkowie komisji, że Zarząd Województwa Lubuskiego tylko częściowo pochylił się nad problemem nauczycieli. Strajk nauczycieli to nie był ich wymysł, to trudna sytuacja, w której znaleźli się. Województwo Lubuskie prowadzi zaledwie 7 jednostek oświatowych. Wzorem innych samorządów Województwa Lubuskiego, gdzie uciążliwości finansowe związane ze strajkiem, nauczyciele mieli zrekompensowane, czy będą mieć, w innych samorządach od miesiąca czerwca. Tutaj propozycja jest dopiero od miesiąca sierpnia. Nie bardzo wiemy właśnie dlaczego to jest miesiąc sierpień. Dlaczego tak późno pochylamy się nad tym tematem. Ja chcę powiedzieć, że nauczyciele w wyniku strajku ponieśli straty finansowe, straty w wysokości 1 600 zł, 1 800 zł. A przypomnę wszystkim Państwu, że do dnia dzisiejszego bez tej podwyżki, która jest tutaj zapowiadana, to pensja nauczyciela z najwyższym stopniem awansu zawodowego, proszę Państwa, wynosiła zaledwie 3 340 zł. Biorąc pod uwagę kwotę netto to jest 2 840 zł. Trudna sytuacja materialna nauczycieli w jakiś sposób usprawiedliwia nas tutaj przedstawiających ten projekt do tego, żebyśmy się nad tym pochylili. Ja osobiście chcę dodać taką – proszę nie traktować uwagę jako uszczypliwą, ale prawdziwą – w momencie, kiedy nauczyciele podjęli decyzję dotyczącą strajku, należeliśmy – mówię o sobie, ale część też Radnych Województwa – do tych

osób, które rozumiały potrzebę strajku i wręcz wyraźnie artykułowały zrozumienie dla tej inicjatywy nauczycieli. Nie wyobrażam sobie, że Województwo Lubuskie, Zarząd Województwa Lubuskiego nie znajdzie kwoty, bo tę, którą proponujemy – 80 000 zł – to jest tylko ta oszczędność i to nawet nie w całości z tytułu niewypłaconych części wynagrodzeń. W związku z tym, proszę Państwa, gorąca prośba. Ja wiem, że każda uchwała budżetowa, kiedy dokonuje się przesunięć finansowych, potrzebne jest wskazanie źródła finansowania, ale w tym przypadku, kiedy procedujemy w sposób taki nagły nad tym – którego nie usprawiedliwiam w żaden sposób – to pozostaje wskazanie tego źródła jakim jest rezerwa ogólna. Mamy na sali Panią Skarbnik, która tutaj być może podpowie. Uważam, że jeżeli stać miasto Zieloną Górę było na to, żeby wypłacić nauczycielom to wyrównanie, tą częściową rekompensatę od miesiąca czerwca. Jeżeli było stać na to, żeby wypłacić dodatki wychowawcze, to dla mnie zupełnie rzeczą niezrozumiałą jest stanowisko Zarządu Województwa, który dokonuje takiej kosmetycznej reakcji, takiego kosmetycznego wsparcia kwotą 300 paru złotych w przypadku nauczyciela o najwyższym stopniu awansu zawodowego. Bardzo proszę o uwzględnienie wniosku i poddanie go pod głosowanie przede wszystkim.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 68 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję. Poproszę jeszcze o ustosunkowanie się Zarządu do wniosku komisji.

Wicemarszałek Województwa Lubuskiego Łukasz Porycki: Panie Przewodniczący, Szanowni Państwo, tak jak Pani Przewodnicząca tutaj wspomniała wcześniej, Zarządowi rzeczywiście została przedstawiona propozycja zwiększenia tych podwyżek od 1 sierpnia br., jest to kwota 80 588,23 zł. Oszczędności powstały w wyniku strajku nauczycieli i tych środków, które nie zostały przekazane nauczycielom i wynosi 112 769,73 zł. W związku z powyższym nasza propozycja była, aby zmieścić się w tej kwocie, która wynikała z oszczędności i tym się kierowaliśmy. Natomiast jeżeli, Szanowni Państwo Radni uznają, że tutaj jest potrzeba większa, to możemy wrócić do tej dyskusji. Natomiast ja się kierowałem tylko tym, aby zmieścić się w tej kwocie.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję. Proszę Państwa, formalnie to uchwała jest na serwerze, można spojrzeć na to. Nie ma żadnych przeszkód, tylko rozumiem, że w tym momencie potrzebne jest stanowisko jednoznaczne Zarządu.

Dzisiaj w treści uchwały mamy podaną konkretną datę i taką uchwałę mogę poddać pod głosowanie. Ja nie jestem uprawniony do zmiany ani komisja również. W związku z powyższym proszę jeszcze o...

Wicemarszałek Województwa Lubuskiego Łukasz Porycki: Miesięczny koszt podwyżek wynosi 80 588,23 zł. Miesięczny. Czyli gdybyśmy chcieli tutaj na przykład od 1 lipca bieżącego roku to brakuje nam 50 000 zł miesięcznie. Znaczący, oczywiście później w danym miesiącu, gdybyśmy chcieli od 1 lipca to brakuje 50 000 zł.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję. Chwilę, może zgłaszajmy się do głosu. Poproszę w takim razie, otwieram dyskusję i proszę o zgłoszenia. Pierwsza była Pani Aleksandra Mrozek.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Jeżeli można rozważyć tę propozycję, to ja w imieniu nauczycieli lubuskich bardzo gorąco o to proszę. Państwo doskonale wiecie, że pracują w wyjątkowo ciężkich warunkach, że przed nimi jest bardzo ciężki rok, który się rozpoczyna. Doceńmy tę pracę i dajmy szansę nauczycielom, żeby ten okres wakacji mogli też poświęcić chwilę dla siebie czy dla swoich dzieci. Proszę pamiętać, że niektórzy z nich otrzymali wynagrodzenie rzędu 200-300 zł. W związku z tym dla samorządu województwa, w moim przekonaniu, wydatkowanie tej dodatkowej kwoty nie będzie stanowiło zagrożenia dla budżetu a na pewno poczują wsparcie nie tylko teoretyczne ale rzeczywiście wsparcie jakiego potrzebują na dzień dzisiejszy.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję. Pani Marszałek zabierze głos.

Marszałek Województwa Lubuskiego Anna Elżbieta Polak: Tę informację przekazał Państwu kolega Łukasz Porycki. Ja chciałam tylko wzmocnić jego głos, ponieważ to nam przedłuży dzisiaj na pewno obrady. Na pewno Państwo doskonale zdajecie sobie z tego sprawę, że subwencję oświatową ustala rząd, jest to zadanie rządowe. Więc dajmy szansę rządowi wywiązać się z tych uzgodnień ze strajkującymi. Mam nadzieję, że te podwyżki, o których była mowa będą wprowadzone, subwencja oświatowa wzrośnie. Nie wyręczajmy w tej chwili bo jeszcze nie musimy, jesteśmy w trakcie. Więc, skoro jest rozporządzenie, to te środki będą zwiększać nam subwencję oświatową i te środki przekażemy na wynagrodzenia dla nauczycieli. A ta część subwencji, która została zaoszczędzona – też znaleźliśmy sposób, żeby była wypłacona nauczycielom. Jest to rzeczywiste wsparcie.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję. Proszę Państwa, mam propozycję następującą. Jesteśmy na tym etapie, że w tej chwili mamy uchwałę w takim kształcie jak jest zamieszczona na serwerze i byśmy mogli nad nią głosować. Jeżeli Państwo w dalszym ciągu chcecie zabierać głos, to ten głos będę oczywiście udzielał. Chyba, że wobec informacji, które zostały przekazane jest to bezproduktywne. Proszę bardzo, w dalszym ciągu Pan Radny Kazimierz Łatwiński – proszę bardzo.

Radny Województwa Lubuskiego Kazimierz Łatwiński: Ja chciałem się zapytać, czy jest na sali przedstawiciel organizatora strajku Związku Nauczycielstwa Polskiego?

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Już się zapytuję. Przepraszam, czy jest na sali przedstawiciel Związku Nauczycielstwa Polskiego? Nie, nie widać.

Radny Województwa Lubuskiego Kazimierz Łatwiński: No bo tak, w telewizji regionalnej i ogólnopolskiej przedstawiciele Związku Nauczycielstwa Polskiego codziennie zagrzewali do strajku. Nie wyobrażam sobie, że ktoś mógł zorganizować tak wielki wielodniowy bezterminowy strajk, nie mając jednocześnie utworzonego funduszu strajkowego, zgodnie z uchwałą. I rozumiem, że Związek Nauczycielstwa Polskiego zapłacił już nauczycielom za ten strajk.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję.

Radny Województwa Lubuskiego Kazimierz Łatwiński: Czy coś wiemy na ten temat?

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Powiedziałem, próbuję, żebyśmy to procedowali i powiedziałem na jakim jesteśmy stanie. Jest taka uchwała i bardzo uprzejmie proszę, żebyśmy do tego się odnosili. Zarząd przedstawił projekt uchwały, komisja zaopiniowała pozytywnie z uwagą taką żeby to było wcześniej. Nie wprowadzamy tego, tylko w takim kształcie jest uchwała. Uprzejmie proszę, Pan Bogusław Motowidelko w tej sprawie.

Radny Województwa Lubuskiego Bogusław Motowidelko: A ja się pytam – dlaczego reprezentatywne organizacje związkowe, zgodnie z przepisami, nie otrzymały projektu uchwały? Proszę Państwa, samorząd miejski Zielona Góra wysłał tego typu projekty uchwał i wysłał. To jest identyczna

sytuacja i chodzi o sam tylko projekt do zaopiniowania. I on jest w artykule 19 ustawy o związkach zawodowych i jest jasno napisane w tych zadaniach. Mówię to też jako przedstawiciel regionu Zielonogórskiej Solidarności. Powinniśmy ten projekt otrzymać, ja nie odnoszę się do samego projektu, bo ten krok dzisiaj mogę powiedzieć – za krok dobry. Skoro nie można było wcześniej, to jest teraz – można powiedzieć – pewna refleksja na ten temat. Natomiast nie chciałbym się do Pani Radnej słów kompletnie odnosić, bo one nic nie wprowadzają dobrego, a wręcz odwrotnie. I sama Pani widzi teraz, że jako przedstawiciel tej organizacji krajowej, która podpisała porozumienie, jestem jak najbardziej za tym, aby samorzady tego typu pomysły wprowadzały. Jest kwestia jeszcze jedna i to mogłoby też być w opinii, jeżeli byśmy dostali jako organizacja reprezentatywna projekt uchwały, sprawa pracowników administracji. Pani zapomniała o pracownikach administracji oświaty w swojej wypowiedzi. I tam tabela dotyczy nauczycieli. Natomiast samorzady mogą regulować również wynagrodzenia pracowników administracji w oświacie. Ja nie wiem dlaczego tylko Pani z taką troską o nauczycielach mówi a przecież to administracja bardzo wspierała strajkujących nauczycieli. Dzisiaj o nich nikt nie mówi. I oczywiście, proszę mi wybaczyć, ponieważ mam możliwość wypowiedzania się, może nie opiniując, ale wypowiadając swoje zdanie, gdyż to zdanie identycznie wypowiedzieliśmy w sprawie uchwały bardzo podobnej z tabelami dla oświaty, w tym przede wszystkim nauczycieli, też zabrakło pracowników administracji. Tu apel z mojej strony. Pani Marszałek, skoro już nie było opinii, ja tylko wnoszę, aby nie zapomniano o takim obowiązku, bo wtedy gdybyśmy zaczęli...

Radny Województwa Lubuskiego Sebastian Sylwester Ciemnoczołowski: Tam jest Pana podpis, po co Pan tyle gada? Tam jest podpis Pana.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Szanowni Państwo, chwileczkę. Kończy Radny Motowidełko.

Radny Województwa Lubuskiego Bogusław Motowidełko: Ta kwestia dotyczy pracowników administracji.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Ale proszę do rzeczy, bo projekt uchwały...

Radny Województwa Lubuskiego Bogusław Motowidełko: Proszę mi nie przerywać.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Ale proszę Pana zgodnie z regulaminem: do rzeczy, bo projekt uchwały jest w sprawie zasad wynagradzania nauczycieli. Proszę przeczytać: nauczycieli.

Radny Województwa Lubuskiego Bogusław Motowidełko: Dlatego zwracam się do Pani Marszałek i do Zarządu, aby tę sprawę administracji również rozpatrzyli. Ja nie mówię o terminie.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Nie w tym punkcie kolego Radny.

Radny Województwa Lubuskiego Bogusław Motowidełko: Panie Przewodniczący, jak ja zabieram głos, to Pan ciągle nie omieszka mnie przerywać i proszę mnie w takim razie wydłużyć ten czas, który Pan mnie przerwał co najmniej 15 sekund. Ja wiem w jakiej sprawie się wypowiadam, dokładnie i merytorycznie w jakiej i zaapelowałem do Zarządu Województwa o to, aby właśnie ten tryb, który jest przewidziany był. Z drugiej strony, ponieważ nie chodzi w tej chwili o to, żeby się spierać o tryby, tylko o to żeby wprowadzić projekt uchwały i żeby efekt końcowy był taki, jak o nauczycielach w tym projekcie uchwały mowa. Sprawa dotycząca propozycji rozszerzenia na czerwiec. Dlaczego nie? Skoro w Zielona Góra mogła – zgadzam się. Dlaczego nie administracja? Do zastanowienia, dziękuję.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję Panu. Proszę tylko o odpowiedź czy było to konsultowane zgodnie z prawem.

Wicemarszałek Województwa Lubuskiego Łukasz Porycki: Szanowni Państwo, wysłaliśmy projekt uchwały Sejmiku Województwa Lubuskiego do trzech organizacji związkowych: Solidarność Okręg w Zielonej Górze, Solidarność Okręg w Gorzowie Wlkp. oraz Związek Nauczycielstwa Polskiego. Wszystkie 3 organizacje zaopiniowały pozytywnie projekt uchwały Sejmiku, wskazując jednocześnie aby przyjrzeć się wynagrodzeniom pracowników samorządowych, pracujących w tych jednostkach. Szanowni Państwo, pracownicy samorządowi w jednostkach od 1 stycznia otrzymali 5% wzrostu wynagrodzenia w kwietniu, z wyrównaniem od 1 stycznia. W związku z powyższym pracownicy samorządowi pracujący w szkołach otrzymali stosowny wzrost wynagrodzenia 5% jak wcześniej wspominałem. Dziękuję.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję. Kolejny o zabranie głosu prosi Pan Jerzy Wierchowicz. Proszę.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: Wysoki Sejmiku, jestem jednym z tych radnych, który popierał gorąco nauczycieli, nadal to stanowisko zajmuję, dlatego też uważam, że rzeczywiście trzeba się pochylić bardzo poważnie nad propozycją Pani Radnej, Pani Przewodniczącej Mrozek. Z tym, że myślę, że jest możliwe formalne przegłosowanie tej propozycji łącznie z tą autopoprawką, że tak to nazwę, żeby ta wypłata była od 1 sierpnia. Od 1 czerwca podwyższenie tych stawek. Usłyszałem tutaj taki głos, że gdyśmy dzisiaj procedowali w tej formie projekt tej uchwały, to by nam przedłużyło dzisiejsze obrady. Ja nie mam nic przeciwko temu, żeby przedłużać te obrady, a żeby dojść do pozytywnego zakończenia i uchwalić tę propozycję, chociaż osobiście rozsądny głos Pani Marszałek jest wart zastanowienia. Ale sądzę, że trzeba też pamiętać o stanowisku jakie podjęliśmy. Popieraliśmy nauczycieli i w nieoficjalnych rozmowach, Pani Marszałek to przyzna, obiecywaliśmy także pomoc finansową. Prawda? Z różnych źródeł. Pani o tym mówi dzisiaj, ale ta propozycja, która przedstawiana jest dzisiaj przez komisję, którą proponuje dzisiaj Przewodnicząca Mrozek, załatwia sprawy zdecydowanie szybciej. Odpowiadając na pytanie Pana Radnego Łatwińskiego, czy ZNP zabezpieczyło finansowo ten strajk – wiemy, że nie, że w minimalnym stopniu zebrano finanse na pomoc dla nauczycieli i nauczyciele oczekują nadal na to wsparcie. I to by była jedna strona tego wsparcia. Jeżeli formalnie jest to możliwe, a słyszę, że jest to możliwe, wnioskuję, by przejść do procedowania tego projektu, by Zarząd, mam nadzieję pozytywnie zaopiniował i na tej sesji przegłosować w formie zaproponowanej przez Panią Radną Mrozek.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję. Proszę Panią radcę o zabranie głosu.

Radca prawny Elżbieta Pracel: Zgodnie z ustawą o ogłaszaniu aktów normatywnych akty mogą wejść w życie nie wcześniej niż po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia. Tu wprawdzie jest ta klauzula, że uchwała wejdzie w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia, ale jeżeli zostanie wprowadzona zmiana na 1 czerwca jest tak de facto nadaniem mocy wstecznej i ryzyko jest takie, że Wojewoda jako organ nadzoru stwierdzi nieważność tej uchwały. Także takie jest ryzyko ewentualnego przegłosowanie tej zmiany. Zwracam też uwagę, że wniosek komisji nie brzmiał: w sprawie zmiany uchwały, tylko to był apel do Zarządu, więc to nie jest kwestia będąca przedmiotem głosowania przez Sejmik. Jeśli komisja wniosowała do Zarządu, Zarząd – nie wiem – tego nie akceptuje, to jakby kończy to stronę

proceduralną, jeśli chodzi o wniosek komisji. Oczywiście mogą z sali padać inne wnioski w sprawie zmiany uchwały, ale to musi być jasno wyartykułowane, że to jest taki wniosek o zmianę uchwały. Natomiast uważam, że wprowadzenie 1 czerwca jest obarczone dużym ryzykiem, że Wojewoda jako organ nadzoru stwierdzi nieważność, ponieważ to będzie de facto nadanie tej uchwale mocy wstecznej od 1 czerwca. Być może miasto od 1 czerwca te zmiany wprowadziło ale pewnie uchwała była podjęta w maju, wcześniej. Także takie jest oczywiście ryzyko. Tu wprowadzie padała informacja, że ta kwestia była przedmiotem opinii. Ja nie wiem czy to była opinia czy uzgodnienie, gdyby to był wymóg uzgodnienia to na ewentualną zmianę też jest bezwzględna konieczność uzgodnienia. Ale jeżeli to była tylko opinia, to opinia jest opinią.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję. Proszę Państwa, mamy uchwałę o treści dostępnej na naszych stronach, z którą to treścią się zapoznaliśmy. Pani Marszałek w swojej wypowiedzi...

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Składam wniosek formalny – możemy taką prosić minutową przerwę, bo mamy propozycję, ale to chciałabym żeby Zarząd ją zaakceptował.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Ogłaszam 3 minuty przerwy. Proszę o nie rozchodzenie się.

Radny Województwa Lubuskiego Marek Tomasz Surmacz: Nie potrzeba ogłaszać przerwy. Przesuńmy ten punkt na kolejny tam gdzieś dalszy i procedujemy dalej, a będzie czas na formalne przygotowanie dokumentów.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Proszę Państwa, czekamy 3 minuty – jeżeli byśmy zmieniali porządek obrad, musimy to znowu przegłosować, zajmie nam to więcej czasu niż ta chwila.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Bardzo dziękujemy. To pozwoliło nam na skonsultowanie z radcą prawnym, ponieważ chcieliśmy taki ukłon wykonać w kierunku wnioskodawców, że skoro wstecz nie możemy od 1 czerwca a my proponujemy od 1 sierpnia, więc chcieliśmy zaproponować od 1 lipca, ale też nie ma takiej możliwości prawnej, ponieważ 14 dni od dnia podjęcia. Mam do wnioskodawców taki apel, żeby uchwałę podjąć w takiej formie jak

zapropowaliśmy, a możemy spotkać się i porozmawiać, w jaki sposób jeszcze samorząd województwa, po wliczeniu już podwyżki tej rządowej, która wejdzie w życie od 1 września, może jeszcze wesprzeć pracowników oświaty, nie tylko nauczycieli, bo słuszny jest też wniosek co do administracji oświaty. I chcielibyśmy to kompleksowo podjąć razem, policzyć, na co nas stać, żeby ująć też pracowników administracji oświaty i pomyśleć w jakiej formie, przez jaki dodatek może wesprzeć też nauczycieli. I wtedy byśmy mogli od września zaproponować Państwu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję. Pani Aleksandra Mrozek rozumiem, że jeszcze coś nowego nam doda, tak? Proszę, udzielam głosu.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Chcę powiedzieć tak, że bardzo dziękuję Pani Marszałek tutaj za wykazanie dobrej woli, ale z takim niesmakiem pozostaje tutaj na tej sesji z uwagi na to, że gdybyśmy się spotkali wcześniej i do departamentu, do Pana Marszałka te rozwiązania były przygotowane na taki czas, gdzie moglibyśmy skorzystać z porad radcy prawnego – co można zrobić, przy pomocy Skarbnika, który by wskazał ewentualne źródła finansowania, to dzisiaj to procedowanie wyglądałoby inaczej. Ponieważ Pani Marszałek, Zarząd Województwa skłania się w stronę nauczycieli, że trzeba pomóc i rozumie, nie mniej jednak dla nauczycieli na dzień dzisiejszy jest to słaba pociecha bo znowu oddalona w czasie – spotkamy się, porozmawiamy, może cokolwiek wypracujemy, życie jest tu i teraz, środki są potrzebne tu i teraz i bardzo mnie martwi ta sytuacja. Stajemy przed takim oto dylematem – zagłosować czy nie zagłosować. Dać ochłap w postaci 300,00 zł, bo wykonaliśmy jakiś gest, czy w ogóle nie dać tego, nie głosując za tym projektem uchwały. To takie trudne decyzje, nie potrzebne i naprawdę, nad problemami ludzkimi czy to dotyczy zawodu nauczyciela, pielęgniarki czy jakiegokolwiek, warto się pochylić wcześniej tak, żeby można było tych ludzi usatysfakcjonować. Osobiście jestem zasmucona takim przebiegiem zdarzeń, jakie są. Liczę na to, że nie będziemy czekać do września, że spotkamy się szybciej, że Pani Marszałek zaprosi też do tego spotkania Komisję Edukacji, że porozmawiamy – w jakiej formule, z czego i kiedy. A Jerzemu Wierchowiczowi, Wiceprzewodniczącemu bardzo dziękuję za wsparcie przede wszystkim dla nauczycieli, bo ten głos był kierowany do nich. Dziękuję bardzo.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję. Ja mam wrażenie, że tutaj deklaracje Pani Marszałek i Zarządu są daleko idące i tego się będziemy trzymać. O głos prosi jeszcze Pan Bogusław Motowidło.

Radny Województwa Lubuskiego Bogusław Motowidełko: Ja jestem po prostu zniesmaczony tym co Pani mówi. Dlatego, że kiedy tutaj się wypowiadałem w trakcie trwania całego strajku to wtedy...

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Proszę uprzejmie Radny do rzeczy. Zacytuję Panu § 25, pkt 4: „Jeżeli mówca odbiega od przedmiotu obrad lub znacznie wydłuża swoje wystąpienie, Przewodniczący Sejmiku zwraca mu uwagę przywołując „proszę do rzeczy”. Po dwukrotnym zwróceniu uwagi może odebrać głos mówcy. Mówca, któremu odebrano głos, ma prawo odwołania się do Sejmiku, który rozstrzyga tę sprawę w sposób przewidziany dla wniosków formalnych”. Przepraszam bardzo Pana Radnego, ale to nie dotyczy Pana osobiście, ja po prostu próbuję poprowadzić tę sesję do końca, tak żebyśmy zrealizowali merytorycznie wszystkie punkty. Teraz po tym pouczeniu, udzielam Panu głosu.

Radny Województwa Lubuskiego Bogusław Motowidełko: Nie potrzebne mi są Pana Przewodniczącego pouczenia. Ja wiem jakie jest prawo i informuję, że wtedy kiedy się wypowiadam, zawsze mi Pan przerywa, ale ok, do rzeczy. Więc, to wtedy też informowałem, że ta sprawa powróci i powróci w taki sposób trudny do rozwiązania. Wtedy apelowałem, abyśmy wypracowali już na tamten czas takie stanowisko, jakie by na tamten czas łączyło. Prawdopodobnie, kiedy co najmniej 2 miesiące temu Rada Miejska w Zielonej Górze miała ten pomysł i wносиła to, to wtedy byśmy mieli prawdopodobnie podobną sytuację. I teraz, pomysł Pani Marszałek, propozycje złożone przez mojego kolegę Kościka na tej komisji zmierzały do tego, żeby ten problem rozwiązać. I tutaj wszyscy są właśnie ukierunkowani na to rozwiązanie, natomiast Pani wypowiedzi stawiają mnie w dużym zakłopotaniu, mnie jako Radnego, mnie jako przedstawiciela struktury związkowej gdyż zabiegałem o to parę miesięcy wstecz. I dzisiaj ta sytuacja dopiero właśnie pokazała jaki to jest trudny problem. Jestem za tym co Pani Marszałek zaproponowała. To jest ku dialogowi i rozwiązania dwóch rzeczy naraz, o których mówiłem. Dziękuję.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję. Czy ktoś z Państwa chce jeszcze zabrać głos? Pan Radny Sebastian Ciemnoczołowski.

Radny Województwa Lubuskiego Sebastian Sylwester Ciemnoczołowski: Tylko proszę o zamknięcie tej dyskusji, bo Państwo się popisujecie tutaj trochę. Kto lepiej chce zrobić nauczycielom, ale to nie rozwiązuje problemu. Pani Marszałek wyszła z daleko idącą propozycją, nie ma dziennikarzy. Naprawdę szanujmy swój czas.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję. Mam wrażenie, że możemy przystąpić do głosowania w wersji pierwotnej, w takim kształcie, który został zaprezentowany też na stronie w materiałach przeznaczonych dla radnych. Czy mam przeczytać tę uchwałę? Dziękuję. Nie ma potrzeby. Projekt uchwały w sprawie podwyższenia wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli – druk nr 141/19, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk czerwony. Kto wstrzymał się, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk niebieski. Dziękuję.

23 radnych za, 0 przeciw, 1 osoba wstrzymała się od głosu.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 69 do protokołu.

Uchwała Nr VIII/118/19 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie podwyższenia wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli stanowi załącznik nr 70 do protokołu.

Punkt 15.

Podjęcie uchwały w sprawie aktualizacji „Lubuskiej Strategii Ochrony Zdrowia na lata 2014-2020” – druk nr 123/19.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Na sesji obecny jest Pan Tomasz Wróblewski – Dyrektor Departamentu Ochrony Zdrowia. Czy są wystąpienia klubowe? Nie widzę. O przedstawienie opinii Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych proszę Przewodniczącą Komisji Panią Annę Chinalską.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 71 do protokołu.

Przewodnicząca Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Anna Chinalska: Komisja Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych pozytywnie zaopiniowała podjęcie uchwały w sprawie aktualizacji „Lubuskiej Strategii Ochrony Zdrowia na lata 2014-2020”. Dziękuję.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 72 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję. Czy ktoś z Państwa Radnych ma uwagi, pytania? Nie widzę. Projekt uchwały w sprawie aktualizacji „Lubuskiej Strategii Ochrony Zdrowia na lata 2014-2020” – druk nr 123/19, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę i nacisnąć zielony przycisk. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk czerwony. Kto wstrzymał się, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk niebieski. Dziękuję.

22 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosu.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 73 do protokołu.

Uchwała Nr VIII/119/19 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie aktualizacji „Lubuskiej Strategii Ochrony Zdrowia na lata 2014-2020” stanowi załącznik nr 74 do protokołu.

Punkt 16.

Podjęcie uchwały w sprawie określenia zasad przyznawania przez Województwo Lubuskie stypendium studentom kształcącym się na kierunku lekarskim – druk nr 124/19.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Czy są wystąpienia klubowe? Nie widzę. O przedstawienie opinii Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych proszę Przewodniczącą Komisji Panią Annę Chinalską.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 75 do protokołu.

Przewodnicząca Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Anna Chinalska: Komisja Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych pozytywnie zaopiniowała podjęcie uchwały w sprawie określenia zasad przyznawania przez Województwo Lubuskie stypendium studentom kształcącym się na kierunku lekarskim. Dziękuję.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 76 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję. Czy ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Pan Radny Kościk.

Radny Województwa Lubuskiego Zbigniew Kościk: Moi Państwo, budzi moją wątpliwość po pierwsze kwota 2000,00 zł. To jest olbrzymia kwota. To jest kwota, którą zarabia nauczyciel po kilku latach pracy w szkole z pełnymi kwalifikacjami. Ja wiem, że ten rynek od wynagrodzeń lekarskich odbiegł od pewnej realności, rzeczywistości. Ale powiem szczerze, że mam mieszane uczucia czy ta kwota nie jest po prostu za wysoka. Są chociażby w tym systemie oświaty, o którym przed chwilą mówiliśmy, takie zawody, takie stanowiska pracy, gdzie ludzie te pieniądze zarabiają na parę dni przed emeryturą. To są olbrzymie pieniądze. Czy nie za bardzo rozpieszczamy jedno to towarzystwo, to po pierwsze. Po drugie, nie wiedzę najmniejszego argumentu, żebyśmy w taki sposób szczególnie opieszali przyszłych lekarzy, zostawiając znowu po macoszemu pielęgniarki, z których ilością też mamy problem. Jakość studiów dzisiaj chociażby w Zielonej Górze na wydziale pielęgniarskim i lekarskim jest bardzo porównywalna. To są ci sami prowadzący, to są często te same egzaminy, to są często te same wymagania. Pani Marszałek, pytanie do Pani – bardzo proszę mi uzasadnić, dlaczego tak wysokie stypendium i po drugie, dlaczego nie obejmujemy tym zakresem wszystkich studentów wydziału zdrowia na Uniwersytecie, chociażby Zielonogórskim. Choć widzę, że ta formuła jest rozszerzona na studentów w całym kraju.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję. Kto jeszcze z Państwa chciałby zabrać głos? Pani Anna Synowiec.

Radna Województwa Lubuskiego Anna Synowiec: Szanowni Państwo, nie chciałabym, żebyśmy nazywali studentów wydziału lekarskiego czy lekarzy „tym towarzystwem”. Wiem, że na poprzednich sesjach Sejmiku była dyskusja o wynagrodzeniach lekarzy. Natomiast, jeżeli pacjent przychodzi do szpitala wojewódzkiego, a miałam taką przyjemność z dzieckiem i zarejestrowałam je na godzinę 12:30, z uwagi właśnie na brak lekarzy jest przyjmowane o godzinie 17:00, to ja uważam, że trzeba inwestować w jednostkę ludzką, trzeba inwestować w lekarzy, trzeba inwestować w studentów wydziału lekarskiego. I przypominam, żeby takie stypendium było atrakcyjne dla studenta wydziału lekarskiego, to musi być adekwatne do jego zobowiązań. A zobowiązaniem jest to, że stypendysta jest zobligowany do tego, żeby później odbywać praktykę na terenie województwa lubuskiego. Nie wiem czy zachęcimy jakiegokolwiek studenta wydziału lekarskiego, żeby za 500,00 zł chciał jednak pozostać na okres stypendowania tutaj w Lubuskiem. Jestem jak najbardziej za, jeżeli jest taka możliwość, to bardzo proszę też o rozważenie stypendiów dla wydziału pielęgniarstwa. Taką interpelację też złożyłam. Uważam, że zasadnym również byłoby, żeby adekwatnie wynagradzać tych

studentów, ale nie chciałabym, żebyśmy lekarzy nazywali „tym towarzystwem”, bo są nam niezbędni, bo sprzęt to nie wszystko jak się okazuje.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję. Szanowni Państwo, jeszcze raz muszę to powiedzieć. Rozmawiamy w tej chwili o uchwale w sprawie określania zasad przyznawania przez Województwo Lubuskie stypendium studentom kształcącym się na kierunku lekarskim. Proszę więc o to żebyśmy o tym w tej chwili rozmawiali a nie o innych również zawodach medycznych, które też mają bardzo wielkie oczekiwania, ale tą uchwałą tego na pewno nie załatwimy. O zabranie głosu prosi Pani Helena Hatka. Proszę bardzo.

Radna Województwa Lubuskiego Helena Hatka: Ja tylko krótko. My bardzo potrzebujemy lekarzy, oczywiście pielęgniarek również, ale lekarzy bardzo potrzebujemy i nie uważam, żeby kwota 2000,00 zł była kwotą za wysoką. Musimy tych młodych ludzi zachęcić do tego, żeby zechcieli u nas studiować, świetnie się wykształcić i pozostać. Dziękuję.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję. Proszę Pan Marek Surmacz.

Radny Województwa Lubuskiego Marek Tomasz Surmacz: Szanowni Państwo, ja uważam, że przy takim koszcie ponoszonym społecznym za czas studiów, powinniśmy umową związać tego studenta nie tylko w czasie praktykowania i studiów, żeby chciał w ogóle u nas studiować, tylko żeby w efekcie tych studiów zechciał na przykład odbyć 5-letni staż po studiach. I ja w tym projekcie uchwały tego nie widzę, więc uważam, że taka umowa powinna być zawierana. Tak jest? A gdzie? Wynika to z umów zawieranych, ale to w warunkach powinno być określone, prawda? Rozumiem, że taki 5-letni staż? 3-letni?

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Już za chwilę będzie odpowiedź. To jest w umowie. Kto jeszcze? Pan Jerzy Wierchowicz. Proszę bardzo.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: Szanowni Państwo, ja bym nie nazwał rozpieszczaniem kwotą 2000,00 zł nikogo. To nie jest duża kwota, a lekarze rzeczywiście są nam potrzebni. Ale mam konkretny wniosek, jeżeli to jest możliwe, uzupełnić ten projekt. Mianowicie, w § 4, pkt 3, jest napisane: „Do wniosku należy dołączyć w punkcie

2 zaświadczenie z uczelni o średniej arytmetycznej ocen za dwa ostatnie lata studiów i przedłożenie wniosku”. Nie doszukałem się tutaj wymogu wysokiej średniej, bo myślę, że nie każdemu studentowi, który na przykład słabo się uczy, należy przyznawać stypendium w tej sytuacji. I tego mi brakuje w tym projekcie. Gdyby to było, to sądzę, że jest do zaakceptowania ten projekt. Przyznam, że nie wiem w tej chwili czy można w formie autopoprawki ewentualnie dołożyć taki wymóg, że musi być wysoka średnia: 4, 4,5? W tym sensie, prawda? To jest moja uwaga.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję. Pani Marszałek ma głos.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Proszę Państwa, do tej pory obejmowaliśmy studentów kierunku lekarskiego tak zwaną pomocą społeczną, ponieważ przepisy nie pozwalały wprost na przyznawanie stypendiów. Zmieniła się ustawa o szkolnictwie wyższym i stąd też ten projekt, który dzisiaj procedujemy, bo możemy już nazwać tą pomoc stypendiami. Jest to wygodniejsze, ponieważ pomoc społeczna była uzależniona od dochodu na osobę w rodzinie. Nie chcę już tam wchodzić w szczegóły. Natomiast, Pana Radnego uwaga jest jak najbardziej na miejscu, ponieważ my nie możemy wpisać do tej uchwały warunkowania tej uchwały. Już to przerabialiśmy, mieliśmy rozstrzygnięcie nadzorcze, ale my podpisujemy umowy, umowa jest cywilno-prawna dobrowolna na świadczenie pracy po ukończeniu studiów proporcjonalnie do czasu pobierania stypendium. Także, jest to w zależności od tego jak długo stypendium jest pobierane, tak długo później absolwent medycyny świadczy pracę, bo liczymy na to, że zwiąże się już z regionem, gdy jest rezydentem, zrobi specjalizację w naszych szpitalach. Mamy oddziały kliniczne nie tylko w Zielonej Górze, w Szpitalu Klinicznym w Gorzowie, w Nowej Soli, w Żarach, w Sulechowie też jest podpisana umowa, w zależności od tego jaka jest referencyjność tych oddziałów. Nie ma potrzeby też, do Pana Wiceprzewodniczącego się zwrócić, dopisywać tego zapisu dotyczącego wysokiej średniej, ponieważ stypendia przyznaje komisja powołana przez Zarząd Województwa. W ramach aplikacji student aplikuje o stypendium, przedstawia zaświadczenie o wysokości średniej i komisja, która przyznaje, w pierwszej kolejności przyznaje stypendia dla najlepszych studentów, aż do wyczerpania tych środków. Również ten projekt uchwały też przygotowywała w ubiegłym roku komisja, która się posiłkowała wiedzą o tym jak w innych województwach są te świadczenia realizowane. Jeden powiat też miał takie świadczenia. Dyskusja trwała u nas też dosyć długo na ten temat i była konsultowana też ze środowiskiem lekarskim, studenckim chyba z pół roku, aż Zarząd podjął tę decyzję jako pomoc społeczną, bo chcieliśmy jak najszybciej wprowadzić stypendia. Dlatego, że mamy najmniej lekarzy w Polsce nie czekaliśmy na

zmianę w ustawie, która była zapowiadana. Jeżeli chodzi o średnią na mieszkańca, naprawdę ten deficyt jest potężny. Chcę Państwu powiedzieć, że już po roku realizacji tego świadczenia 85 studentów z całej Polski, bo my nie możemy się ograniczać tylko do naszej uczelni, podpisało umowy na pracę w naszym województwie. Także to działa.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję. Czy jeszcze ktoś z Państwa ma pytania, wątpliwości? Był głos – niższe, był głos – wyższe stypendia. Mam wrażenie, że możemy głosować. Przystępujemy do głosowania. Projekt uchwały w sprawie określenia zasad przyznawania przez Województwo Lubuskie stypendium studentom kształcącym się na kierunku lekarskim – druk 124/19 poddaję pod głosowanie. Kto jest za, proszę o podniesienie ręki i naciśnięcie zielonego przycisku. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć czerwony przycisk. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk niebieski. Dziękuję.

20 radnych za, 1 przeciw, 1 wstrzymał się od głosu.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 77 do protokołu.

Uchwała Nr VIII/120/19 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie określenia zasad przyznawania przez Województwo Lubuskie stypendium studentom kształcącym się na kierunku lekarskim stanowi załącznik nr 78 do protokołu.

Punkt 17.

Podjęcie uchwały w sprawie zmiany statutu Samodzielnego Publicznego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Międzyrzeczu – druk nr 125/19.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Na sesji obecny jest Pan Tomasz Wróblewski – Dyrektor Departamentu Ochrony Zdrowia. Czy są w tej sprawie wystąpienia klubowe? Nie widzę. Proszę o przedstawienie opinii Przewodniczącą Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Panią Annę Chinalską.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 79 do protokołu.

Przewodnicząca Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Anna Chinalska: Komisja Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych zaopiniowała uchwałę pozytywnie.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 80 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję. Czy są pytania, uwagi? Nie widzę. Wobec braku pytań, wątpliwości, projekt uchwały w sprawie zmiany statutu Samodzielnego Publicznego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Międzyrzeczu – druk nr 125/19, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk zielony. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk czerwony. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk niebieski. Dziękuję.

22 radnych za, 0 przeciw, 1 wstrzymał się od głosu.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 81 do protokołu.

Uchwała Nr VIII/121/19 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie zmiany statutu Samodzielnego Publicznego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Międzyrzeczu stanowi załącznik nr 82 do protokołu.

Punkt 18.

Podjęcie uchwały w sprawie podziału województwa lubuskiego na obwody łowieckie oraz zaliczenia obwodu łowieckiego do kategorii – druk nr 118/19.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Proszę o zabranie głosu Pana Stanisława Domaszewicza – p.o. Zastępcy Dyrektora Departamentu Rolnictwa, Zasobów Naturalnych, Rybactwa i Rozwoju Wsi.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 83 do protokołu.

p.o. Zastępcy Dyrektora Departamentu Rolnictwa, Zasobów Naturalnych, Rybactwa i Rozwoju Wsi Stanisław Domaszewicz: Panie Przewodniczący, Wysoki Sejmiku, został Państwu przedłożony projekt uchwały o podziale województwa lubuskiego na obwody łowieckie i zaliczenia tych obwodów do odpowiedniej kategorii. Uchwała dotyczy powołania dwóch obwodów łowieckich o numerze 206 i 207, położonych na obszarze powiatu żagańskiego. Zgodnie z zapisami uzasadnienia do projektu tej uchwały te obwody zostały zniesione decyzją Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w 2017 roku i jest to obszar określony granicami, powierzchnią, który wcześniej stanowiły obwody łowieckie, a który

dzisiaj nie ma gospodarza żadnego. Nie ma tam zarządcy ani dzierżawcy tych obwodów, ponieważ formalnie, zgodnie z prawdą te obwody nie istnieją. Znowelizowana ustawa z roku ubiegłego „Prawo łowieckie” nakłada obowiązek na Sejmik Województwa przyjęcia i określenia kategorii obwodów łowieckich wszystkich od nowa. Jest to proces, który się wpisuje w to zadanie w związku z tym, że tutaj akurat, nie ma tego zarządcy i dzierżawcy, idziemy w pierwszej kolejności z tymi dwoma obwodami, by procedura ogłoszenia publikacji i wyłonienia przyszłych dzierżawców mogła się spełnić przynajmniej do końca roku. Uchwała określająca pozostałe obwody na terenie województwa lubuskiego będzie prawdopodobnie przygotowana na sesję Sejmiku w miesiącu wrześniu lub październiku.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję. Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Nie widzę. O przedstawienie opinii Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska poproszę Pana Radnego Ardellego.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Nie ma nikogo z członków komisji, byłem obecny na tym posiedzeniu – komisja bez zastrzeżeń przyjęła projekt uchwały.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 84 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję. Czy są pytania, uwagi? Nie widzę. Przystępujemy do głosowania. Projekt uchwały w sprawie podziału województwa lubuskiego na obwody łowieckie oraz zaliczenia obwodu łowieckiego do kategorii – druk nr 118/19, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk zielony. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk czerwony. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk niebieski. Dziękuję.

23 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosu.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 85 do protokołu.

Uchwała Nr VIII/122/19 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie podziału województwa lubuskiego na obwody łowieckie oraz zaliczenia obwodu łowieckiego do kategorii stanowi załącznik nr 86 do protokołu.

Punkt 19.

Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie w formie darowizny nieruchomości gruntowej, położonej w Gorzowie Wlkp. – druk nr 119/19.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Czy są wystąpienia klubowe? Nie widzę. O przedstawienie opinii Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa proszę Przewodniczącego Komisji Grzegorza Potęgę.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 87 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Grzegorz Michał Potęga: Opinia Komisji Gospodarki jest pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 88 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Nie widzę. Projekt uchwały w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie w formie darowizny nieruchomości gruntowej, położonej w Gorzowie Wlkp. – druk nr 119/19 poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę i nacisnąć zielony przycisk. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć czerwony przycisk. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk niebieski. Dziękuję.

22 radnych za, 0 przeciw, 1 wstrzymał się od głosu.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 89 do protokołu.

Uchwała Nr VIII/123/19 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie w formie darowizny nieruchomości gruntowej, położonej w Gorzowie Wlkp. stanowi załącznik nr 90 do protokołu.

Punkt 20.

Podjęcie uchwały w sprawie nieodpłatnego nabycia nieruchomości będącej własnością Skarbu Państwa – druk nr 120/19.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Czy są wystąpienia klubowe? Nie widzę. O przedstawienie opinii Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa proszę Przewodniczącego Komisji Grzegorza Potęgę.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 91 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Grzegorz Michał Potęga: Opinia komisji jest pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 92 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję. Czy ktoś z Państwa ma pytania, uwagi? Nie widzę. Przystępujemy do głosowania. Poddaję pod głosowanie projekt uchwały w sprawie nieodpłatnego nabycia nieruchomości będącej własnością Skarbu Państwa – druk nr 120/19. Kto z Państwa jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk zielony. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk czerwony. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk niebieski. Dziękuję.

22 radnych za, 0 przeciw, 1 wstrzymał się od głosu.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 93 do protokołu.

Uchwała Nr VIII/124/19 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie nieodpłatnego nabycia nieruchomości będącej własnością Skarbu Państwa stanowi załącznik nr 94 do protokołu.

Punkt 20a

Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie Porozumienia w sprawie podjęcia wspólnych prac nad Studium Przebiegu Międzynarodowej Drogi Wodnej E70 na odcinku Odra-Wisła – druk nr 142/19.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Proszę o zabranie głosu Romana Bąka – Dyrektora Departamentu Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Planowania Przestrzennego. Tu jest autopoprawka.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 95 do protokołu.

Dyrektor Departamentu Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Planowania Przestrzennego

Roman Bąk: Tak, tu właśnie chciałem wnieść autopoprawkę. Zakradł się błąd w zakresie numeracji paragrafów i tam gdzie jest § 3 powinien być § 2, § 4 – powinien być § 3.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję. Zmieniamy ten błąd. Merytorycznie uchwała jest w takim kształcie. Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zadać pytanie, ma uwagi? Nie widzę. Projekt uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie Porozumienia w sprawie podjęcia wspólnych prac...

Przewodniczący Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Grzegorz Michał Potęga: W kwestii formalnej? Jako Przewodniczący Komisji Gospodarki informuję, że przed 2 godzinami Komisja Gospodarki zajęła się tym projektem i z autopoprawką przyjęła opinię pozytywną to tego projektu uchwały. Dziękuję uprzejmie.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 96 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję. Wracamy więc do głosowania. Projekt uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie Porozumienia w sprawie podjęcia wspólnych prac nad Studium Przebiegu Międzynarodowej Drogi Wodnej E70 na odcinku Odra-Wisła – druk nr 142/19, wraz z autopoprawką, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę i nacisnąć zielony przycisk. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk czerwony. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk niebieski. Dziękuję.

23 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosu.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 97 do protokołu.

Uchwała Nr VIII/125/19 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie Porozumienia w sprawie podjęcia wspólnych prac nad Studium Przebiegu Międzynarodowej Drogi Wodnej E70 na odcinku Odra-Wisła stanowi załącznik nr 98 do protokołu.

Punkt 21.

Podjęcie uchwały w sprawie dokonania zmian uchwały budżetowej Województwa Lubuskiego na 2019 rok – druk nr 126/19, wersja 2.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Na sesji obecna jest Pani Józefa Chalecka – Skarbnik Województwa, może udzielić wszelkich odpowiedzi. Czy są wystąpienia klubowe w tej sprawie? Nie widzę. O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Przewodniczącą Komisji Pana Marka Cieślaka.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 99 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Komisja zaopiniowała projekt pozytywnie.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 100 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję. Czy są pytania, uwagi radnych w tej sprawie? Nie widzę. Projekt uchwały w sprawie dokonania zmian uchwały budżetowej Województwa Lubuskiego na 2019 rok – druk nr 126/19, wersja 2, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk zielony. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk czerwony. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk niebieski.

19 radnych za, 0 przeciw, 3 wstrzymało się od głosu.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 101 do protokołu.

Uchwała Nr VIII/126/19 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie dokonania zmian uchwały budżetowej Województwa Lubuskiego na 2019 rok stanowi załącznik nr 102 do protokołu.

Punkt 22.

Podjęcie uchwały w sprawie dokonania zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Lubuskiego na lata 2019-2033 – druk nr 127/19, wersja 2.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Czy są wystąpienia klubowe? Nie widzę. O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Przewodniczącego Komisji Pana Marka Cieślaka.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 103 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Komisja zaopiniowała projekt pozytywnie.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 104 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję. Czy są pytania, uwagi? Na sali jest obecna Pani Józefa Chalecka – Skarbnik Województwa, może odpowiedzieć na pytania. Nie widzę. Wobec braku uwag, projekt uchwały w sprawie dokonania zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Lubuskiego na lata 2019-2033 – druk nr 127/19, wersja 2, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę i nacisnąć zielony przycisk. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć czerwony przycisk. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk niebieski.

19 radnych za, 0 przeciw, 3 wstrzymało się od głosu.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 105 do protokołu.

Uchwała Nr VIII/127/19 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie dokonania zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Lubuskiego na lata 2019-2033 stanowi załącznik nr 106 do protokołu.

Punkt 22a

Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Miasta Gorzów Wlkp. – druk nr 143/19.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Czy są wystąpienia klubowe? Nie widzę. O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Przewodniczącego Komisji Pana Marka Cieślaka.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 107 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Komisja zaopiniowała ten projekt pozytywnie.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 108 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję. Czy ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Proszę bardzo, Pan Jerzy Wierchowicz.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: Przegrane derby nie mają tu nic do rzeczy, następny mecz wygramy. Jedno zdanie dotyczące tej sytuacji – rzeczywiście w Gorzowie nastąpiło kilka ulew, które zalały połowę miasta i mogą tylko ubolewać, że taka niska dotacja na rzecz mojego miasta. Myślę, że następna będzie większa.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję. Czy ktoś chciałby jeszcze w tej sprawie zabrać głos? Pan Łukasz Mejza, proszę uprzejmie.

Radny Województwa Lubuskiego Łukasz Mejza: Ja tylko humorystycznie dodam, że wygłoszenie tej opinii świadczy o tym, że Pan Jerzy Wierchowicz już dawno nie był na stadionie. Derbów nie wygracie niestety.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję. Poczekajmy na sprawy różne. Wobec braku uwag i pytań, projekt uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Miasta Gorzów Wlkp. – druk nr 143/19, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk zielony. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk czerwony. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk niebieski. Dziękuję.

20 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosu.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 109 do protokołu.

Uchwała Nr VIII/128/19 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Miasta Gorzów Wlkp. stanowi załącznik nr 110 do protokołu.

Punkt 23.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Jadwidze Grażynie Błoch „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 130/19.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 111 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Czy są wystąpienia klubowe? Nie widzę. Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Nie widzę. Projekt uchwały w sprawie nadania Jadwidze Grażynie Błoch „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 130/19, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk zielony. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć czerwony przycisk. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk niebieski. Dziękuję.

20 radnych za, 1 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosu.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 112 do protokołu.

Uchwała Nr VIII/129/19 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie nadania Jadwidze Grażynie Błoch „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 113 do protokołu.

Punkt 24.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Stefanowi Tomaszowi Bulandzie „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 131/19.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 114 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Czy są wystąpienia klubowe? Nie widzę. Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Nie widzę. Projekt uchwały w sprawie nadania Stefanowi Tomaszowi Bulandzie „Odznaki

Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 131/19, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę i nacisnąć zielony przycisk. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć czerwony przycisk. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk niebieski. Dziękuję.

21 radnych za, 1 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosu.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 115 do protokołu.

Uchwała Nr VIII/130/19 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie nadania Stefanowi Tomaszowi Bulandzie „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 116 do protokołu.

Punkt 25.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Tadeuszowi Jasionkowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 132/19.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 117 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Czy są wystąpienia klubowe? Nie widzę. Czy ktoś z Państwa Radnych ma pytania lub uwagi? Nie widzę. Wobec braku uwag, projekt uchwały w sprawie nadania Tadeuszowi Jasionkowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 132/19, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk zielony. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk czerwony. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk niebieski. Dziękuję.

22 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosu.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 118 do protokołu.

Uchwała Nr VIII/131/19 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie nadania Tadeuszowi Jasionkowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 119 do protokołu.

Punkt 26.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Marioli Barbarze Klapczyńskiej „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 133/19.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 120 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Czy są wystąpienia klubowe? Nie widzę. Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma pytania lub uwagi? Nie widzę. Projekt uchwały w sprawie nadania Marioli Barbarze Klapczyńskiej „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 133/19, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę i nacisnąć zielony przycisk. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk czerwony. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk niebieski. Dziękuję.

21 radnych za, 0 przeciw, 1 wstrzymał się od głosu.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 121 do protokołu.

Uchwała Nr VIII/132/19 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie nadania Marioli Barbarze Klapczyńskiej „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 122 do protokołu.

Punkt 27.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Stefanii Krupińskiej „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 134/19.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 123 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Czy są wystąpienia klubowe? Nie widzę. Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma pytania lub uwagi? Nie widzę. Projekt uchwały w sprawie nadania Stefanii Krupińskiej „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 134/19, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk zielony. Kto jest przeciw,

proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk czerwony. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk niebieski. Dziękuję.

19 radnych za, 0 przeciw, 2 wstrzymało się od głosu.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 124 do protokołu.

Uchwała Nr VIII/133/19 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie nadania Stefanii Krupińskiej „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 125 do protokołu.

Punkt 28.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Lechowi Wacławowi Malinowskiemu „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 135/19.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 126 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Czy są wystąpienia klubowe? Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Nie widzę. Wobec braku uwag, projekt uchwały w sprawie nadania Lechowi Wacławowi Malinowskiemu „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 135/19, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę i nacisnąć zielony przycisk. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk czerwony. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk niebieski. Dziękuję.

21 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosu.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 127 do protokołu.

Uchwała Nr VIII/134/19 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie nadania Lechowi Wacławowi Malinowskiemu „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 128 do protokołu.

Punkt 29.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Mieczysławowi Palonce „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 136/19.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 129 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Czy są wystąpienia klubowe? Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Nie widzę. Projekt uchwały w sprawie nadania Mieczysławowi Palonce „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 136/19, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk zielony. Kto z Państwa jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk czerwony. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk niebieski. Dziękuję.

22 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosu.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 130 do protokołu.

Uchwała Nr VIII/135/19 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie nadania Mieczysławowi Palonce „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 131 do protokołu.

Punkt 30.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Ireneuszowi Pawlikowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 137/19.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 132 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Czy są wystąpienia klubowe? Czy ktoś z Państwa Radnych ma pytania lub uwagi? Nie widzę. Projekt uchwały w sprawie nadania Ireneuszowi Pawlikowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 137/19, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk zielony. Kto z Państwa jest przeciw, proszę podnieść

rękę i nacisnąć przycisk czerwony. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk niebieski. Dziękuję.

21 radnych za, 0 przeciw, 1 wstrzymał się od głosu

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 133 do protokołu.

Uchwała Nr VIII/136/19 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie nadania Ireneuszowi Pawlikowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 134 do protokołu.

Punkt 31.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Zbigniewowi Staszakowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 138/19.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 135 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Czy są wystąpienia klubowe? Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Nie widzę. Projekt uchwały w sprawie nadania Zbigniewowi Staszakowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 138/19, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk zielony. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk czerwony. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk niebieski. Dziękuję.

21 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosu.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 136 do protokołu.

Uchwała Nr VIII/137/19 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie nadania Zbigniewowi Staszakowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 137 do protokołu.

Punkt 32.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Mieczysławowi Żaguniowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 139/19.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 138 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Czy są wystąpienia klubowe? Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Nie widzę. Projekt uchwały w sprawie nadania Mieczysławowi Żaguniowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 139/19, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę i nacisnąć zielony przycisk. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk czerwony. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk niebieski. Dziękuję.

19 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosu.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 139 do protokołu.

Uchwała Nr VIII/138/19 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie nadania Mieczysławowi Żaguniowi „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 140 do protokołu.

Punkt 33.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Ochotniczej Straży Pożarnej w Zaborze „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 140/19.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 141 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Czy są wystąpienia klubowe? Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Nie widzę. Projekt uchwały w sprawie nadania Ochotniczej Straży Pożarnej w Zaborze „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 140/19, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę i nacisnąć zielony przycisk. Kto jest przeciw,

proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk czerwony. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk niebieski. Dziękuję.

20 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosu.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 142 do protokołu.

Uchwała Nr VIII/139/19 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie nadania Ochotniczej Straży Pożarnej w Zaborze „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 143 do protokołu.

Punkt 33a.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu „Nerka” „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego – druk nr 144/19.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 144 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Czy są wystąpienia klubowe? Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Nie widzę. Projekt uchwały w sprawie nadania Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu „Nerka” „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 144/19, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk zielony. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk czerwony. Kto się wstrzymał, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk niebieski.

21 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosu.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 145 do protokołu.

Uchwała Nr VIII/140/19 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie nadania Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu „Nerka” „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 146 do protokołu.

Punkt 34.

Przyjęcie protokołu z VI sesji Sejmiku Województwa Lubuskiego.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Przypominam że protokół z VI sesji Sejmiku jest dostępny do wglądu na serwerze oraz podczas dzisiejszej sesji. Od czasu udostępnienia Państwu do wiadomości protokołu, nie zostały zgłoszone przez Państwa uwagi. Przyjęcie protokołu z VI sesji Sejmiku Województwa Lubuskiego, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za przyjęciem protokołu, proszę podnieść rękę i nacisnąć zielony przycisk. Kto jest przeciw, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk czerwony. Kto wstrzymał się, proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk niebieski.

21 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosu.

Stwierdzam, że protokół z VI sesji Sejmiku został przyjęty.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 147 do protokołu.

Punkt 35.

Sprawy różne.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Czy ktoś z Państwa chciałby zabrać głos? Proszę bardzo, Pan Radny Motowidełko. Proszę o kolejne zgłoszenia, jeżeli takie są.

Radny Województwa Lubuskiego Bogusław Motowidełko: Mam dwa pytania do Pani Marszałek. Pierwsze, czy na okrągły stół służby zdrowia zostaną wysłane zaproszenia dla reprezentatywnych organizacji związkowych? Pani Marszałek kiwa głową i zaraz odpowie chyba, że tak. I ponawiam swoją prośbę, by Pani dzisiejsza prezentacja o stanie województwa pojawiła się na portalu dla radnych.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Jest już na stronie.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Dziękuję. Rozumiem, że sprawa jest wyjaśniona. Czy są jeszcze jakieś inne sprawy, nie widzę. Ja mam jedną tylko sprawę – do protokołu oświadczam, że dzisiaj głos mi przez Przewodniczącą nie został udzielony, jest to niezgodne z prawem. Oczekuję od Pani Przewodniczącej wyjaśnienia na piśmie, na jakiej

podstawie nie udzieliła mi głosu. Pierwszy raz w czteroletniej kadencji mi się to zdarzyło. Chciałbym, żeby to było zapisane, oczekuję na pisemne wyjaśnienie tej sprawy.

Radny Województwa Lubuskiego Bogusław Motowidełko: Ja tylko czekam na odpowiedź od Pani Marszałek o tym zaproszeniu, bo kiwała głową, ale nie wiedziałem, czy na tak, czy się zastanawiała się.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Tak, kiwałam głową po polsku, w niektórych krajach jest odwrotnie, ale w Polsce jest na tak.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Panie Radny, jednoznacznie na tak. Dziękuję. Nie ma więcej pytań. Życzę miłego, spokojnego i udanego urlopu. Kolejna sesja merytoryczna Sejmiku odbędzie się zgodnie z Planem posiedzeń Sejmiku, po przerwie wakacyjnej 9 września 2019 r. o godz. 11.00 w Sali Kolumnowej Sejmiku Województwa Lubuskiego.

Punkt 36.

Zamknięcie obrad VIII sesji sejmiku.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Szanowni Państwo, zamykam obrady VIII zwyczajnej sesji Sejmiku Województwa Lubuskiego kadencji 2018–2023. Dziękuję Radnym, zaproszonym gościom i wszystkim obecnym za udział w jej obradach.

Protokół sporządzili:

Natalia Szymborska-Lukasiewicz

Ewa Węgierek-Bieniarz

Julita Zborowska

Obrady prowadzili:

Przewodnicząca Sejmiku

Wioleta Haręźlak

Wiceprzewodniczący Sejmiku

Mirosław Marcinkiewicz